

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Spjaldtölvur í grunnskólum Kópavogs Matsrannsókn

Könnun vor 2021 – viðhorf foreldra

Janúar 2023

Sólveig Jakobsdóttir
Skúlína Hlíf Kjartansdóttir

RANNSÓKNARSTOFA Í UPPLÝSINGATÆKNI OG MIÐLUN
MENNTAVÍSINDASVIÐI HÁSKÓLA ÍSLANDS

Niðurstöður í hnotskurn

Könnun og þátttakendur

Gerð var viðhorfakönnun meðal foreldra nemenda í grunnskólum Kópavogs vorið 2021 og svöruðu henni alls 1046 foreldrar sem áttu eitt barn eða fleiri á mið- eða unglíngastigi. Ef börn voru fleiri en eitt svöruðu foreldrar með elsta barn í huga. Ef gert er ráð fyrir að ekki hafi fleiri en eitt foreldri sent inn svar fyrir hvert barn þá bárust svör fyrir um þriðjung nemenda sem tóku þátt í spjaldtölvuverkefninu. Fjöldi svara frá sjö skólum var á bilinu 67 til 115 með áætlaðri svörun frá 18-41%. Í um 525 tilvikum (50,2%) var svarað fyrir dreng og 473 tilvikum (45,2%) fyrir stúlku en 1 svarandi (1) gaf upp annað og 47 (4,5%) svöruðu ekki spurningu um kyn nemanda. Konur voru meirihluti svarenda (672 svör, 64,2% svara). Karlar voru 29,9% (313 svör) en 5,8% gáfu ekki upp kyn (61 svar). Meirihluti svarenda var á aldrinum 41-50 ára (59,7%) en næststærsti hópurinn var 31-40 ára (28,9%). Rúm 11% var eldri en 50 ára en 0,4% yngri en 31 árs. Foreldrar voru spurðir um hæsta menntunarstig þeirra sem bjuggu á þeirra heimili. Flestir (71,7%) tilgreindu háskólagráðu, næststærsti hópurinn (13%) svaraði ekki spurningunni en 7,1% nefndu stúdentspróf eða iðn- eða starfsmenntun úr framhaldsskóla, 6,4% próf á viðbótarstigi, ekki háskólastigi og 1,8% grunnskólapróf.

Upplýsinga- og samskiptatækni: færni foreldra og notkun á heimili

Meirihluti svarenda (67,3%) leit á sig sem reynda eða sterka notendur þegar þeir voru beðnir að lýsa eigin færni í upplýsinga- og samskiptatækni. Um 22,2% taldi sig reynda og örugga notendur (sérfræðinga á þessu sviði), tæpur helmingur (47,1%) taldi sig sterka notendur, rúmur fjórðungur (28,8%) taldi sig í meðallagi sterka notendur en eingöngu 1,9% byrjanda í tækninni. Karlar og yngri svarendur voru líklegri til að meta sig hærra en konur og eldri svarendur.

Foreldrar voru spurðir um hvaða upplýsinga- og samskiptatæki væri notuð á heimilinu og hversu oft. Langalgengust var mikil notkun farsíma. Þeir voru notaðir oft á dag (84%) eða svo til á hverjum degi (15%). Næstalgengast var að nota sjónvarp. Í 39% tilvika var um tíða notkun að ræða (oft á dag) og í 54% tilvika um reglulega notkun (svo til á hverjum degi). Fartölvur og spjaldtölvur voru einnig notaðar oft á dag (34%) eða reglulega (39%) en leikjatölvur voru með mikla notkun hjá færri svarendum, 11% merktu við tíða notkun og 34% við reglulega. Nær engir svarendur áttu ekki farsíma eða sjónvarp en 5% sagðist ekki eiga fartölvu eða spjaldtölvu og 18% heimila áttu ekki eða notuðu leikjatölvu. Spurt var um notkun tækjanna. Langalgengast (88%) var að nota tölvupóst, að leita upplýsinga á netinu, nota netbanka, nota samfélagsmiðla, smáforrit til samskipta eða kaupa á netinu. Þá var einnig mjög algengt (62-79%) að merkt væri við að hlusta á tónlist, taka þátt í fjarfundum, horfa á sjónvarp eða kvikmyndir eða hlusta á hlaðvarp. Rúmlega helmingur svarenda (51-56%) merkti einnig við að taka myndir og vídeó eða hlusta á útvarp. Önnur notkun var mun minni. Foreldrar voru spurðir hvort þeir teldu það mikilvægt að læra að nota upplýsinga- og samskiptatæki og netið. Flestir voru sammála um að það væri mikilvægt til að öðlast stafræna hæfni (81,2%), fyrir

áframhaldandi nám (77,5%), og til að læra að hegða sér á netinu á ábyrgan hátt (76,4%).

Börnin og spjaldtölvurnar

Foreldrar voru spurðir um hversu oft þeir ræddu við börn sín um notkun spjaldtölvunnar. Meirihluti foreldra (64,2%) sagðist ræða nokkuð oft við barnið um notkun spjaldtölvunnar. Um 24% sagðist gera það næstum á hverjum degi og rúm 40% allavega einu sinni í viku. Tæpur þriðjungur sagðist gera það sjaldnar og tæp 2% aldrei. Meira er rætt við yngri nemendur en eldri en ekki er marktækur munur eftir kyni. Flestir foreldrar (89,2%) sögðu barnið koma með spjaldtölvuna heim á hverjum degi en nokkrir sjaldnar eða aldrei. Aðallega er um að ræða nemendur í 5. bekk sem koma sjaldnar heim með tölvuna, um 54,7% foreldra nemenda í 5. bekk sögðu sín börn koma með tölvuna heim næstum á hverjum degi, um 23% alla vega einu sinni í viku en 18,9% sjaldnar. Algengast var að börn notuðu spjaldtölvuna í sínu herbergi (48%) en næstalgengast að það væri á ferðinni á mörgum stöðum (27%) eða í stofunni (16,3%). Marktækur munur var eftir aldursstigi og kyni barns. Algengara var að eldri nemendur notuðu tölvuna í sínu herbergi, einkum stúlkur, heldur en þau yngri. Ef börnin tóku spjaldtölvuna heim var algengast að hún væri notuð einungis af þeim (85,9%), 10,1% merktu við að foreldrar eða aðrir fullorðnir væru nálægir en mun færri (3,2%) að tölvan væri notuð af barninu með öðrum börnum og 0,8% merktu við „Aðeins af systkinum“, þá einkum yngri systkinum. Spjaldtölvun er fyrst og fremst notuð á heimilinu (97,7%) en stöku foreldri merkti við aðra staði, heima hjá vinum, tekin með í frí eða annað.

Notkun spjaldtölvanna heima

Foreldrar voru spurðir að því hvort þeir notuðu spjaldtölvurnar með börnum sínum. algengast var að foreldrar hefðu notað spjaldtölvuna með barninu í formlegu námi og skólatengdum verkefnum, en um 74% merkti við slíka notkun. Þá var nokkuð algengt að þeir hefðu notað tölvuna með barninu í óformlegu námi þess, t.d. í sambandi við áhugamál eða tómtundir (31%) eða til að leita að upplýsingum á netinu (28%). Um 17% merktu við að skoða tilkynningar á skólavefsíðu eða hafa samband við skóla/kennara með barninu um málefni tengd skólastarfi. Færri (6 -10%) merktu við aðra möguleika. Tækin voru frekar notuð með unglíngum en börnum á miðstigi til að skoða tilkynningar á skólasvefsíðu eða hafa samband við skóla/kennara og algengara að nota spjallborð og samfélagsmiðla með þeim. Mjög fáir (1-3%) merktu við að leita að efni um netöryggi, að taka þátt í spjallborðum, forrita/kóða eða búa til vefsíður. Í opinni spurningu gátu foreldrar merkt við annars konar notkun með barninu. Nokkrir nefndu að þeir væru að skoða skólaverkefni barna sinna eða aðstoða við heimavinnu. Einnig voru nokkrir sem nefndu hljóðbækur og hlustun eða tónlist.

Foreldrar voru spurðir að því hvort þeir vissu til hvers börnin notuðu þau stafrænu tæki sem þau hefðu aðgang að. Rúmur helmingur foreldra (53,7%) taldi sig vita nægilega mikið um tölvunotkun barnsins síns, rúmur þriðjungur sagðist vita eitthvað, en það væri margt sem þau væri ekki meðvituð um. En rúm 10% taldi sig ekki vita eins mikið og þau vildu vita og 1% sagðist ekkert vita um tölvunotkun barnsins. Munur var í svörum eftir aldursstigi. Mun fleirum fannst þeir vita nægilega mikið um tölvunotkun yngri barna en eldri. Foreldrar voru inntir eftir hvort þeir hefðu sett reglur um notkun spjaldtölvunnar.

Um helmingur þeirra (50,8%) sagði að þeir hefðu komið sér saman um nokkur atriði við börnin en þau væru ekki mjög skýr, tæpur þriðjungur (32,5%) sagðist hafa skýrt samkomulag, bæði um skólanotkun og notkun í frítíma. En 14,6% taldi sig ekki þurfa slíkt samkomulag, þeir treystu barninu og 2,2% sagðist ekki hafa hugsað um slíkt samkomulag. Mun algengara var að skýrt samkomulag væri við yngri börn en eldri. Þá voru foreldrar spurðir hvort þeir teldu sig hafa fylgst með hvernig spjaldtölvurnar væru nýttar í bekk barnsins. Um 8,1% foreldra taldi sig hafa fylgst mjög vel með nýtingu spjaldtölva í bekk barna sinna, og 39,2% nokkuð vel en 30,9% sæmilega. Á hinn bóginn voru 16,2% sem höfðu lítið fylgst með og 5,6% nánast ekkert. Foreldrar voru beðnir um að meta hversu mörgum klukkustundum barnið þeirra verði til náms, leikja eða samskipta, á viku að meðaltali. Í ljós kom að leikir og afþreying af ýmsu tagi skorðu langhæst, en nemendur vörðu þó nokkrum tíma til náms, t.d. heimavinnu og tenginga við námsumhverfi á netinu. Marktækur munur var eftir aldursstigi og kyni. Eldri nemendur og stúlkur voru taldar eyða meiri tíma til náms heldur en þau yngri eða drengir; unglíngastigið varði meiri tíma til leikja og afþreyingar en miðstigið; og talið var að unglíngastigið og stúlkurnar notuðu meiri tíma til samskipta en yngri nemendur og drengir. Spurt var að því hvort sá tími sem spjaldtölvann var nýtt heima hefði aukist eða minnkað í COVID-19 faraldrinum. Um 15% foreldra taldi að um mikla aukningu hefði verið að ræða varðandi nám, leiki og samskipti og stór hluti (31-37%) taldi að um töluverða aukningu væri að ræða. En 45-53% sagði að notkunin hefði hvorki aukist né minnkað og örfá prósent (2-3%) töldu að dregið hefði úr notkuninni.

Álit foreldra á áhrifum spjaldtölvunnar

Foreldrar voru spurðir um álit á áhrifum spjaldtölvunnar á barnið í tengslum við 15 þætti tengda námi þeirra. Algengast var að foreldrar teldu jákvæð áhrif á færni í upplýsingatækni (um 82%). Rúmur helmingur (52-56%) taldi jákvæð áhrif á þátttöku og áhuga í skóla og námi eða samvinnu kennara og nemenda. Aðeins lægra hlutfall (39-47%) taldi að um jákvæð áhrif væri að ræða á samvinnu milli nemenda, vitsmunalega færni, hvernig barnið gæti lært á eigin hraða (40%) og á félagsfærni (t.d. teymisvinnu, samskiptahæfni, samstarfs- og skipulagshæfni). Rúmur þriðjungur (35-37%) taldi svo að um jákvæð áhrif væri að ræða á fimm þætti, þ.e. samskipti kennara, nemenda og foreldra, afstöðu barnsins til skóla og/eða náms, tækirfæri fyrir foreldra til að vera þátttakendur í menntun barna sinna, frammistöðu í greinum (t.d. á prófum) eða að barnið bætti sig á óformlegan hátt. Allstórir hópar (9-38%) töldu að um engin áhrif væri að ræða varðandi þessa þætti en 3 til 20% merktu við neikvæð áhrif. Neikvæðu áhrifin voru einkum tengd félagsfærni (20%), persónulegri hæfni (18%) og tækirfærum foreldra til að vera þátttakendur í menntun barna sinn (17%).

Foreldrar voru einnig beðnir um að lýsa áhuga barnsins á spjaldtölvunni. Álíka margir foreldrar töldu hann mjög mikinn (27,6%) eða mikinn (28,7%) og 30,3% nokkuð mikinn, á meðan um 9,1% taldi hann fremur lítinn og 2,1% mjög lítinn. Einnig var spurt hvort foreldrar teldu að spjaldtölvann hefði haft áhrif á lestraráhuga barna þeirra. Lítil hluti foreldra taldi að spjaldtölvann hefði aukið lestraráhuga barna mikið (2,3%) eða nokkuð (6,9%) en rúmur helmingur að hún hefði engu breytt (52,6%). Á hinn bóginn töldu allstórir hópar að áhuginn hefði minnkað (19,7%) eða minnkað mikið (14,5%). Nokkur munur var á svörum eftir aldri þannig að líklegra var að áhugi yngri nemenda hefði aukist nokkuð en áhugi unglínga hefði minnkað mikið.

Þá voru foreldrar spurðir hvað þeim fyndist um notkun spjaldtölvunnar í námi og kennslu barna þeirra í skólanum. Um 44,2% sagðist vera sannfærður um gildi þess að nýta spjaldtölvur í námi og kennslu, um 39,6% sagðist treysta ákvörðunum kennara og skólastjórnenda og 40,1% að þeir hefðu áhuga á hvernig spjaldtölvunotkunin gengi. Á hinn bóginn var rúmur fjórðungur (27,1%) sem sagði að notkunin hefði ekki lagst vel í sig og var ekki sáttur með hvernig staðið væri að málum, gildi það frekar um foreldra drengja en stúlkna. Um 20,9% sagðist óviss hvað þetta varðaði. Rúmur fjórðungur foreldra (27,8%) taldi sig ekki hafa fengið nægilegar upplýsingar eða fræðslu.

Áhyggjur foreldra

Þegar foreldrar voru spurðir um ótta eða áhyggjur tengdar spjaldtölvunotkun barnsins síns kom í ljós að þeir höfðu mestar áhyggjur af því að börnin eyddu of miklum tíma í tölvunni. Um 34% svarenda hafði mjög miklar áhyggjur af þessu, 20% miklar og 22% töluverðar. Næst komu áhyggjur af truflun af leikjum, spjalli, myndböndum, tónlist eða samfélagsmiðlum, en 29% höfðu mjög miklar áhyggjur af þessu, 20% miklar og 22% töluverðar. Önnur vandamál sem meirihluti foreldra lýsti áhyggjum af tengdust öryggi á netinu; og aðgangi að/skoðun á óviðeigandi efni eða hugbúnaði. Margir höfðu einnig áhyggjur af samskiptavandamálum, myndsendingum af kynferðislegum toga og andlegri vellíðan barna sinna eða að tilvist spjaldtölva væri almennt truflandi. Svör við opinni spurningu leiddu einnig í ljós áhyggjur af færni og kunnáttu kennara, lélegri kennslu þar sem spjaldtölvur kæmu við sögu, að tækið væri ekki hentungt eða hjálpaði ekki við námið almennt eða í grunnfögum.

Afstaða foreldra til notkunar spjaldtölva í skólum

Foreldrar voru spurðir um skoðun hvað snerti nýtingu spjaldtölva í námi og kennslu. Töluverður meirihluti svarenda (79,8%) var mjög hlynntur eða nokkuð hlynntur nýtingu spjaldtölva í námi og kennslu. En 11,1% voru fremur á móti og 7,5% mjög á móti en 1,7% hafði ekki mótað sér skoðun. Þá voru foreldrar spurðir um hvort nýting spjaldtölvanna hefði breyst í faraldrinum. Afstaða yfir þriðjungs foreldra (35,6%) til nýtingar spjaldtölva í námi og kennslu hafði orðið jákvæðari í COVID-19. En ríflega helmingur svarenda sagði að hún hefði ekki breyst og nokkur prósent höfðu orðið töluvert neikvæðari (3,4%) eða jafnvel miklu neikvæðari (1,5%). Spurt var einnig hversu miklu máli það hafði skipt fyrir barnið að hafa spjaldtölvu í námi í faraldrinum. Um 31,1% foreldra taldi það hafa verið mjög mikilvægt, 24% mikilvægt og 17,3% fremur mikilvægt á meðan 15,1% taldi það hafa skipt litlu máli og 8,6% engu máli. En 3,9% var ekki viss. Foreldrar voru einnig spurðir um hversu ánægðir þeir væru með notkun spjaldtölva í námi barna sinna. Meirihluti svarenda (64,6%) var ánægður með notkun spjaldtölva í námi sinna barna. Þá voru 11,9% hvorki ánægðir né óánægðir. Á hinn bóginn voru 8,2% fremur óánægðir, 4,7% óánægðir og 7,8% mjög óánægðir en 2,7% voru óvissir.

Um 60,8% foreldra taldi að skólinn ætti að fjárfesta áfram í nýrri tækni til náms. Rúmur helmingur sagðist myndu mæla með spjaldtölvum í námi og kennslu og að skóla barnsins hefði tekist vel upp í notkun spjaldtölva. En tæpur þriðjungur taldi sig ekki hafa fengið nægar upplýsingar og 16% töldu að skólar ættu að sýna meiri varkárni þegar þeir ættu viðskipti við einkafyrirtæki. Miðstigsforeldrar voru líklegri til að kvarta yfir að hafa

ekki fengið nægar upplýsingar heldur en unglíngastígsforeldrar og foreldrar stúlkna voru aðeins líklegri til að telja að skóla barnsins hefði tekist vel upp í notkun spjalddtölva.

Foreldrar voru spurðir um hvers konar stuðning þeir myndu kjósa varðandi spjalddtölvunotkunina. Um tveir þriðju hlutar svarenda vildu fá meiri upplýsingar um hvernig spjalddtölvur væru nýttar í einstökum greinum og rúmur helmingurvildi fá meiri upplýsingar um spjalddtölvunotkun í námi og kennslu og 41,4% sem vildu meiri leiðbeiningu um hvernig mætti nota spjalddtölvuna með barninu sínu. Rúmur fjórðungur vildi meiri tæknilegar leiðbeiningar og stuðning frá skólanum en um fimmtungur sagðist hafa fengið allar nauðsynlegar upplýsingar og stuðning. Spurt var um áhuga foreldra á vegum grunnskóla Kópavogs til að fá fræðslu um tiltekin atriði. Mjög margir foreldrar (yfir 70%) sýndu mikinn eða töluverðan áhuga á fræðslu um neteinelti, samskipti á neti, skjátíma og jafnvægi í notkun tölva, andlega og líkamlega heilsu og vellíðan, netávana, myndsendingar, myndbirtingar og upplýsinga- og miðlalæsi. Þá var einnig töluverður áhugi varðandi réttindi og persónuvernd og nokkur varðandi tölvuleiki, lýðræði og borgaravitund. Í könnuninni var spurt um aðgengi að fræðslunni. Rúmlega tveir þriðju hlutar svarenda gáfu til kynna að hafa áhuga á fræðslu frá Kópavogsbæ á netinu. Ríflega helmingur voru áhugasamir um netfundi t.d. fyrirlestra og umræður í Teams, Zoom, Google Meet. Þá var talsverður hópur sem vildi fræðslu á staðnum t.d. í skóla barnsins.

Í lok könnunarinnar var foreldrum boðið að bæta við athugasemdum um spjalddtölvunotkun barna sinna. Alls bárust 269 svör sem var mjög góð svörun miðað við að um var að ræða opna lokaspurningu. Svipað hlutfall af miðstígs- og unglíngastígsforeldrum svaraði spurningunni. Mjög fáar athugasemdir voru alfarið jákvæðar. Rúmur fjórðungur lýsti blendnum viðhorfum eða hlutlausum. Flest svörin (um 70%) voru á eingöngu á neikvæðum nótum. Mikið var kvartað yfir vandamálum tengdum heimanotkun nemenda og skjátíma en einnig yfir námi og kennslu með spjalddtölvum og töluverð óánægja kom fram varðandi innleiðingu spjalddtölva í skólum.

Hentugleiki spjalddtölva

Spurt var hvernig spjalddtölvun hentaði til daglegrar notkunar. Mikill meirihluti svarenda taldi spjalddtölvuna henta til náms (87,5%). Þá töldu margir að stærðin, skjástærðin, snertiskjárinn og þyngdin hentaði börnum og að skjágæðin væru nægileg. Dálítið færri, en þó rúmlega helmingur taldi endingartíma rafhlöðu henta og hversu traust/sterkbyggð spjalddtölvun væri. Tæplega þriðjungur töldu innbyggða lyklaborðið henta. Í opinni lokaspurningu var mikið kvartað yfir að spjalddtölvun væri ekki heppilegt verkfæri í námi ekki síst þar sem vantaði lyklaborð og að nemendur lærðu ekki fingrasetningu.

Efnisyfirlit

Niðurstöður í hnotskurn	i
Könnun og þátttakendur.....	i
Upplýsinga- og samskiptatækni: færni foreldra og notkun á heimili.....	i
Börnin og spjaldrölvurnar.....	ii
Notkun spjaldrölvanna heima.....	ii
Álit foreldra á áhrifum spjaldrölvunnar.....	iii
Áhyggjur foreldra.....	iv
Afstaða foreldra til notkunar spjaldrölvu í skólum.....	iv
Hentugleiki spjaldrölvu.....	v
Framkvæmd könnunar	3
Niðurstöður	3
A1.1 og A1.2 Kyn og bekkur barna sem svarað er fyrir.....	3
A1.3 Kyn svarenda.....	4
A1.4 Hver er aldur þinn?.....	5
A1.5 Hvernig myndir þú lýsa eigin færni í upplýsinga- og samskiptatækni? Ég álit sjálfa/n mig vera:.....	5
A1.6 Hvaða upplýsinga- og samskiptatæki eru notuð á þínu heimili og hversu oft eru þau notuð? Ekki telja spjaldrölvu barnsins þíns með í svörum.....	6
A1.7 Í hvaða tilgangi notar þú ofangreind tæki. Merktu við allt sem við á.....	7
A1.8 Telur þú mikilvægt að læra að nota tölvu-, upplýsinga- og samskiptatæki og netið? Merktu við allar staðhæfingar sem þú ert sammála.....	8
A1.9 Hvað er hæsta menntunarstig þeirra sem búa á þínu heimili?.....	9
A2.1 Hversu oft ræðir þú við barnið þitt um notkun spjaldrölvunnar?.....	9
A2.2 Hefur barnið þitt komið heim með spjaldrölvuna sína úr skólanum?.....	11
A2.3 Ef barnið tekur spjaldrölvuna með sér heim úr skólanum – hvar er hún aðallega notuð?..	12
A2.4 Ef barnið tekur spjaldrölvuna með sér heim úr skólanum – er hún aðallega notuð.....	13
A2.5 Ef barnið tekur spjaldrölvuna með sér heim úr skólanum, er hún aðallega notuð:.....	15
A2.6 Hvernig hefur þú notað spjaldrölvuna með barninu þínu? Merktu við það sem við á.....	15
A2.7 Hvernig hefur þú notað spjaldrölvuna með barninu þínu? Merktu við það sem við á - Annað – hvað?.....	16
A2.8 Þegar barnið þitt er að nota spjaldrölvuna heima eða aðrar tölvur (s.s. borðtölvur, fartölvur, leikjatölvur, snjallsíma), veistu þá til hvers tækið er notað?.....	17
A2.9 Hefur þú sett reglur um notkun spjaldrölvunnar eða annarra tölvu utan skólans?.....	18

A2.10 Hversu vel telurðu þig hafa fylgst með hvernig spjaldtölvur eru nýttar í bekk barnsins þíns?	19
A3.1 Reyndu að meta hversu mörgum klukkustundum á viku, að meðaltali, barnið þitt ver í eftirfarandi athafnir utan skóla.	20
A3.2 Hefur tími sem spjaldtölvun er nýtt heima aukist eða minnkað hjá barninu þínu á undanförunum misserum í COVID-19 faraldrinum?	21
A4.1 Hvert er álit þitt á áhrifum spjaldtölvunnar á barnið, hvað snertir ýmsa þætti:	22
A4.2 Geturðu lýst áhuga barnsins á spjaldtölvunni?	23
A4.3 Hefur spjaldtölvun haft áhrif á lestraráhuga barnsins?	25
A5.1 Hvað finnst þér um notkun spjaldtölvu í námi og kennslu í skóla barnsins þíns Merktu við allt sem við á.....	26
A5.2 Hefur þú óttast eða haft áhyggjur vegna eftirfarandi atriða í tengslum við spjaldtölvu barnsins þíns? Merktu við hversu litlar/miklar áhyggjur þú hefur haft?.....	28
A5.2 Ótti eða áhyggjur – Annað: Opin spurning.....	29
A5.3 Gefðu til kynna hvort þú ert sammála eftirfarandi fullyrðingum varðandi notkun spjaldtölvu í skóla barnsins þín. Merktu við allt sem við á.	31
A5.4 Hvers konar stuðning myndir þú vilja fá varðandi spjaldtölvunotkun þíns barns? Merktu við allt sem við á.....	33
A5.5 Hversu mikinn/lítinn áhuga hefðir þú á að fá fræðslu á vegum grunnskóla Kópavogs um eftirfarandi atriði tengd tölvu- og netnotkun barna og unglunga	34
A5.5 Fræðsla á vegum grunnskóla Kópavogs – opin spurning	35
A5.6 Ef þú hefur áhuga á fræðslu frá grunnskólum Kópavogs varðandi tölvu- og netnotkun barna og unglunga hvernig vildir þú fá aðgang að henni? Merkið við það sem við á.	36
A5.7 Hvernig henta spjaldtölvur til daglegrar notkunar? Merktu við staðhæfingar sem þú ert sammála.	37
A5.8 Hver er skoðun þín á nýtingu spjaldtölvu í námi og kennslu (almennt séð)?	38
A5.9 Hefur afstaða þín til nýtingar spjaldtölvu í námi og kennslu breyst á undanförunum misserum í COVID-19?	39
A5.10 Hversu miklu/litlu máli skipti fyrir barnið þitt að hafa spjaldtölvu í námi á undanförunum misserum í COVID-19	41
A5.11 Hversu ánægð(ur)/óánægð(ur) ertu með notkun spjaldtölvu í námi barnsins þíns?	43
A6.1 Þér er velkomið að bæta við athugasemdum sem þú vilt koma á framfæri varðandi spjaldtölvunotkun þíns barns – opin spurning.....	44
Jákvæði og blendin viðhorf.....	45
Neikvæð viðhorf og vandamál: spjaldtölvun.....	46
Neikvæð viðhorf og vandamál: jafnvægi í notkun	47
Neikvæð viðhorf og vandamál: nám og kennsla, námsefni og námsmat	49
Neikvæð viðhorf og vandamál: skipulag, upplýsingar og yfirsýn	51
Neikvæð viðhorf og vandamál: nemendur og áhrif á nám og fleiri þætti.....	52
Neikvæð viðhorf og vandamál: innleiðing	54

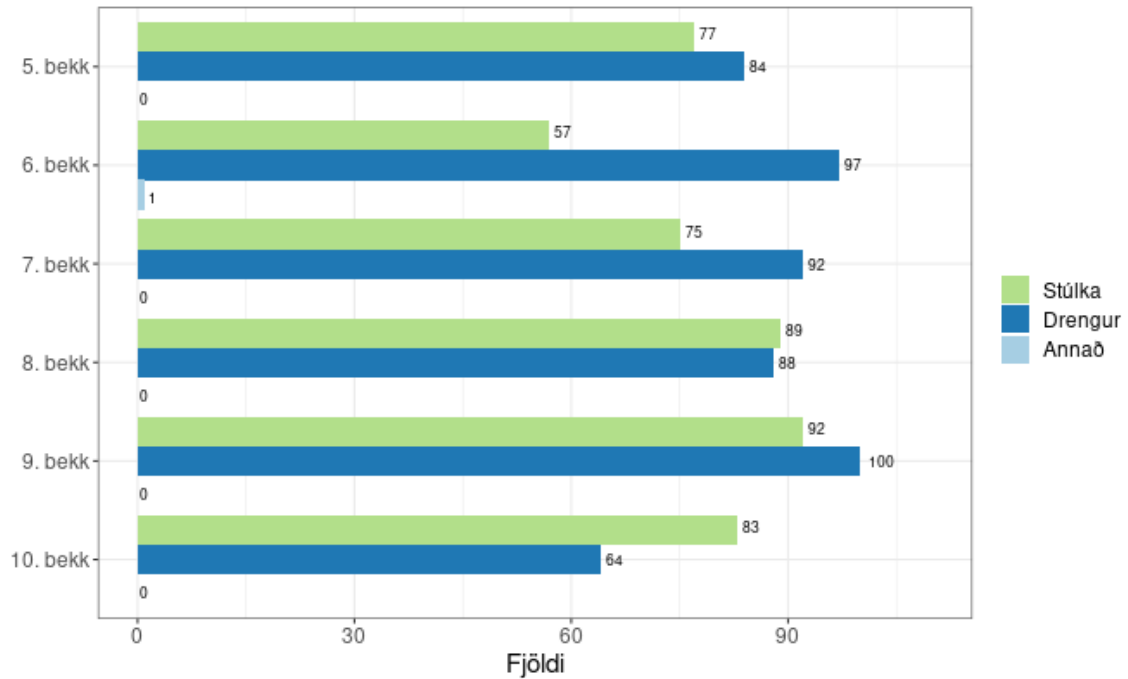
Framkvæmd könnunar

Könnuninni svöruðu 1046 foreldrar sem áttu eitt eða fleiri börn á mið- og unglingastigi í grunnskólum Kópavogs vorið 2021. Hver skóli fékk sendan tengil á foreldrakönnunina. Í könnun voru svarendur beðnir um að svara með elsta barn í huga ef þeir ættu fleiri en eitt á þessum skólastigum. Ef gert er ráð fyrir að ekki hafi fleiri en eitt foreldri sent inn svar fyrir hvert barn þá voru svör send inn fyrir um þriðjung (34%) nemenda sem tóku þátt í spjaldtölvuvæðingunni þegar á heildina er litið. Fjöldi svara frá sjö skólum var á bilinu 67 til 115 sem þýðir að áætla má að svörun hafi verið frá 18-41% í skólunum. Vegna mistaka var sami tengill á könnun sendur frá tveimur skólum. Samanlagður fjöldi svara frá þeim tveimur skólum var 411 en ef litið er til fjölda barna í skólunum tveimur þá er áætlað svarhlutfall í þeim um 45%.

Niðurstöður

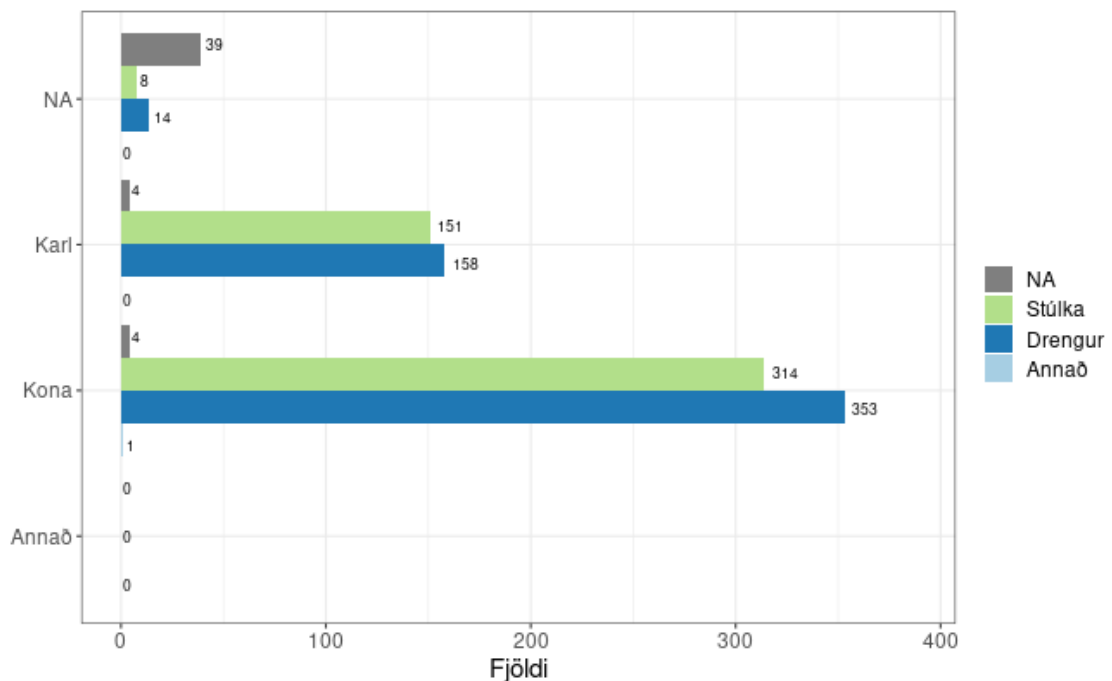
A1.1 og A1.2 Kyn og bekkur barna sem svarað er fyrir

Í um 525 tilvikum (50,2%) var svarað fyrir dreng og 473 tilvikum (45,2%) fyrir stúlku en 1 svarandi (1) gaf upp annað og 47 (4,5%) svöruðu ekki spurningu um kyn nemanda. Viðkomandi hlutföll endurspegla nokkurn veginn þau hlutföll sem eru í þessum aldurshópum (18% í 5. bekk, 18% í 6. bekk, 17% í 7. bekk, 16% í 8. bekk, 16% í 9. bekk og 15% í 10. bekk). Þó virðast örlítið hærra hlutföll hjá eldri hópum (8. og 9. bekk) en þeim yngstu sem er væntanlega ekki óeðlilegt miðað við fyrirmæli um að svara fremur með elsta barn í huga ef svarandi átti fleiri en eitt barn í skólanum. Fjöldi svara fyrir drengi var aðeins eða töluvert meiri í fjórum bekkjum. Í 10. bekk var fjöldi svara fyrir stúlkur talsvert hærra en jafnt í 8. bekk. Sjá mynd.

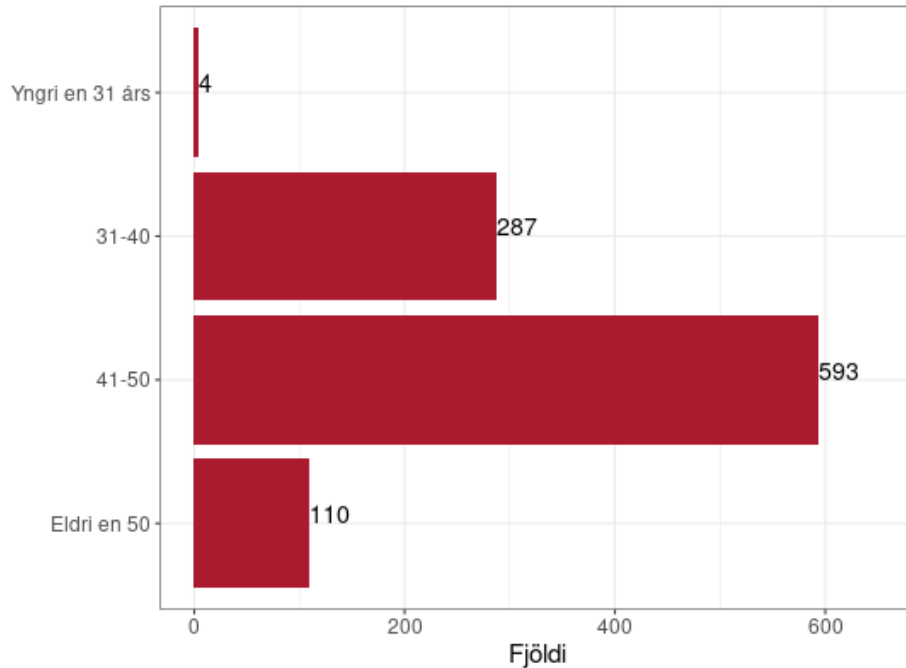
A1.3 Kyn svarenda

Konur voru meirihluti svarenda (672 svör, 64,2% svara). Karlar voru 29,9% (313 svör) en 5,8% gáfu ekki upp kyn (61 svar). Engin merkti við Annað kyn. Konurnar svöruðu með 353 drengi og 314 stúlkur í huga á meðan karlarnir svöruðu fyrir 158 stúlkur og 151 dreng og þeir sem svöruðu ekki spurningu um kyn fyrir 8 stúlkur, 14 drengi og 39 börn þar sem kyn var ekki gefið upp.

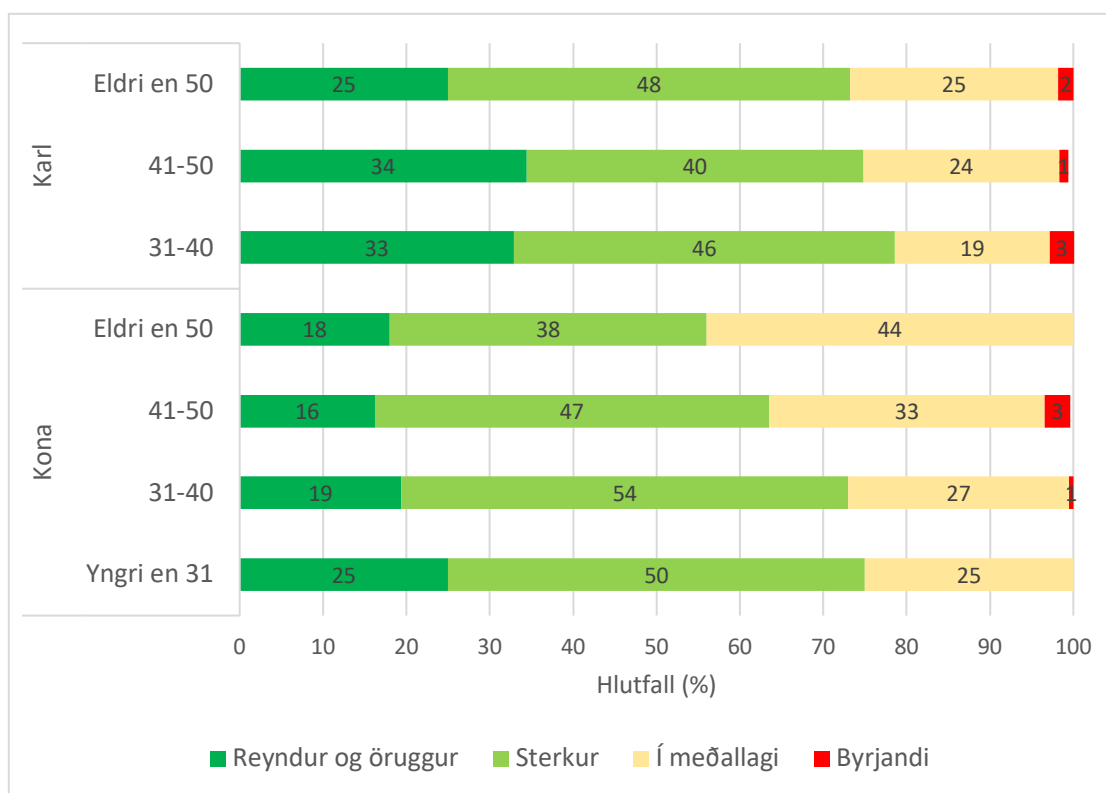
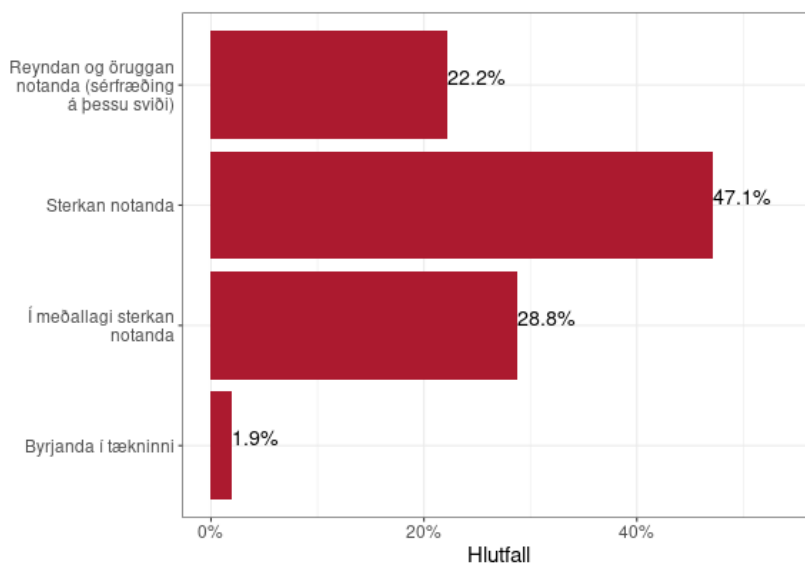
A1.4 Hver er aldur þinn?

Meirihluti svarenda var á aldrinum 41-50 ára (59,7%) en næststærsti hópurinn var 31-40 ára (28,9%). Rúm 11% var eldri en 50 en 0,4% yngri en 31 árs.

A1.5 Hvernig myndir þú lýsa eigin færni í upplýsinga- og samskiptatækni? Ég álfít sjálfa/n mig vera:

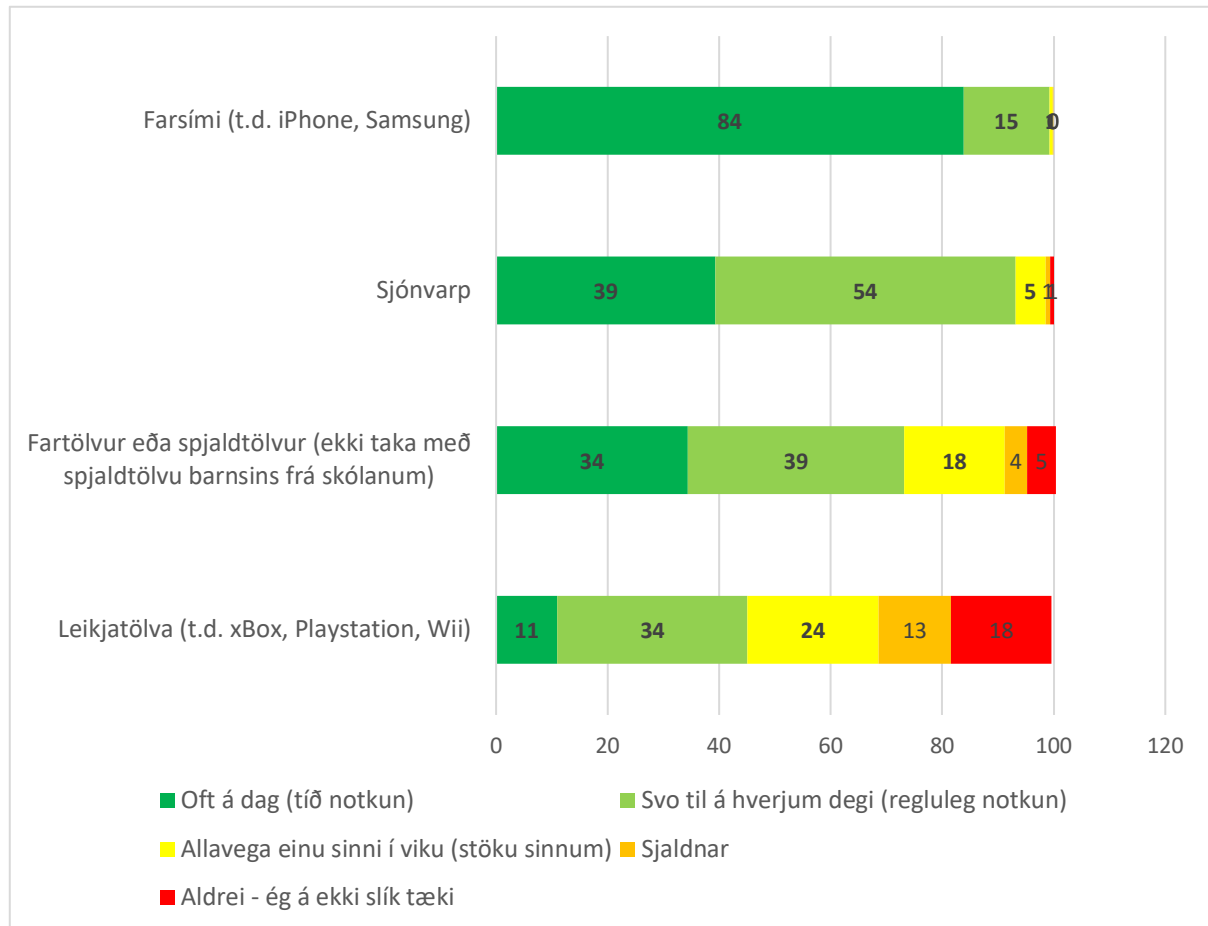
Meirihluti svarenda (67,3%) leit á sig sem reynda eða sterka notendur tækninnar. Um 22,2% taldi sig reynda og örugga notendur (sérfræðinga á þessu sviði), tæpur helmingur (47,1%) taldi sig sterka notendur, rúmur fjórðungur (28,8%) taldi sig í meðallagi sterka notendur en eingöngu 1,9% byrjanda í tækninni. Karlar og yngri svarendur voru líklegri til að meta sig hærra en konur og eldri svarendur.

A1.6 Hvaða upplýsinga- og samskiptatæki eru notuð á þínu heimili og hversu oft eru þau notuð? Ekki telja spjaldtölvu barnsins þíns með í svörum

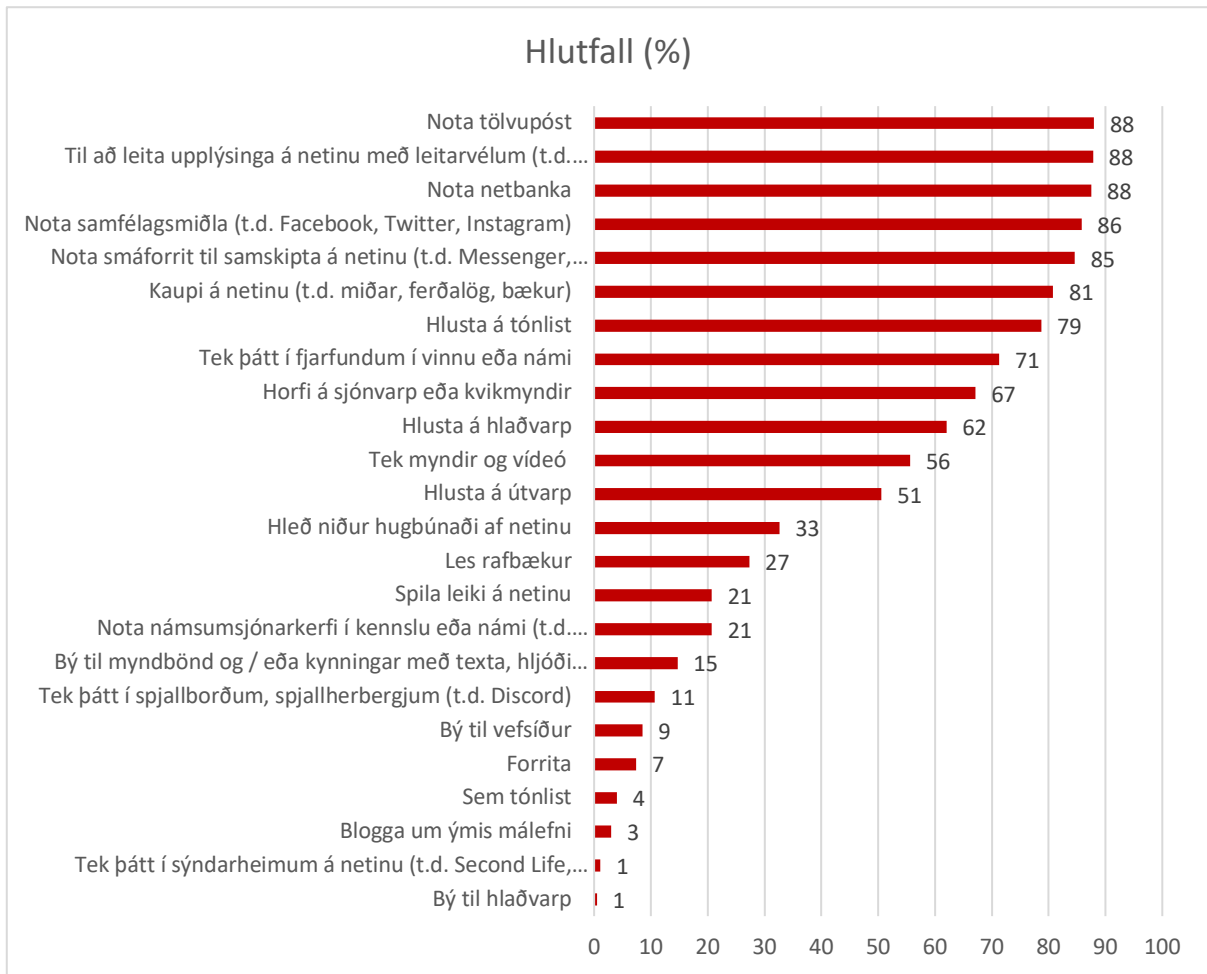
Langalgengast var að skrá mikla notkun farsíma á heimilum. Farsímar voru yfirleitt notaðir oft á dag (84%) eða svo til á hverjum degi (15%). Næstalgengast var að nota sjónvarp. Í 39% tilvika var um tíða notkun að ræða (oft á dag) og í 54% tilvika um reglulega notkun (svo til á hverjum degi). Fartölvur og spjaldtölvur (þegar frá var talin

spjaldtölva barnsins) voru einnig notaðar oft á dag (34%) eða reglulega (39%) en leikjatölvur voru með mikla notkun hjá færri svarendum, 11% merktu við tíða notkun og 34% við reglulega. Nær engir svarendur áttu ekki farsíma eða sjónvarp en 5% sagðist ekki eiga fartölvu eða spjaldtölvu og 18% heimila áttu ekki eða notuðu ekkert leikjatölvu.

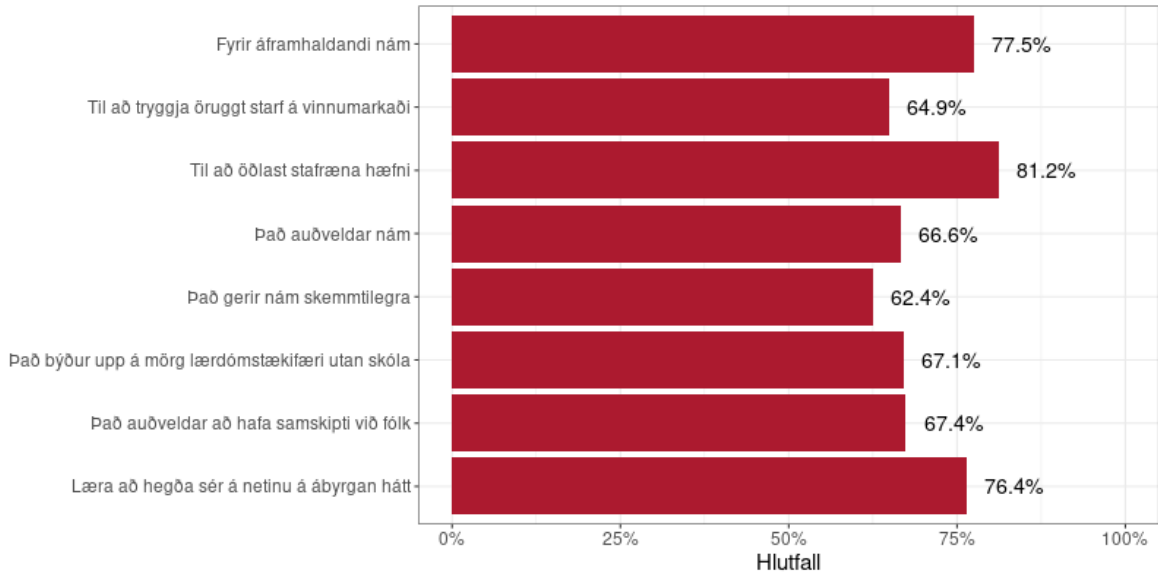
A1.7 Í hvaða tilgangi notar þú ofangreind tæki. Merktu við allt sem við á.

Langalgengasta notkunin (81-88% svarenda) var tölvupóstur, að leita upplýsinga á netinu, nota netbanka, nota samfélagsmiðla, smáforrit til samskipta eða kaupa á netinu. Þá var einnig mjög algengt (62-79%) að merkt væri við að hlusta á tónlist, taka þátt í fjarfundum, horfa á sjónvarp eða kvikmyndir eða hlusta á hlaðvarp. Rúmlega helmingur svarenda (51-56%) merkti einnig við að taka myndir og vídeó eða hlusta á útvarp. Færri (15-33%) sögðust hlaða niður hugbúnaði af netinu, lesa rafbækur, spila leiki á netinu, nota námsumsjónarkerfi í kennslu eða námi eða búa til myndbönd og/eða kynningar. Ennþá færri (1-11%) tóku þátt í spjallborðum, bjuggu til vefsíður, forrituðu, sömdu tónlist, blogguðu um ýmis málefni, tóku þátt í sýndarheimum á netinu eða bjuggu til hlaðvarp.

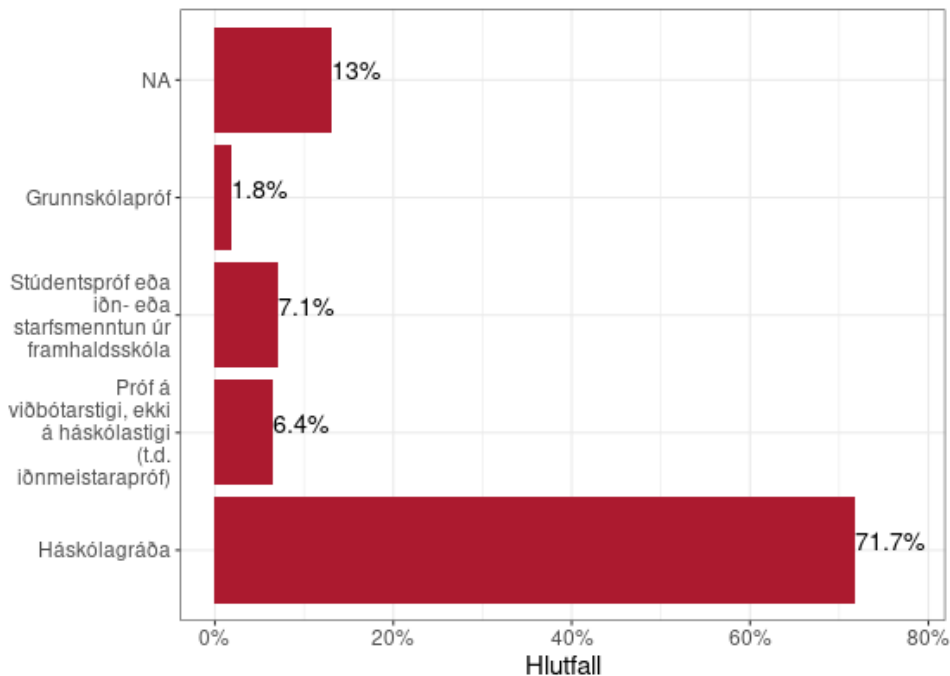
A1.8 Telur þú mikilvægt að læra að nota tölvu-, upplýsinga- og samskiptatæki og netið? Merktu við allar staðhæfingar sem þú ert sammála

Meirihluti svarenda (62-81%) merkti við að það væri mikilvægt að læra að nota tölvu-, upplýsinga- og samskiptatæki og netið af ýmsum ástæðum. Flestir voru sammála um að það væri mikilvægt til að öðlast stafræna hæfni (81,2%), fyrir áframhaldandi nám (77,5%), og til að læra að hegða sér á netinu á ábyrgan hátt (76,4%). En um tveir þriðju hlutar merktu einnig við mikilvægi sem tengdist því að það byði upp á mörg lærdómstækifæri utan skóla, það auðveldaði að hafa samskipti við fólk, það auðveldaði nám eða til að tryggja öruggt starf á vinnumarkaði. Litlu færri (62,4%) töldu það gera námið skemmtilegra.

A1.9 Hvað er hæsta menntunartig þeirra sem búa á þínu heimili?

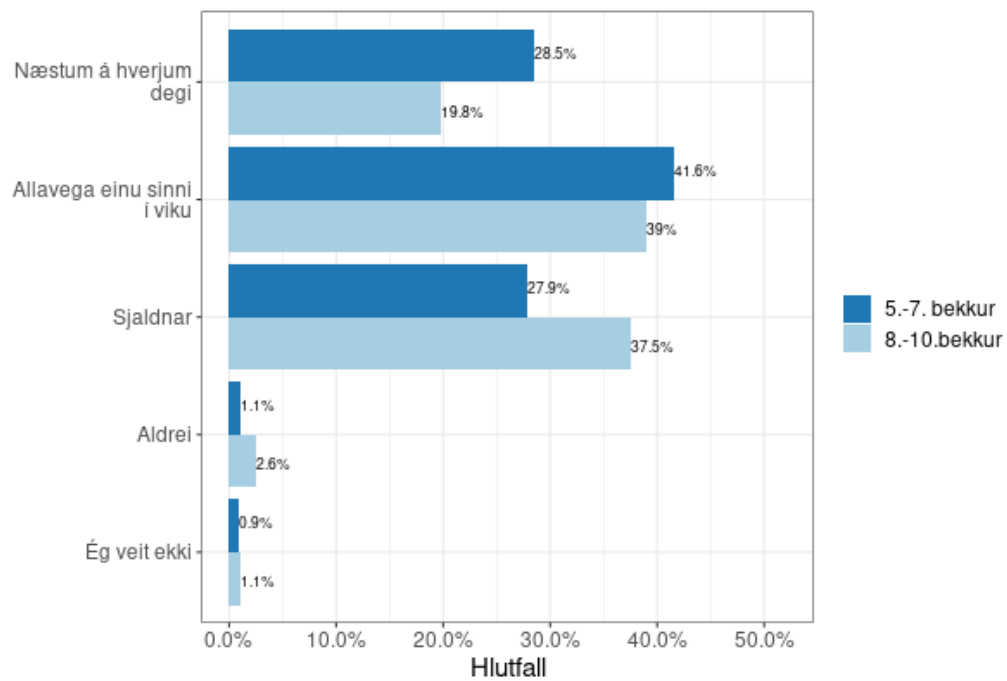
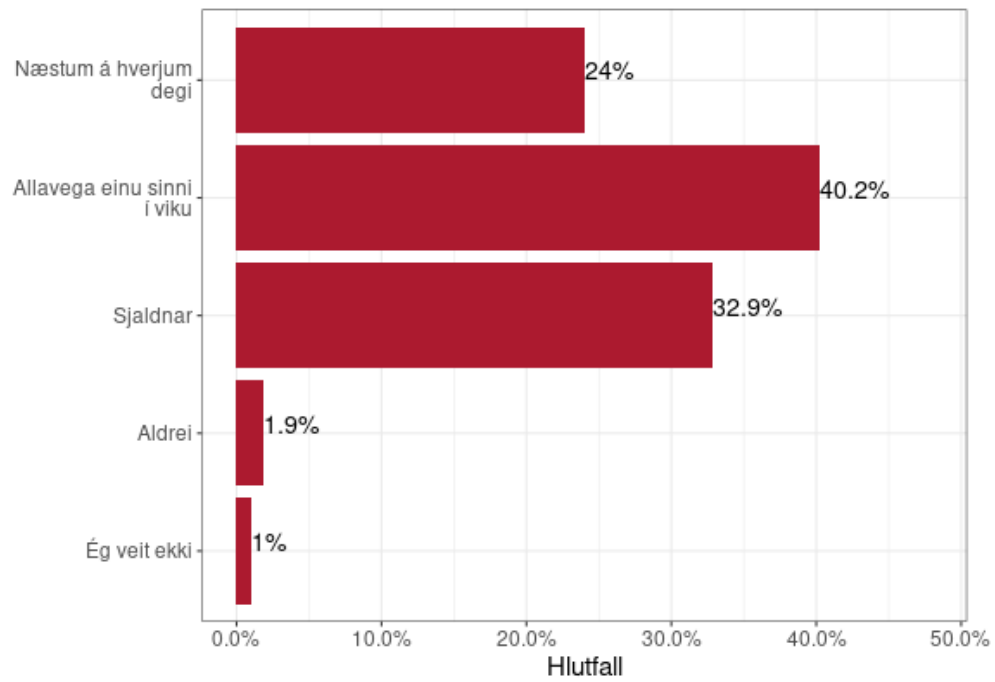
Flestir svarenda (71,7%) tilgreindu háskólagráðu sem hæsta menntunartig þeirra sem bjuggu á heimilinu. Næststærsti hópurinn (13%) svaraði ekki spurningunni en 7,1% nefndu stúdentspróf eða iðn- eða starfsmenntun úr framhaldsskóla, 6,4% próf á viðbótarstigi, ekki háskólastigi og 1,8% grunnskólapróf.

A2.1 Hversu oft ræðir þú við barnið þitt um notkun spjaldtölvunnar?

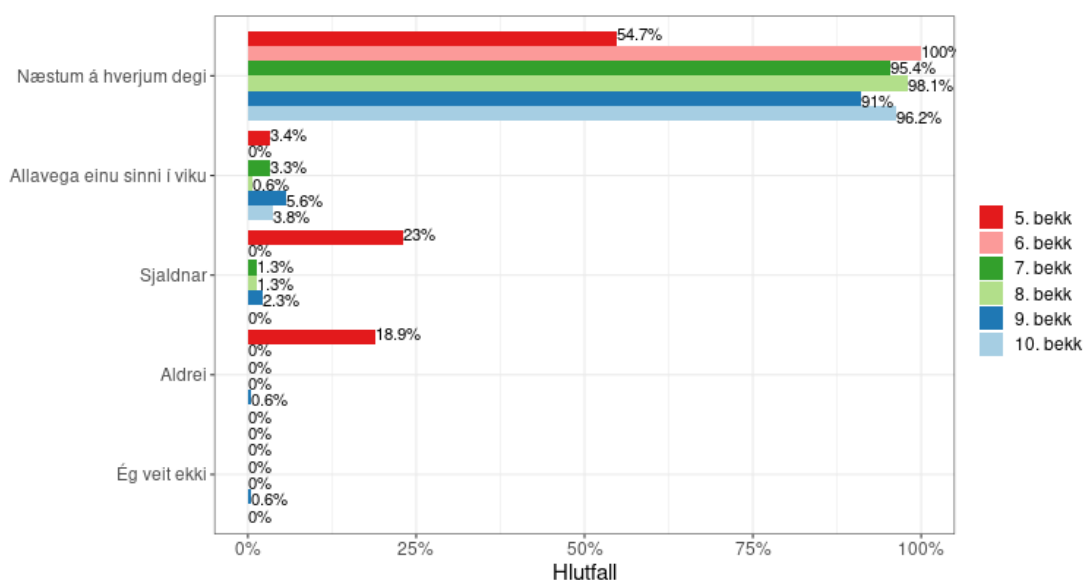
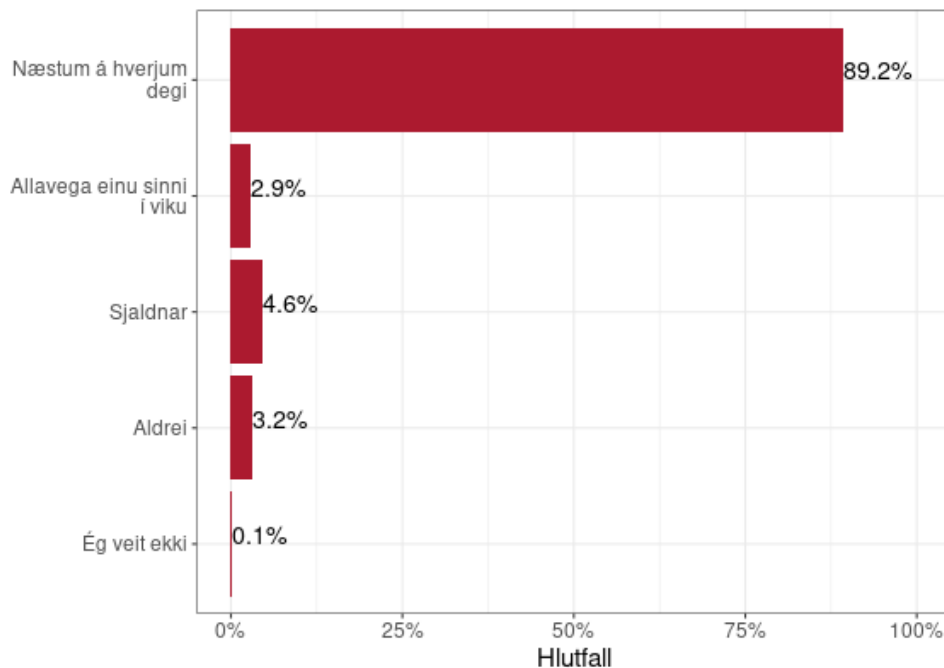
Þegar á heildina var litið sagðist meirihluti foreldra (64,2%) ræða nokkuð oft við barnið um notkun spjaldtölvunnar. Um 24% sagðist gera það næstum á hverjum degi og rúm 40% allavega einu sinni í viku. Tæpur þriðjungur sagðist gera það sjaldnar og tæp 2%

aldrei. Meira var rætt við yngri nemendur en eldri en ekki var marktækur munur eftir kyni.

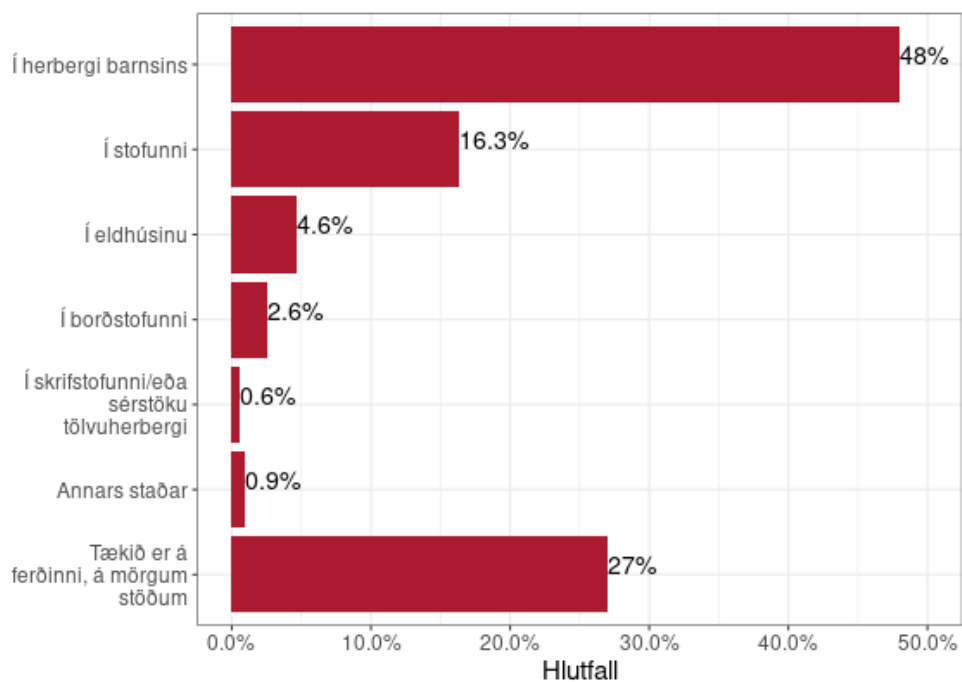
A2.2 Hefur barnið þitt komið heim með spjaldtölvuna sína úr skólanum?

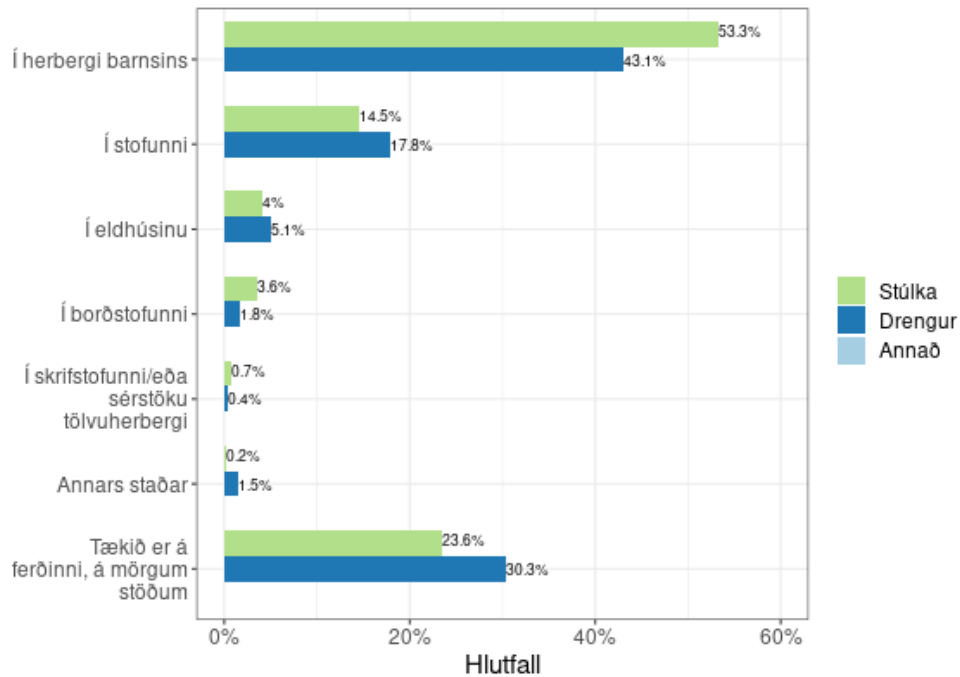
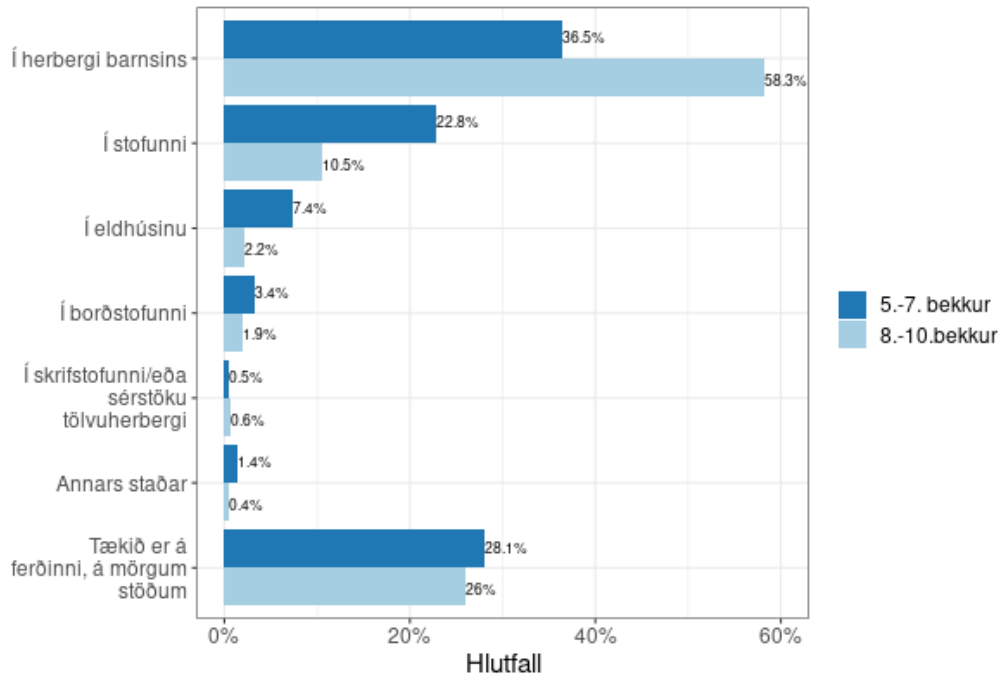
Flestir (89,2%) sögðu barnið koma með spjaldtölvuna heim á hverjum degi en nokkrir sjaldnar eða aldrei. Aðallega var um að ræða nemendur í 5. bekk sem komu sjaldnar heim með tölvuna, um 54,7% foreldra nemenda í 5. bekk sögðu sín börn koma með tölvuna heim næstum á hverjum degi, um 23% alla vega einu sinni í viku en 18,9% sjaldnar.

A2.3 Ef barnið tekur spjaldtölvuna með sér heim úr skólanum – hvar er hún aðallega notuð?

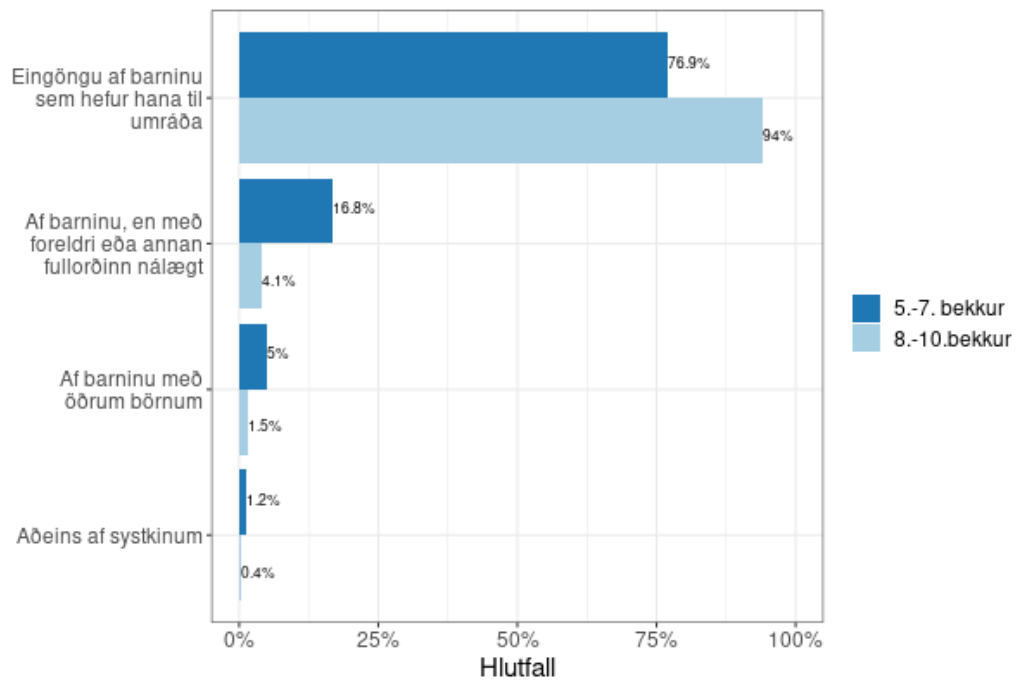
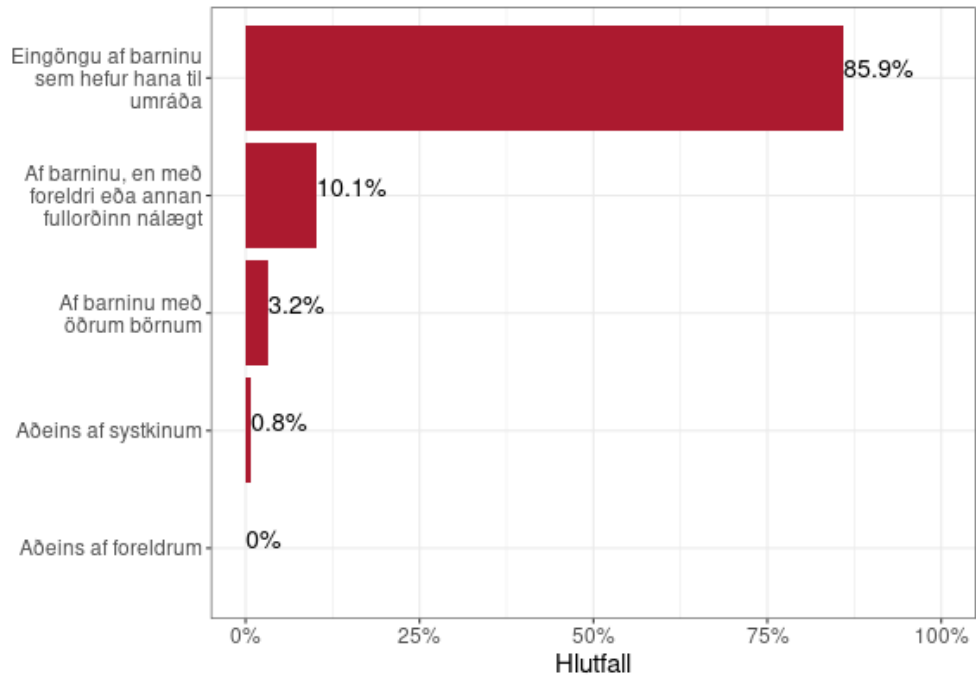
Algengast var að börn notuðu spjaldtölvuna í sínu herbergi (48%) en næstalgengast að það væri á ferðinni á mörgum stöðum (27%) eða í stofunni (16,3%). Færri merktu við eldhúsið (4,6%), borðstofuna (2,6%), skrifstofu eða sérstakt tölvuherbergi (0,6%) eða annars staðar. Marktækur munur var eftir aldursstigi og kyni barns. Mun algengara var að eldri börn notuðu tölvuna í sínu herbergi (58,3%) heldur en þau yngri (36,5%) og sama gilti um stelpurnar en 53,3% þeirra voru sagðar nota tölvuna aðallega í eigin herbergi, miðað við 36,5% strákana.

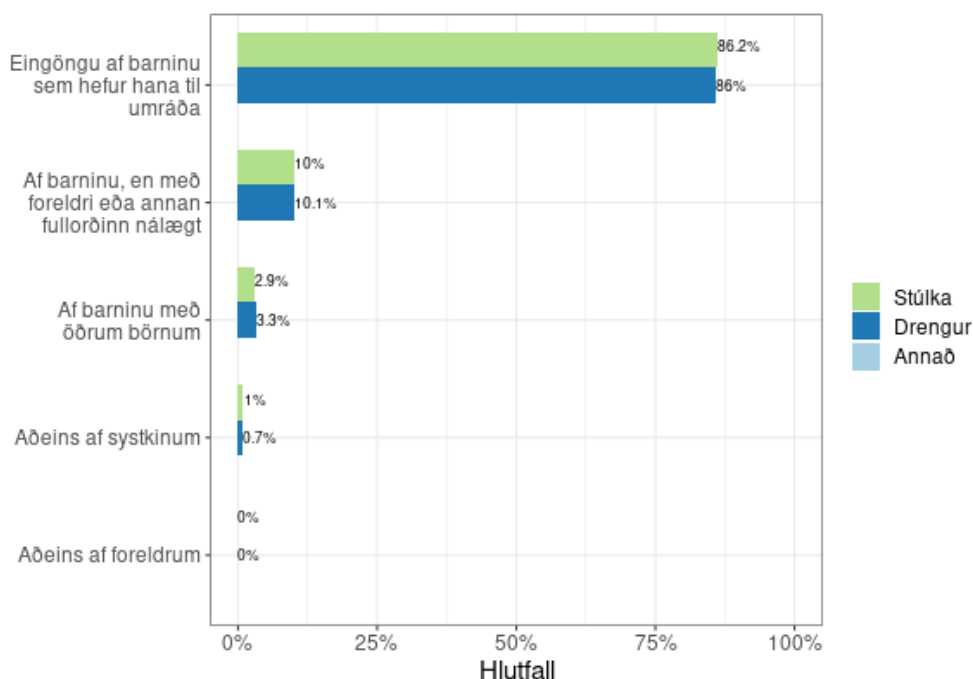

A2.4 Ef barnið tekur spjaldtölvuna með sér heim úr skólanum – er hún aðallega notuð

Algengast var að tölvan væri eingöngu notuð af barninu og flestir (85,9%) svöruðu því, en 10,1% merktu við að foreldrar eða aðrir fullorðnir væru nálægir en mun færri (3,2%) af barninu með öðrum börnum og 0,8% merktu við „Aðeins af systkinum“. Ekki var munur eftir kyni en algengara var að eldri en yngri væru eingöngu með tækið án þess að aðrir fullorðnir eða börn kæmu við sögu.

A2.5 Ef barnið tekur spjaldtölvuna með sér heim úr skólanum, er hún aðallega notuð:

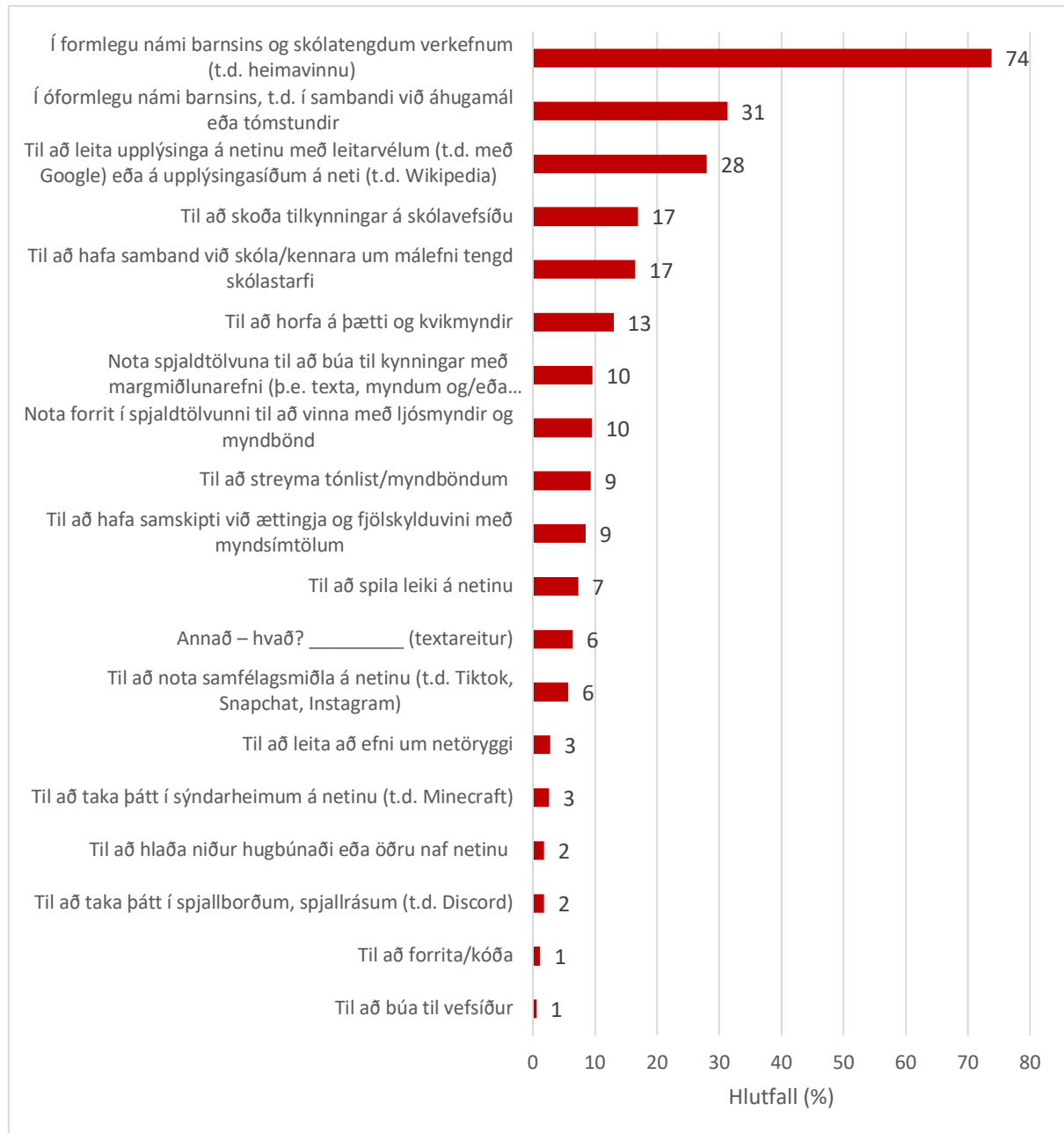
Langalgengast var að tölvan væri fyrst og fremst notuð á heimilinu (97,7%) en stöku foreldri merkti við aðra staði, heima hjá vinum, tekin með í fríi eða annað. Ekki var munur í svörum eftir aldurstigi eða kyni.

A2.6 Hvernig hefur þú notað spjaldtölvuna með barninu þínu? Merktu við það sem við á

Langalgengast var að foreldrar hefðu notað spjaldtölvuna með barninu í formlegu námi og skólatengdum verkefnum (t.d. heimavinnu) en um 74% merkti við slíka notkun. Þá var nokkuð algengt að þeir hefðu notað tölvuna með barninu í óformlegu námi þess, t.d. í sambandi við áhugamál eða tómsundur (31%) eða til að leita að upplýsingum á netinu (28%). Þá voru 17% sem merktu við að skoða tilkynningar á skólavefsíðu eða hafa samband við skóla/kennara með barninu um málefni tengd skólastarfi. Færri (6 - 10%) merktu við aðra möguleika: búa til kynningar, nota forrit til að vinna með ljósmyndir og myndbönd, til að streyma tónlist/myndböndum, til að hafa samskipti við ættingja og fjölskylduvini með myndsimtölum, til að spila leiki á netinu eða nota samfélagsmiðla.

Munur eftir aldurstigi barns kom eingöngu fram í fjórum atriðum og kynjamunur í tveimur. Tækin voru frekar notuð með unglingum en börnum á miðstigi til að skoða tilkynningar á skólavefsíðu eða hafa samband við skóla/kennara og algengara að nota spjallborð og samfélagsmiðla með þeim. Þá var aðeins algengara að foreldrar notuðu tölvuna með stelpum en stráku til að hafa samskipti við ættingja og fjölskylduvini eða horfa á þætti og kvikmyndir.

Mjög fáir (1-3%) merktu svo við að leita að efni um netöryggi, að taka þátt í spjallborðum, forrita/kóða eða búa til vefsíður. En 6% merktu við Annað og var hægt að lýsa því nánar.

A2.7 Hvernig hefur þú notað spjaldtölvuna með barninu þínu? Merktu við það sem við á - Annað – hvað?

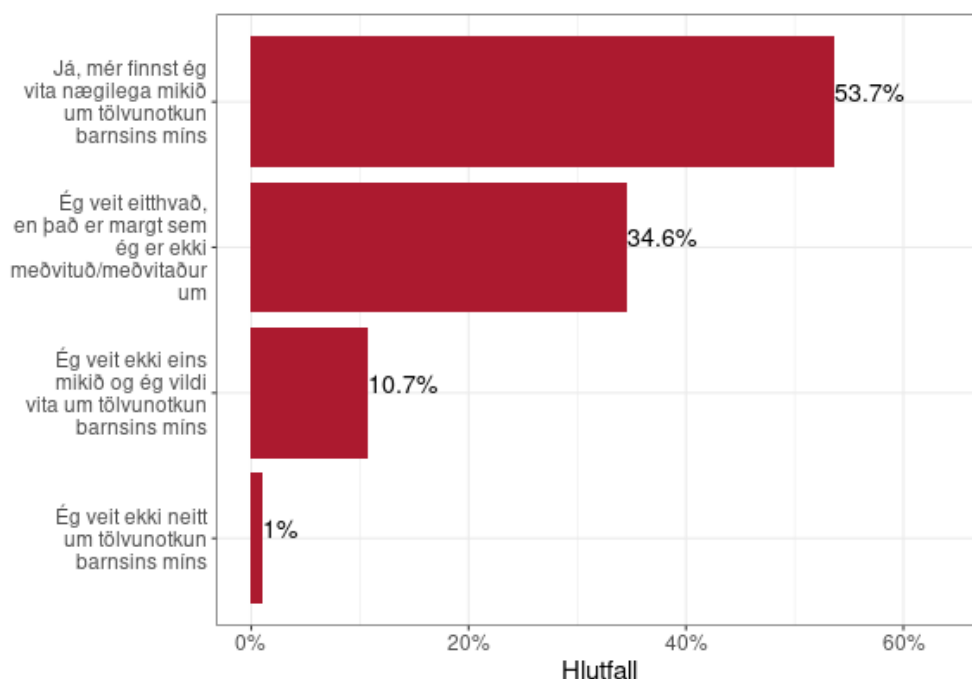
Í opinni spurningu gátu foreldrar gefið til kynna annars konar notkun með barninu. Þó töluvert hlutfall merkti við Annað (6%) þá var meirihluti þeirra sem svaraði opinni

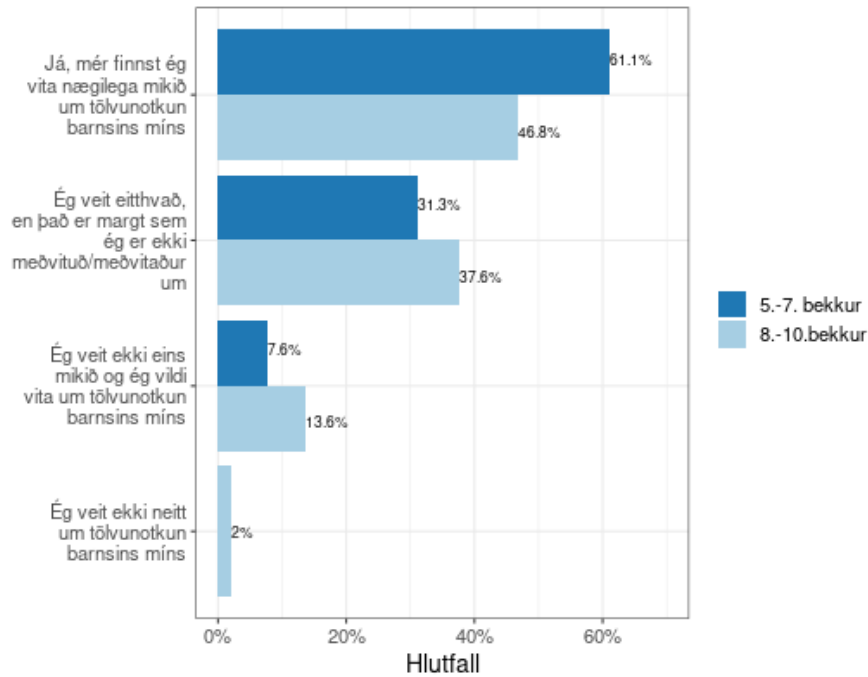
spurningu sem sagðist ekki nota tölvuna með barninu eða að barnið tæki ekki spjaldtölvu heim. En nokkrir nefndu að þeir væru að skoða skólaverkefni barna sinna eða aðstoða við heimavinnu. Einnig voru nokkrir sem nefndu hljóðbækur og hlustun eða tónlist og einn nefndi Zwift æfingaforrit (fyrir hjólaþjálfun).

A2.8 Þegar barnið þitt er að nota spjaldtölvuna heima eða aðrar tölvur (s.s. borðtölvur, fartölvur, leikjatölvur, snjallsíma), veistu þá til hvers tækið er notað?

Rúmur helmingur foreldra (53,7%) taldi sig vita nægilega mikið um tölvunotkun barnsins síns, rúmur þriðjungur sagðist vita eitthvað en það væri margt sem hann/hún væri ekki meðvitað/meðvitaður um. En rúm 10% taldi sig ekki vita eins mikið og hann/hún vildi vita og 1% sagðist ekkert vita um tölvunotkun barnsins.

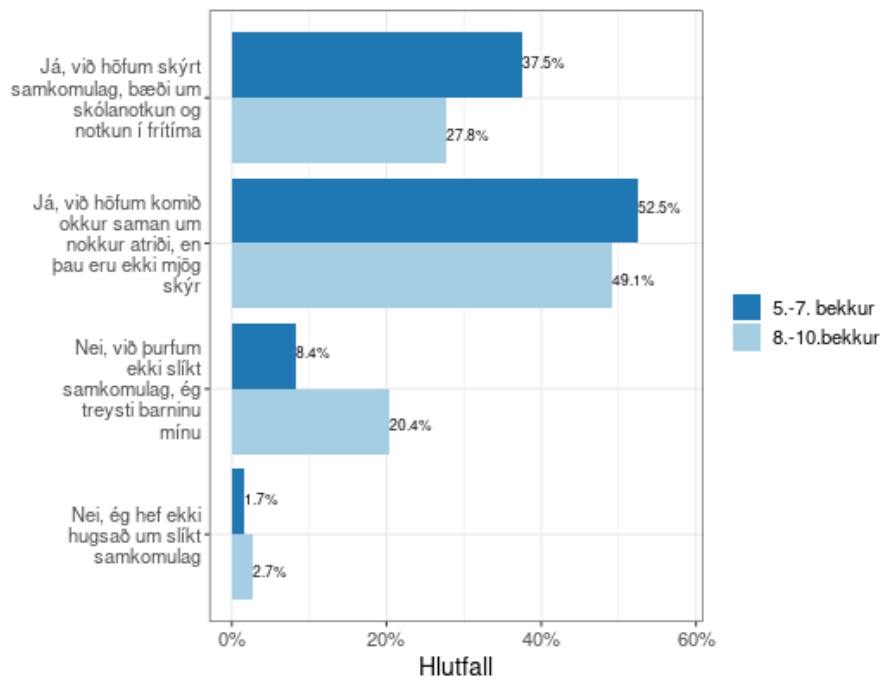
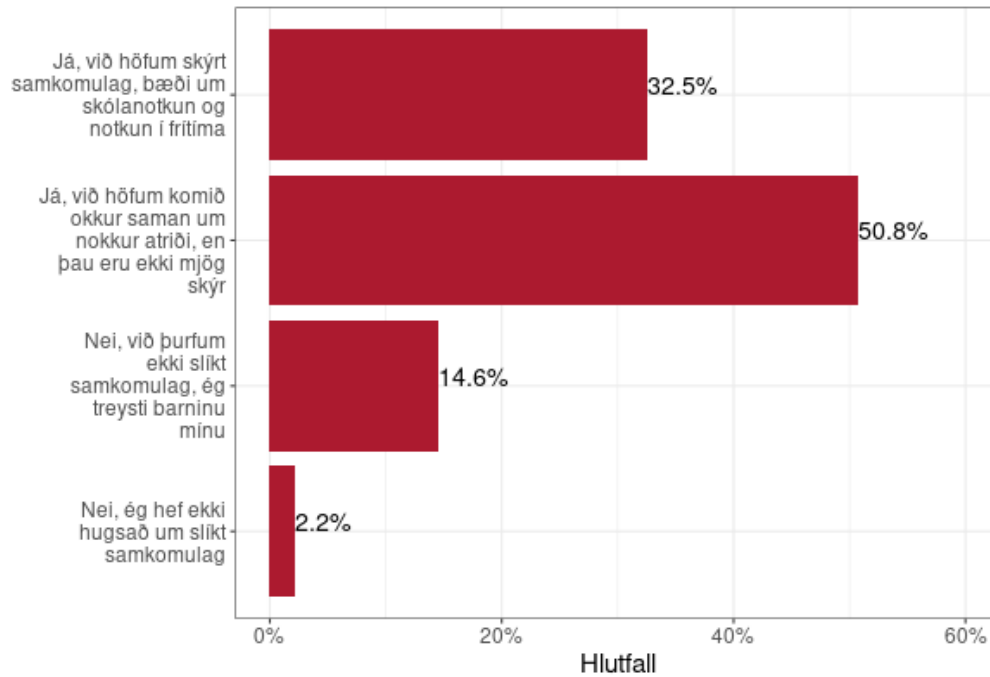
Munur í svörum var eftir aldursstigi. Mun fleirum fannst þeir vita nægilega mikið um tölvunotkun yngri barna en eldri (61,1% vs. 46.8%) en hærra hlutfall unglíngastigsbarnanna en miðstigsbarnanna taldi sig ekki vita eins mikið og þeir vildu (13,6% vs. 7,6%) eða ekki neitt (2 vs. 0%). Ekki var munur eftir kyni barns.

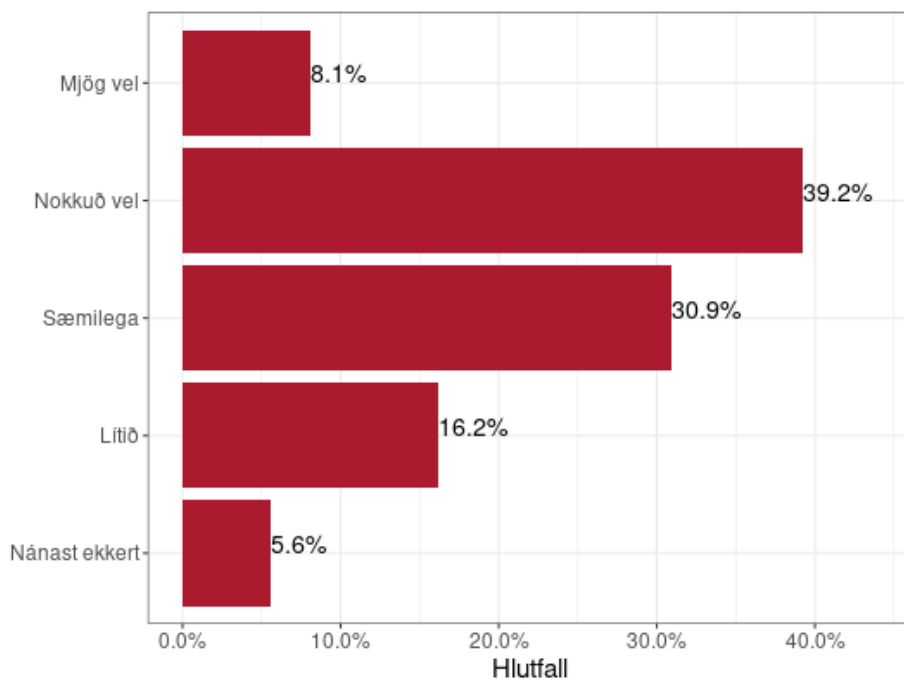
A2.9 Hefur þú sett reglur um notkun spjaldtölvunnar eða annarra tölva utan skólans?

Um helmingur foreldra (50,8%) sagði að þeir hefðu komið sér saman um nokkur atriði við börnin en þau væru ekki mjög skýr en tæpur þriðjungur (32,5%) sagðist hafa skýrt samkomulag, bæði um skólanotkun og notkun í frítíma. En 14,6% taldi sig ekki þurfa slíkt samkomulag, þeir treystu barninu og 2,2% sagðist ekki hafa hugsað um slíkt samkomulag. Mun algengara var að skýrt samkomulag væri við yngri nemendur en eldri, í 37,6% vs. 27,8% tilvika og að unglungum væri frekar treyst og ekki þyrfti á samkomulagi að halda (20,5% vs. 8,4%). Ekki var munur eftir kyni.

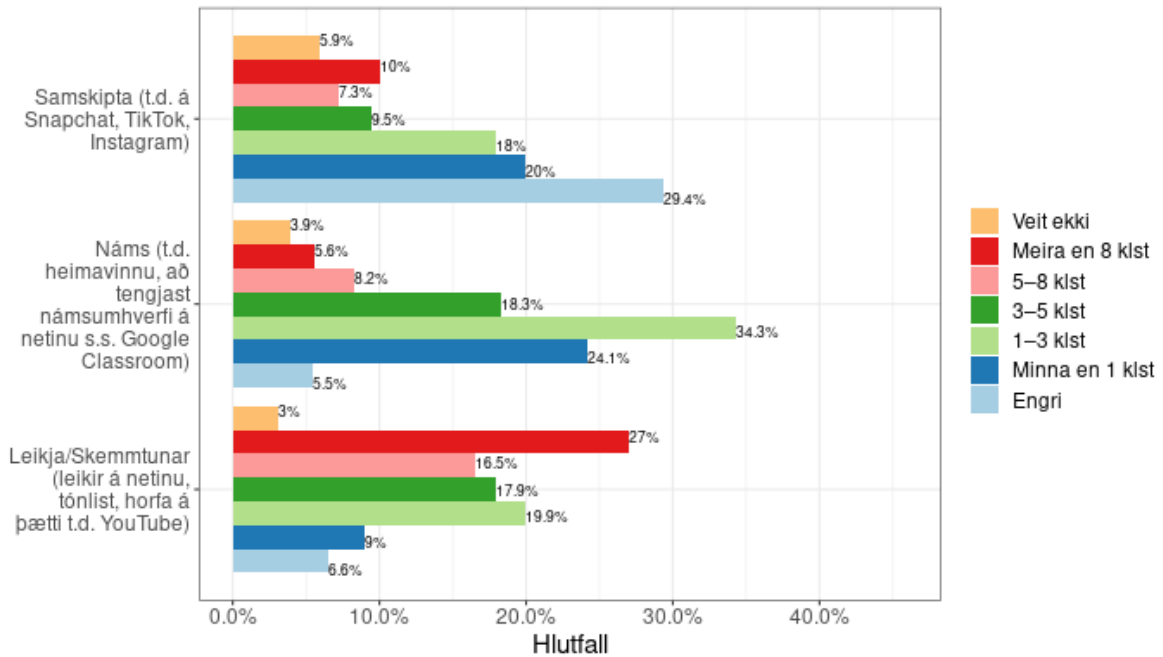
A2.10 Hversu vel telurðu þig hafa fylgst með hvernig spjaldtölvur eru nýttar í bekk barnsins þíns?

Um 8,1% foreldra taldi sig hafa fylgst mjög vel með nýtingu spjaldtölva í bekk barna sinna, og 39,2% nokkuð vel en 30,9% sæmilega. Á hinn bóginn voru 16,2% sem höfðu lítið fylgst með og 5,6% nánast ekkert. Hvorki var munur eftir aldurstigi eða kyni barns.

A3.1 Reyndu að meta hversu mörgum klukkustundum á viku, að meðaltali, barnið þitt ver í eftirfarandi athafnir utan skóla.

Foreldrar voru beðnir um að meta hversu mörgum klukkustundum á viku, að meðaltali barnið þeirra verði til náms, leikja og skemmtunar eða samskipta. Í ljós kom að leikir og skemmtun skoruðu langhæst. Ef litið er til tveggja efstu flokkanna (5-8 klukkustundir eða meira en það). Þá var talið að um rúmlega 43% barnanna eyddu það miklum tíma í leiki en sambærilegar tölur varðandi samskipti voru um 17% og 14% varðandi nám og heimavinnu. Sjá nánar á mynd. Varðandi leiki og skemmtun var algengast að merkt væri við „Meira en 8 klst.“ (27%). Varðandi námið var algengast að merkt væri við 1-3 klst. (34,3%) eða „Minna en 1 klst“ (24,1%) en 18,3% merktu við 3-5 klst. Varðandi samskiptin þá var stærsti hópurinn (29,4%) sem merkti við „Engin“ en næst komu „Minna en 1 klst“ (20%) og 1-3 klst (18%).

Marktækur munur var eftir aldursstigi og kyni. Eldri nemendur og stúlkur voru taldar eyða meiri tíma til náms heldur en þau yngri eða drengirnir; unglíngastigið meiri tíma til leikja en miðstigið; og unglíngastigið og stúlkurnar voru taldar nota meiri tíma til samskipta en yngri nemendur og drengirnir.

A3.2 Hefur tími sem spjaldtölvun er nýtt heima aukist eða minnkað hjá barninu þínu á undanförunum misserum í COVID-19 faraldrinum?

Um 15% foreldra taldi mikla aukningu á nýtingu spjaldtölvunnar heima í COVID-19 faraldrinum varðandi nám, leiki og samskipti og stór hluti (31-37%) til viðbótar taldi að um töluverða aukningu væri að ræða. En 45-53% sagði að notkunin hefði hvorki aukist né minnkað og örfá prósent (2-3%) töldu að dregið hefði úr notkuninni.

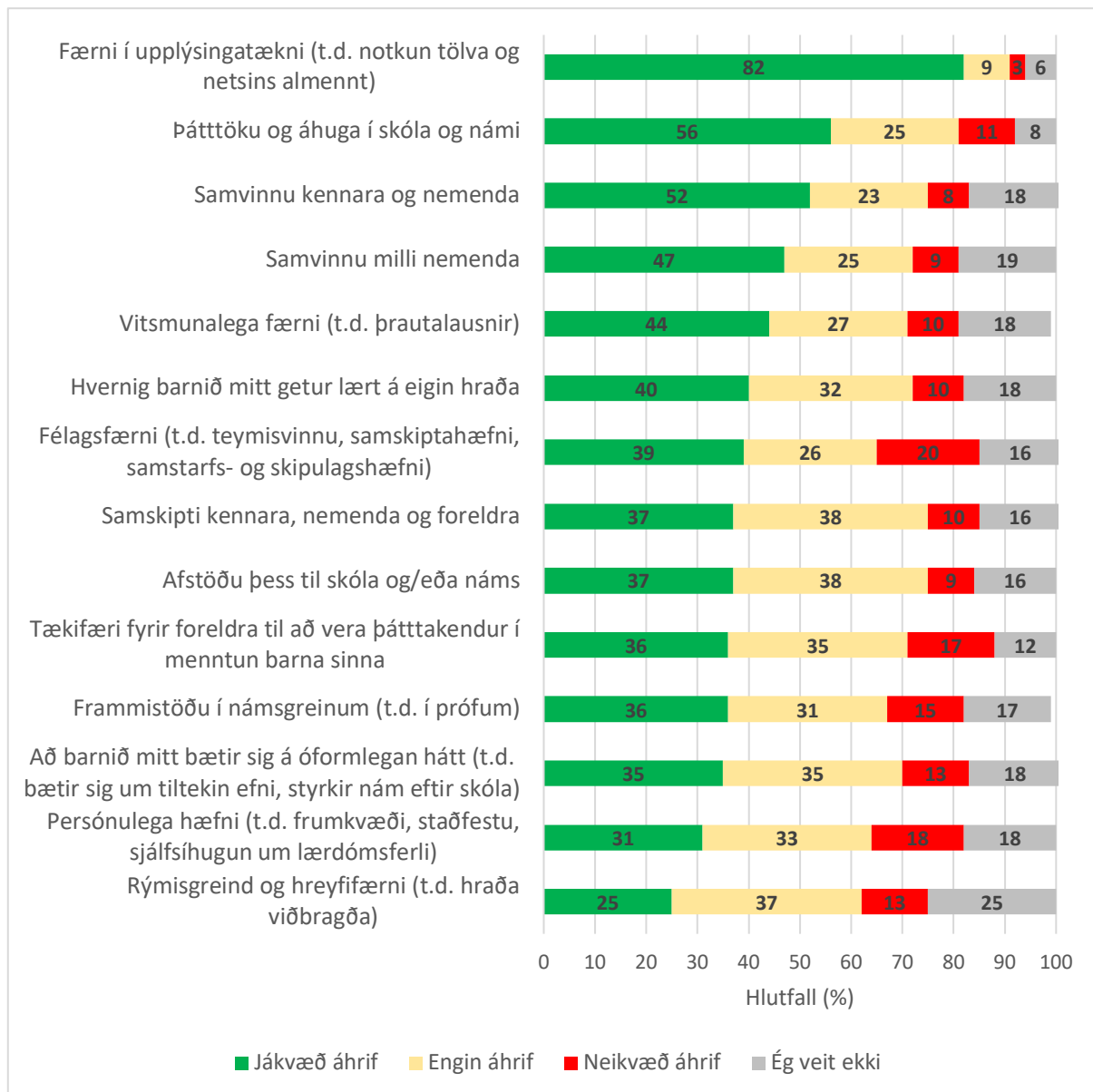
Marktæk jákvæð fylgni var innbyrðis varðandi aukningu þessara tegunda notkunar. Ekki síst milli samskipta og leikja og samskipta og náms. Þá voru foreldrar líklegri til telja að um meiri aukningu hefði verið að ræða hjá eldri nemendum og stúlkum varðandi nám og samskipti heldur en talið var hjá yngri nemendum eða drengjunum.

A4.1 Hvert er álit þitt á áhrifum spjaldtölvunnar á barnið, hvað snertir ýmsa þætti:

Langalgengast var að foreldrar teldu jákvæð áhrif á færni í upplýsingatækni (t.d. notkun tölva og netsins almennt), um 82% taldi svo vera. Rúmur helmingur (52-56%) taldi jákvæð áhrif á þátttöku og áhuga í skóla og námi eða samvinnu kennara og nemenda. Aðeins lægra hlutfall, undir helmingur (39-47%), taldi jákvæð áhrif á samvinnu milli nemenda, vitsmunalega færni (s.s. þrautalausnir), hvernig barnið gæti lært á eigin hraða (40%) og á félagsfærni (t.d. teymisvinnu, samskiptahæfni, samstarfs- og skipulagshæfni). Rúmur þriðjungur (35-37%) taldi svo um jákvæð áhrif að ræða á fimm þætti og þá yfirleitt annar þriðjungur sem taldi um engin áhrif að ræða. Þeir þættir voru samskipti kennara, nemenda og foreldra; afstöðu barnsins til skóla og/eða náms; tækifæri fyrir foreldra til að vera þátttakendur í menntun barna sinna; frammistöðu í greinum (t.d. á prófum) eða að barnið bætti sig á óformlegan hátt. Heldur færri (25-31%) töldu jákvæð áhrif vera á persónulega hæfni (t.d. frumkvæði, staðfestu, sjálfsíhugun) eða á rýmisgreind. Eins og sést á mynd hér fyrir neðan voru um 9-38% í viðkomandi þáttum sem töldu um engin áhrif að ræða en 3 til 20% um neikvæð áhrif. Um 6-25% voru svo óvissir. Neikvæðu áhrifin virtust einkum tengd félagsfærni (20%), persónulegri hæfni (18%) og tækifærum foreldra til að vera þátttakendur í menntun barna sinn (17%).

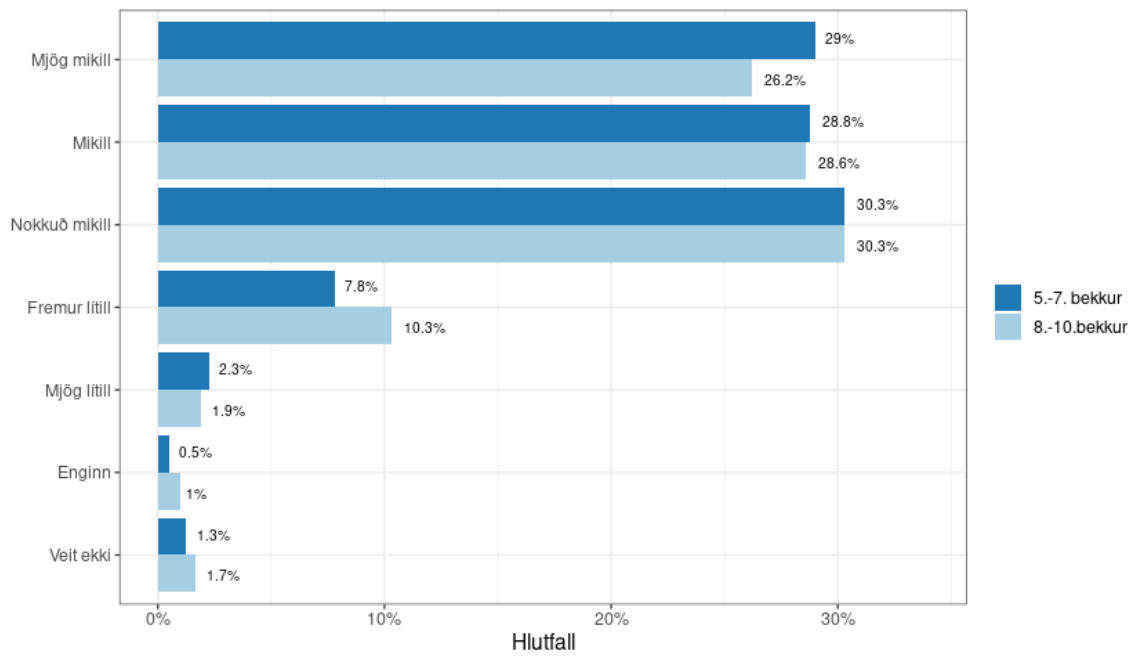
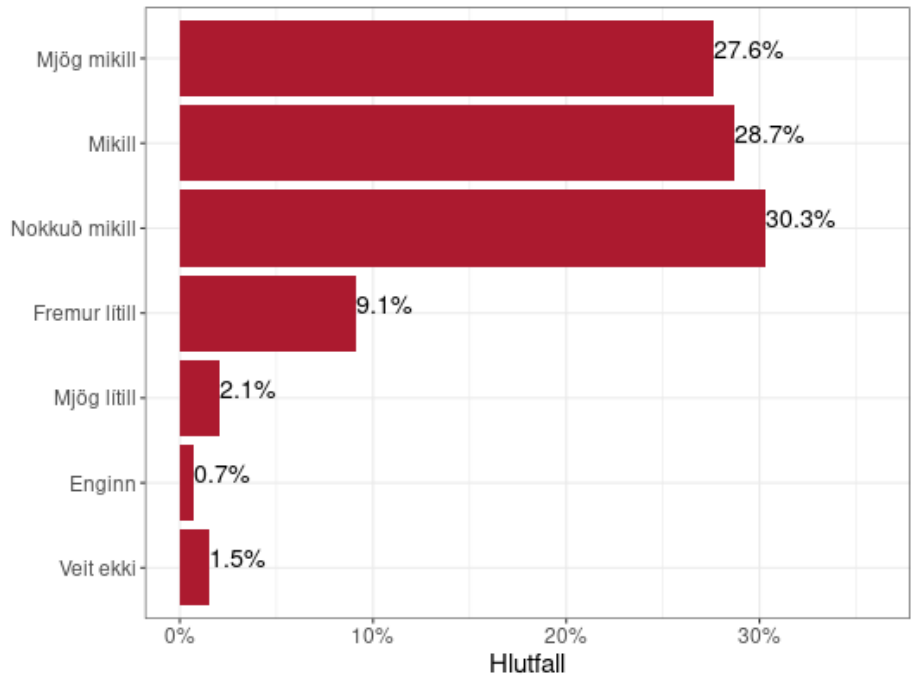
Yfirleitt var ekki munur á svörum eftir aldursstigi en þó voru fleiri sem töldu jákvæð áhrif á miðstignemendur en unglíngastignemendur varðandi vitsmunalega færni en öfugt

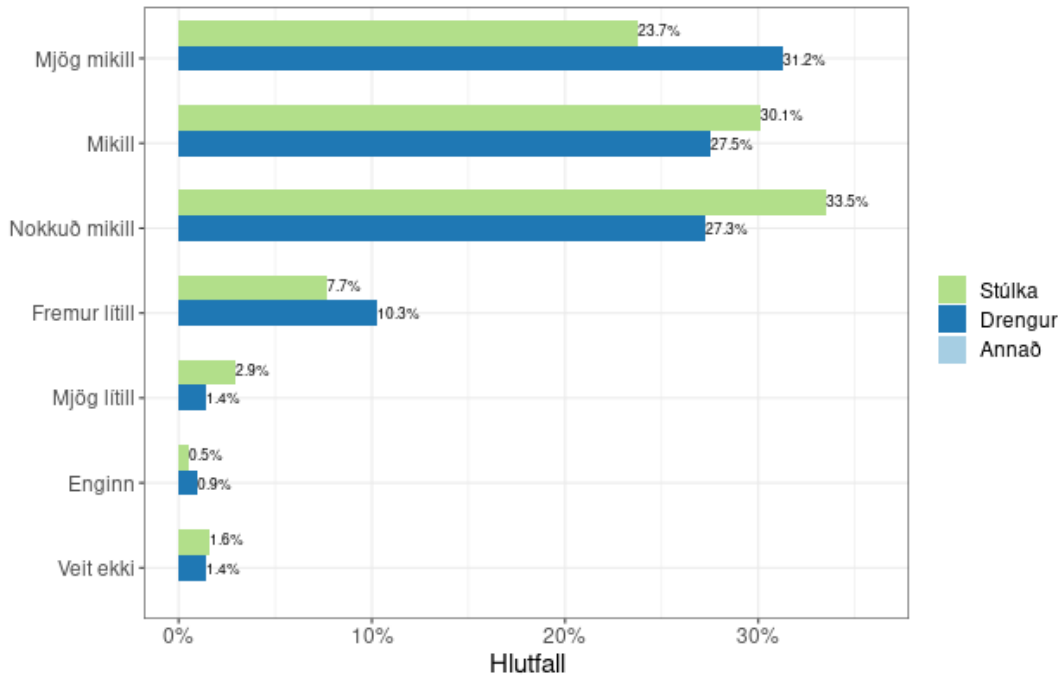
varðandi samvinnu kennara og nemenda. Í nokkrum þáttum var munur eftir kyni þá þannig að hærra hlutfall foreldra taldi jákvæð áhrif á stúlkur en á drengi og öfugt varðandi neikvæð áhrif: ekki síst varðandi vitsmunalega færni; persónulega hæfni, og færni í upplýsingatækni.

A4.2 Geturðu lýst áhuga barnsins á spjaldtölvunni?

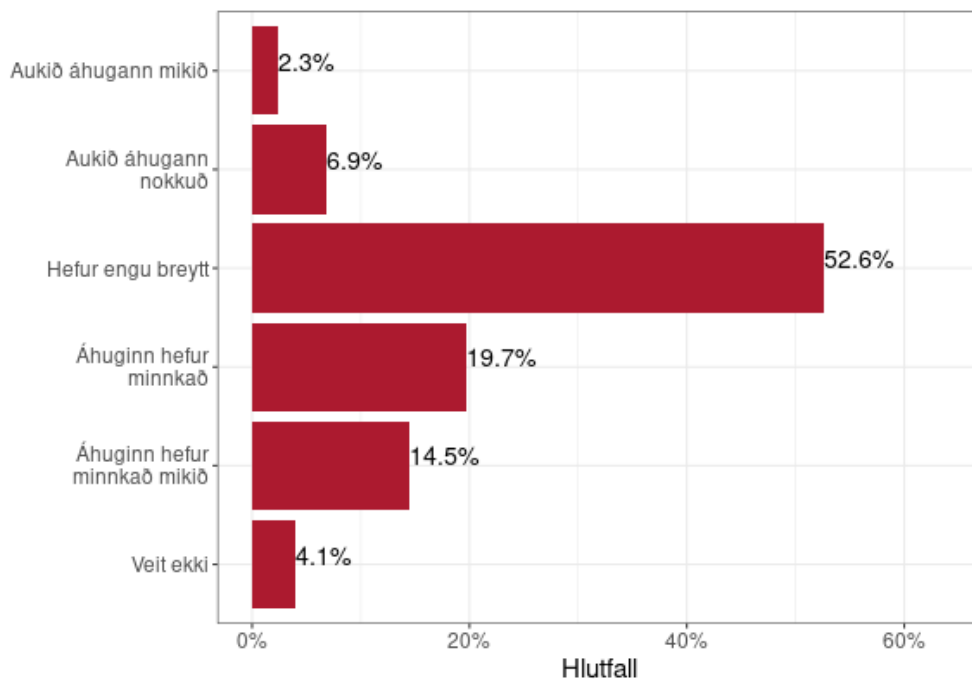
Meirihluti foreldra taldi áhuga barna sinna á spjaldtölvunni mikinn. Álíka margir töldu hann mjög mikinn (27,6%) eða mikinn (28,7%) og 30,3% nokkuð mikinn. Á meðan um 9,1% taldi hann fremur lítinn og 2,1% mjög lítinn. Þá var stöku foreldri sem sagði áhugann vera engan (0,7%) en 1,5% svaraði „Veit ekki“. Ekki var marktækur í svörum eftir aldurstigi eða kyni barns.

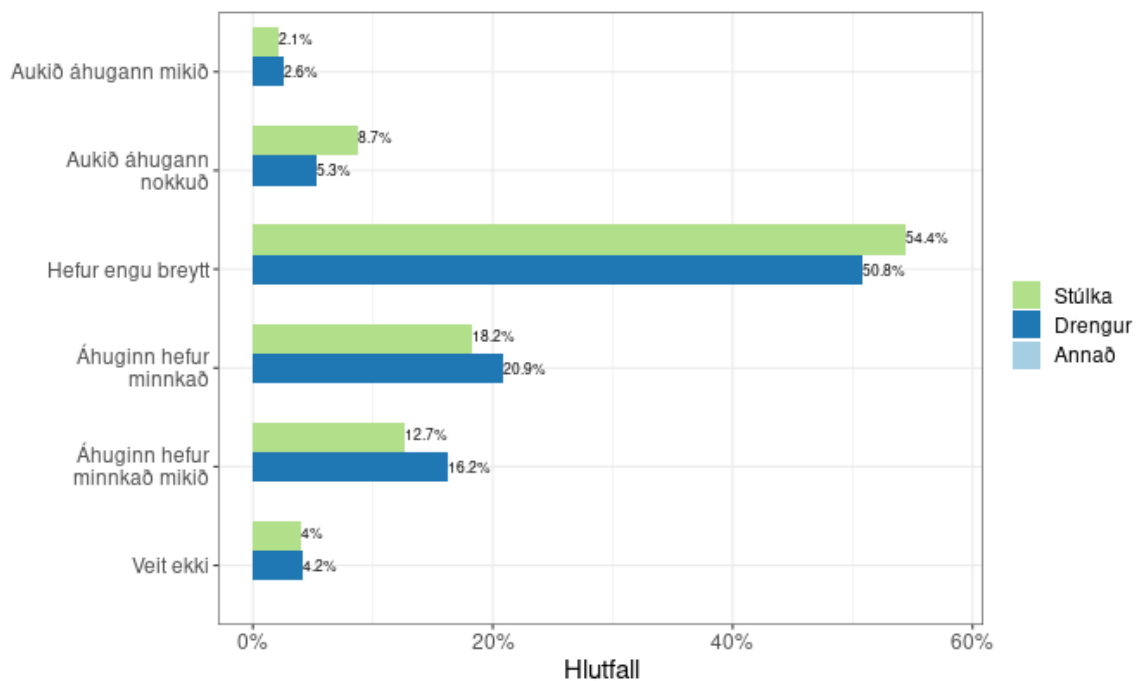
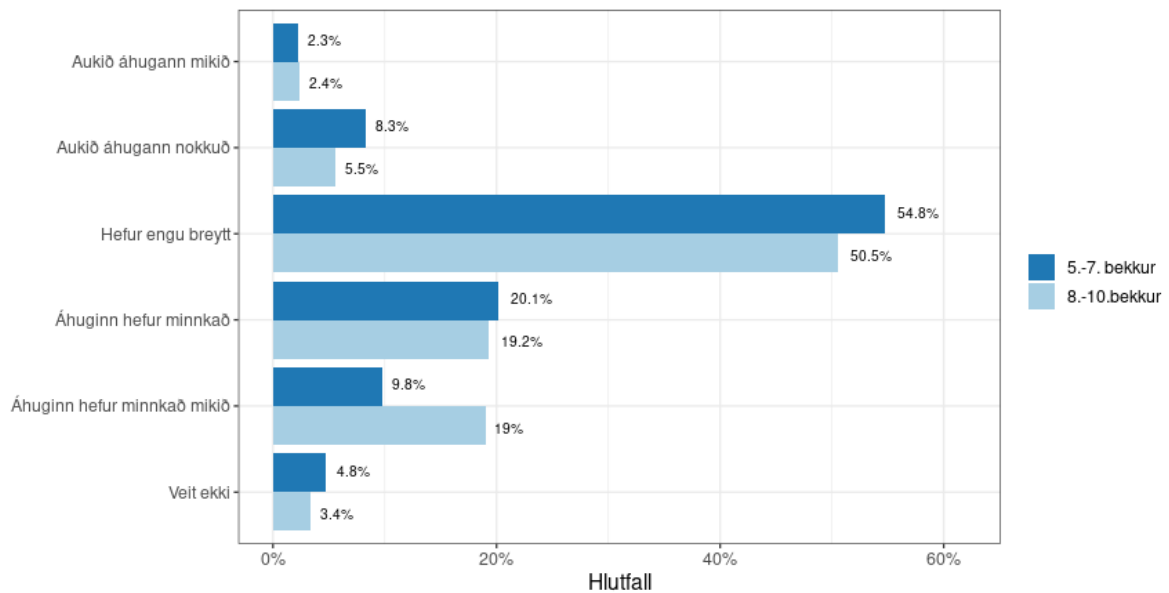

A4.3 Hefur spjaldbólvan haft áhrif á lestraráhuga barnsins?

Lítill hluti foreldra taldi að spjaldbólvan hefði aukið lestraráhuga barna mikið (2,3%) eða nokkuð (6,9%) en rúmur helmingur að hún hefði engu breytt (52,6%). Á hinn bóginn taldi nær fimmtungur foreldra (19,7%) að áhuginn hefði minnkað eða minnkað mikið (14,5%) en 4,1% foreldra voru óviss. Munur var á svörum eftir aldri nemenda þannig að líklegra var að áhugi yngri nemenda hefði aukist nokkuð eða engu breytt en áhugi unglinga hefði minnkað mikið. Ekki var munur á svörum eftir kyni barns.

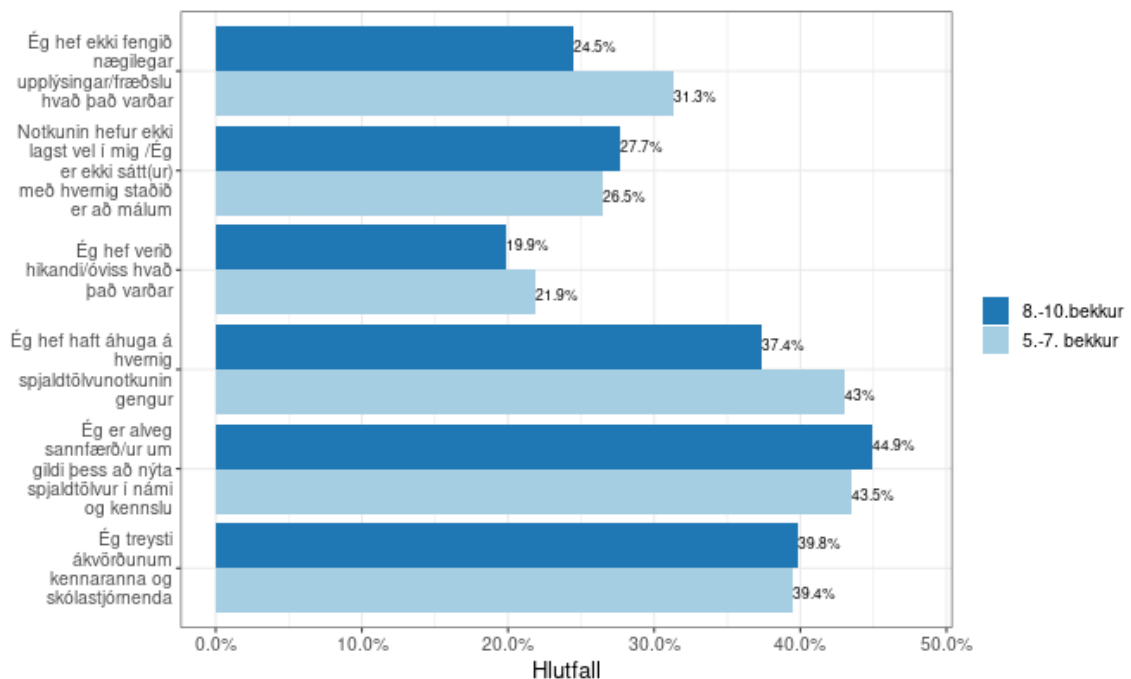
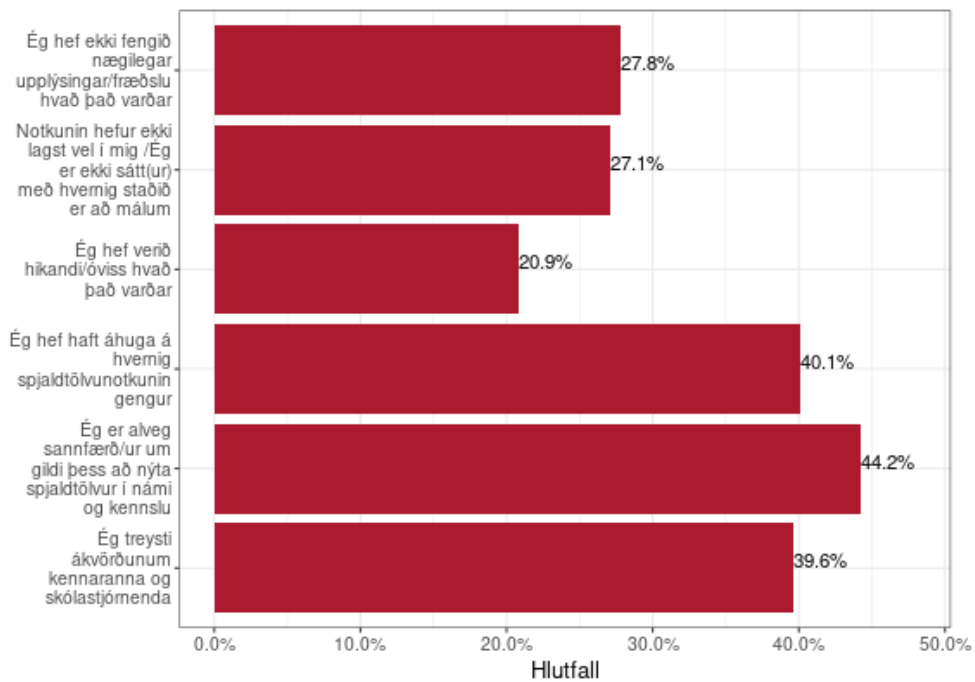

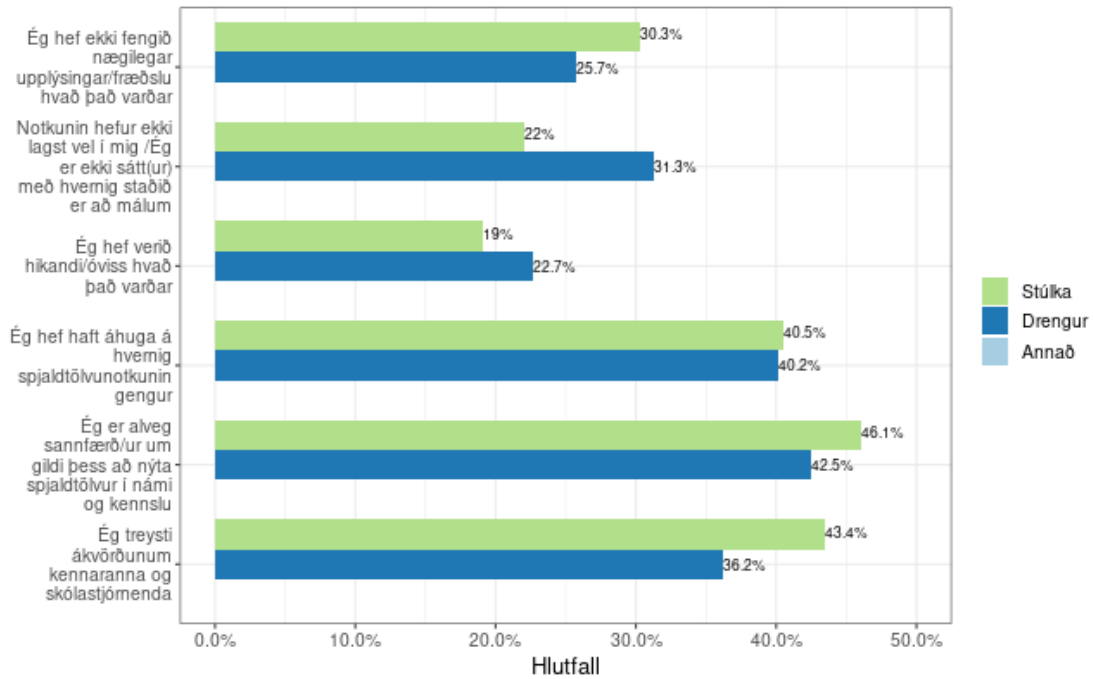

A5.1 Hvað finnst þér um notkun spjaldtölva í námi og kennslu í skóla barnsins þíns Merktu við allt sem við á

Um 44,2% sagðist alveg vera sannfærður um gildi þess að nýta spjaldtölvur í námi og kennslu, um 39,6% sagðist treysta ákvörðunum kennara og skólustjórnenda og 40,1% að þeir hefðu áhuga á hvernig spjaldtölvunotkunin gengi. Á hinn bóginn var rúmur fjórðungur (27,1%) sem sagði að notkunin hefði ekki lagst vel í sig og ekki vera sáttur með hvernig staðið væri að málum, og gilty það frekar um foreldra drengja en stúlkna.

Um 20,9% sagðist óviss hvað það varðaði. Rúmur fjórðungur (27,8%) sagðist ekki hafa fengið nægilegar upplýsingar eða fræðslu. Heldur fleiri miðstigsforeldrar en unglिंगastigsforeldrar töldu það.

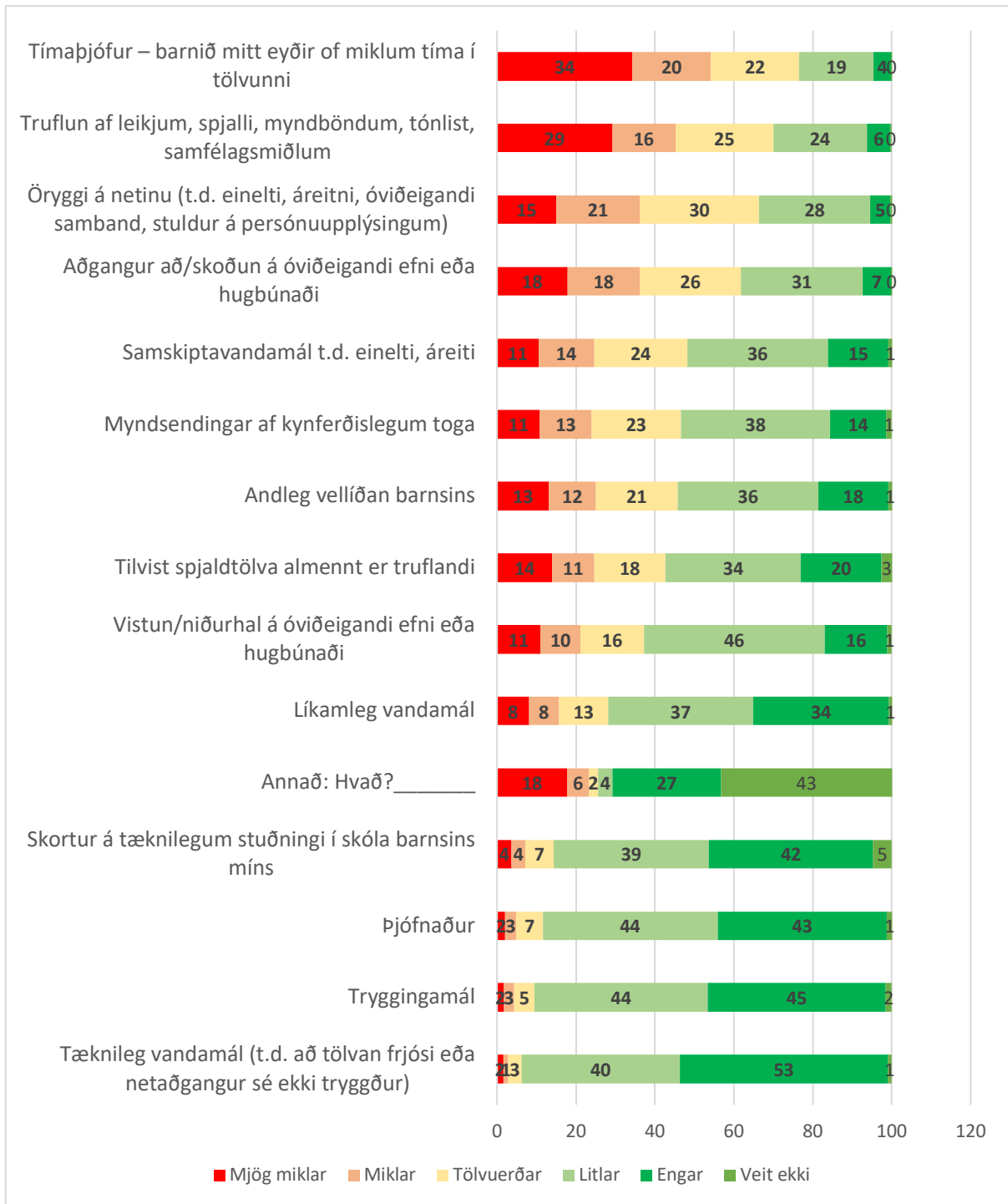

A5.2 Hefur þú óttast eða haft áhyggjur vegna eftirfarandi atriða í tengslum við spjaldtölvu barnsins þíns? Merktu við hversu litlar/miklar áhyggjur þú hefur haft?

Þegar foreldrar voru spurðir um ótta eða áhyggjur um ýmis atriði tengd spjaldtölvu barnsins síns kom í ljós að mestar áhyggjur tengdust því að tölvun væri tímabjófur – börnin eyddu of miklum tíma í tölvunni. Um 34% svarenda hafði mjög miklar áhyggjur af þessu, 20% miklar og 22% töluverðar. Þá komu næst áhyggjur af truflun af leikjum, spjalli myndböndum, tónlist eða samfélagsmiðlum en 29% höfðu mjög miklar áhyggjur af þessu, 20% miklar og 22% töluverðar. Önnur vandamál þar sem meirihluti foreldra lýsti yfir áhyggjum tengdust öryggi á netinu og aðgangi að/skoðun á óviðeigandi efni eða hugbúnaði. Margir höfðu einnig áhyggjur af samskiptavandamálum, myndsendingum af kynferðislegum toga og andlegri vellíðan barna sinna eða að tilvist spjaldtölva væri almennt truflandi. Allnokkrir töldu svo að vistun eða niðurhal á óviðeigandi hugbúnaði væri stórt vandamál eða að þeir hefðu miklar áhyggjur af líkamlegum vandamálum. Mjög fáir höfðu hins vegar stórar áhyggjur af skorti á tæknilegum stuðningi, þjófnaði á tölvunum, tryggingamálum eða tæknilegum vandamálum.

Ekki kom fram munur í þessum viðhorfum eftir aldursstigi en munur eftir kyni barns kom fram í nokkrum atriðum. Hærra hlutfall foreldra hafði áhyggjur af sonum en dætrum varðandi það að tölvun væri tímabjófur, truflun af leikjum og að tilvist tölvunnar væri almennt truflandi, en einnig af óviðeigandi efni og vistun og niðurhali á óviðeigandi hugbúnaði.

A5.2 Ótti eða áhyggjur – Annað: Opin spurning

Um 7,3% foreldra svöruðu opinni spurningu um hvað annað þeir óttuðust eða hefðu áhyggjur af.

Allmörg svör tengdust námi eða kennslu í skólanum eða almennt séð. Einum fannst að spjaldtölvurnar væru of lítið notaðar í skólanum en ýmsir (13 svör) höfðu t.d. áhyggjur af færni og kunnáttu kennara, lélegri kennslu, að tækið væri ekki hentugt eða hjálpaði ekki

við námið almennt eða í grunnfögum. Þá var nefnt að ekki ætti að nota tæknin í prófum eða að spjaldtölvun drægi úr námsáhuga. Dæmi um svör:

- Afar slæm áhrif á kennslu í grunnfögum. Þegar ísl. stæ dan ensk fél nátt eða annað er kennt og prófað með snjalltæki fer fókus af greininni og yfir á snjalltækið...
- Færni og kunnáttu kennara til að nýta sér spjaldið á uppbyggilegan hátt
- Spjaldtölvur eru góðar til náms upp að vissu marki, sem hjálpartæki í námi en koma ekki í stað þess að leysa verkefni með blýanti á blaði. Ekki viðunandi að nemandi þreyti samræmt próf í stærðfræði á spjaldtölvu.
- Spjaldtölvur eiga enga samleið með námi grunnskólabarna
- Finnst l-padinn það versta við skólagöngu barnsins! Átti ALDREI að leyfa þeim að taka hann með heim! Barnið hafði lítinn aðgang að tölvu áður en hann kom til sögunnar. Hann missti þann litla áhuga á námi sem hann þó hafði.

Nokkuð algengt var að fingrasetning eða skrift væri nefnd (16 svör). Dæmi um svör:

- Börn hafa ekki færni til að skrifa á venjulegt lyklaborð m. fingrasetningu. Vinna of mikið af ritun í spjaldtölvum sem mun ekki nýtast í framhaldskóla, háskóla og vinnu.
- Mér finnst spjaldtölvun mjög óheppileg [til] margra af þeim verkefnum sem lögð eru fyrir. Alveg glatað að láta þau vera vinna verkefni þar sem þarf að skrifa mikið. Miklu nær að kenna þeim fingrasetningu og láta þau nota tölvur í ritgerð.
- Mér finnst vanta MJÖG mikið upp á að börnin læri fingrasetningu. Mér finnst það mjög stór galli að þau fari í gegnum grunnskólann án þess að læra fingrasetningu
- Hæfni barnsins við að skrifa með penna eða blýanti.
- Spjaldtölvur notaðar í verkefni sem mun einfaldara væri að vinna með bók, blað og blýant.

Þá nefndi einn að spjaldtölvun kæmi ekki í stað sérkennslu og stuðnings. Annar taldi að spjaldtölvun hjálpaði ekki lesblindum.

Nefnt var að það væri of margir staðir fyrir utanumhald náms, s.s. Classroom, Mentor og tölvupóstur og annar hafði áhyggjur af samráði við heimili og reglum skólans.

Þrír nefndu spilun tölvuleikja í kennslustundum eða skort á eftirliti með notkun spjaldtölvu á skólatíma. Dæmi um svör:

- Börnin eru að spila tölvuleiki í kennslustundum með ípadinn í kjöltunni svo að kennarinn sjái það ekki. Þetta viðgengst daglega í árgangi dóttur minnar í [nafn skóla].

Nokkrir (5 svör) töluðu um fíkn (tölvufíkn, spjaldtölvufíkn eða netfíkn) eða að spjaldtölvun væri tímaþjófur (2 svör). Einn sagði að sitt barn hefði hætt að lesa sér til ánægju vegna spjaldtölvuvæðingar. Þá voru fimm sem nefndu einbeitingarskort eða athyglisbrest. Dæmi um svar:

- Spjaldtölvun veldur auka áreiti og truflar einbeitingu við verkefni sem ekki er unnið í spjaldtölvunni, td. barnið er að læra en er að spila þátt eða myndbönd í leiðinni.

Aðrir fimm nefndu félagslega þætti, s.s. félagsfærni, lélegri mannleg samskipti, vinnu með öðrum eða einangrun.

Nokkrir höfðu áhyggjur af ofnotkun spjaldtölva heima fyrir og/eða tóku sérstaklega fram að þeir vildu ekki að börnin tækju tölvunar með heim (9 svör). Dæmi um svör:

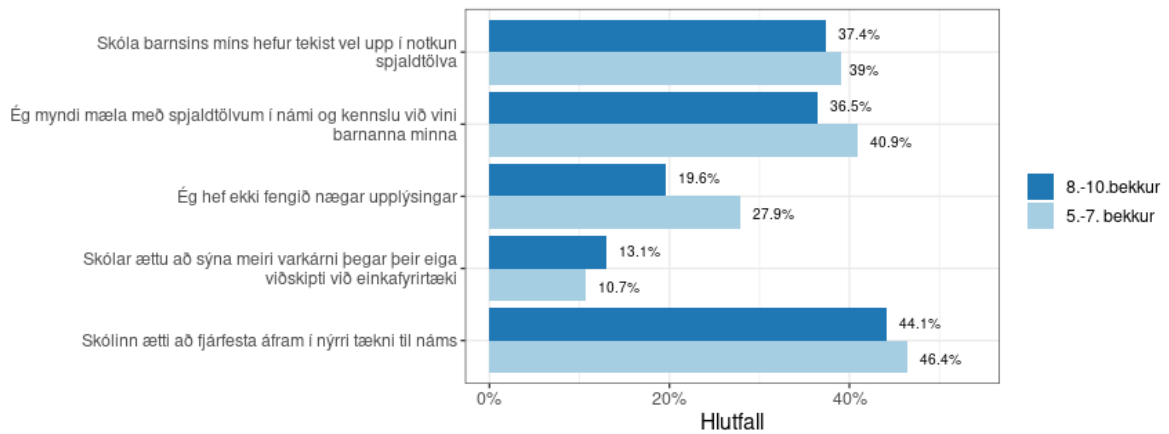
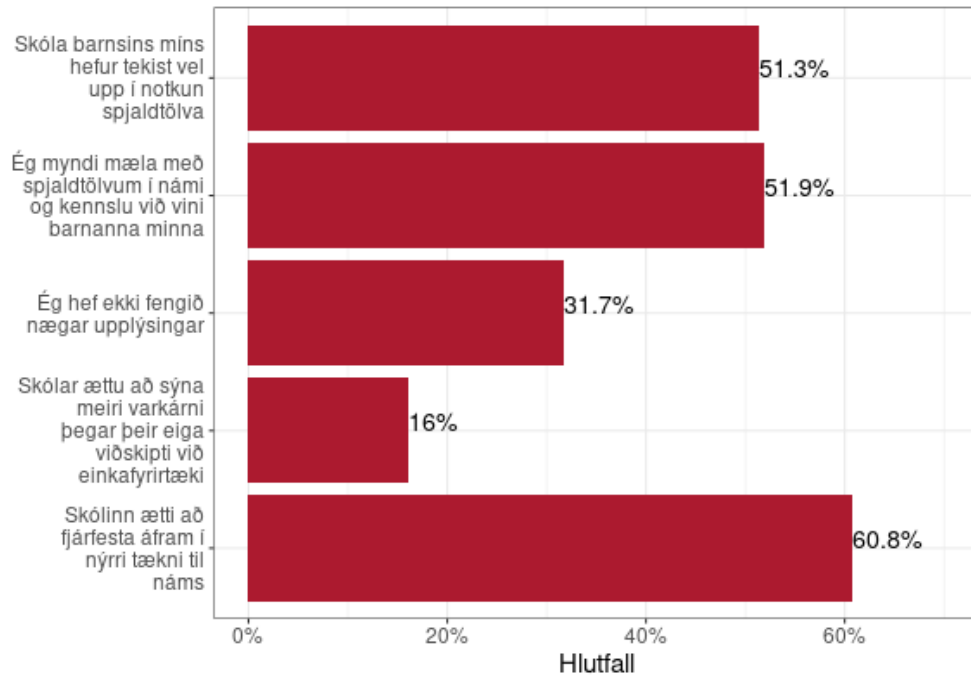
- Börnin mín sem hafa fengið spjaldtölvu frá bænum eru hætt að gera nokkuð nema hafa spjaldið með, það er glápt á sjónvarpið á daginn, inni á klósetti, við matarborðið á daginn osfrv. engin þörf á félagslegum samskiptum, beint he
- Er á móti því að spjöldin komi heim alla daga - það er farið með spjaldið niður og engin er heima frá 14-16/17 og erfitt að stýra notkun á þeim tíma
- finnst að spaldið eigi að vera í skólanum hjá öllum á miðstigi.
- Svona til er sett í hendurnar á alltof ungum börnum þar sem svo ábyrgðinni er svo skellt á foreldra um allskyns öryggi, foreldrar eiga bara alveg nóg með allt annað svo að þetta bætist ekki við. Ég segi að það mætti miða við 8. bekk
- Spjaldtölvur eiga heima í skólanum en eiga ekki að koma heim með börnunum nema þegar þau eru að vinna verkefni.

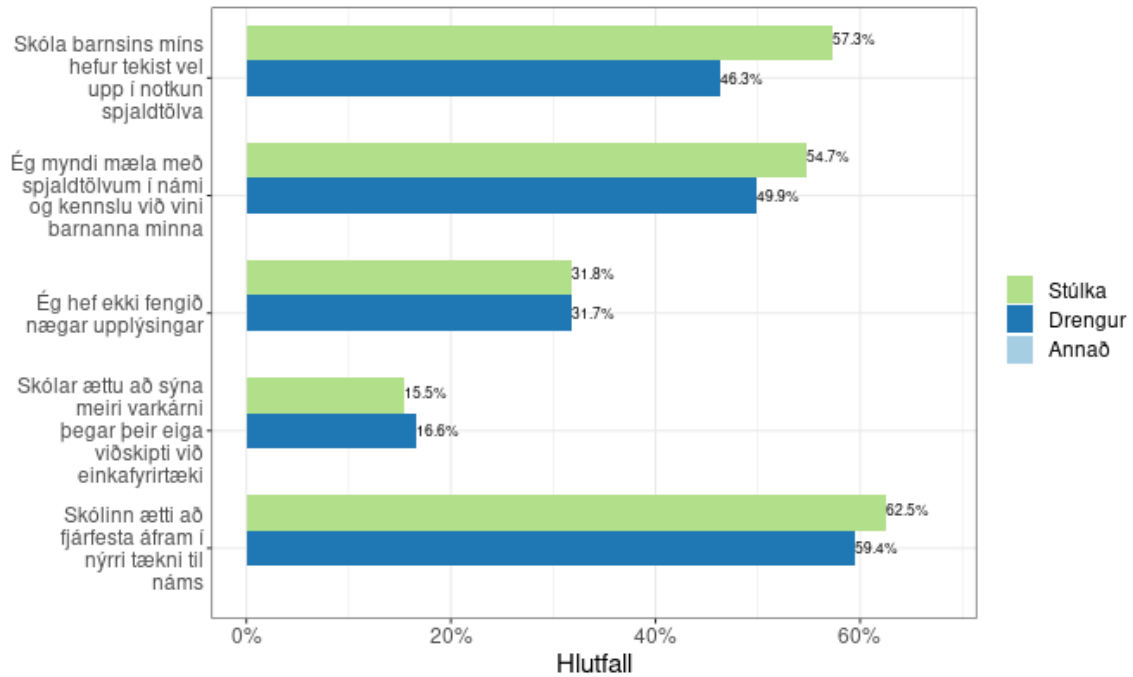
Þá var einn svarandi sem talaði um að kostnaður bæjarins við að útvega spjaldtölvur væri of mikill og nýta ætti færri tölvur fyrir nemendur. Annar kvartaði yfir að lítið væri vitað um langtímaáhrif spjaldtölva í kennslu.

[A5.3 Gefðu til kynna hvort þú ert sammála eftirfarandi fullyrðingum varðandi notkun spjaldtölva í skóla barnsins þín. Merktu við allt sem við á.](#)

Um 60,8% svarenda taldi að skólinn ætti að fjárfesta áfram í nýrri tækni til náms. Rúmur helmingur (51-52%) sagðist myndu mæla með spjaldtölvum í námi og kennslu og að skóla barnsins hefði tekist vel upp í notkun spjaldtölva. En tæpur þriðjungur (31,7%) taldi sig ekki hafa fengið nægar upplýsingar og 16% töldu að skólar ættu að sýna meiri varkárni þegar þeir ættu viðskipti við einkafyrirtæki.

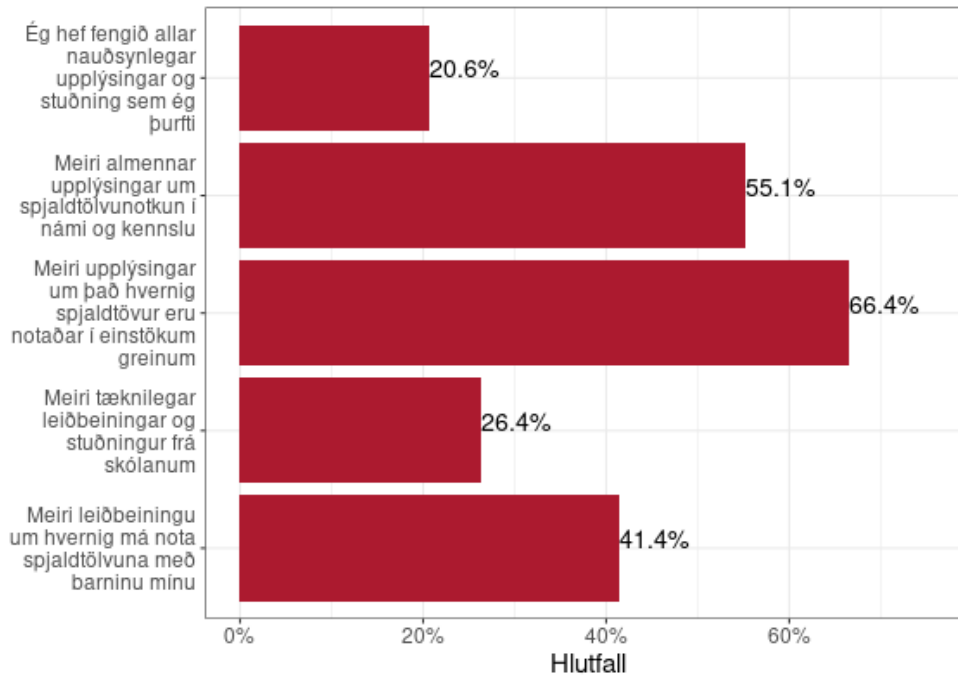
Miðstigsforeldrar voru líklegri til að kvarta yfir að hafa ekki fengið nægar upplýsingar heldur en unglingastigsforeldrar og foreldrar stúlkna voru aðeins líklegri til að telja að skóla barnsins hefði tekist vel upp í notkun spjaldtölva.

A5.4 Hvers konar stuðning myndir þú vilja fá varðandi spjaldtölvunotkun þíns barns? Merktu við allt sem við á

Um tveir þriðju hlutar svarenda (66,4%) vildu fá meiri upplýsingar um hvernig spjaldtölvur væru nýttar í einstökum greinum og rúmur helmingur (55,1%) vildi fá meiri upplýsingar um spjaldtölvunotkun í námi og kennslu þá voru 41,4% sem vildu meiri leiðbeiningu um hvernig mætti nota spjaldtölvuna með barninu sínu. Rúmur fjórðungur (26,4%) vildi meiri tæknilegar leiðbeiningar og stuðning frá skólanum en rúmur fimmtungur (20,6%) sagðist hafa fengið allar nauðsynlegar upplýsingar og stuðning. Lítil sem enginn munur var á svörum eftir aldursstigi eða kyni barns.

A5.5 Hversu mikinn/lítinn áhuga hefðir þú á að fá fræðslu á vegum grunnskóla Kópavogs um eftirfarandi atriði tengd tölvu- og netnotkun barna og unglunga

Mjög margir foreldrar (yfir 70%) sýndu mikinn eða töluverðan áhuga á fræðslu á vegum grunnskóla Kópavogs um neteinelti, samskipti á neti, skjátíma og jafnvægi í notkun tölvu, andlega og líkamlega heilsu og vellíðan, netávana, myndsendingar, myndbirtingar og upplýsinga- og miðlalæsi. Þá var einnig töluverður áhugi varðandi réttindi og persónuvernd og nokkur varðandi tölvuleiki, lýðræði og borgaravitund. Ekki var munur eftir aldursstigi en hærra hlutfall foreldra drengja heldur en foreldrar stúlkna sýndi áhuga á tölvuleikjum og aðeins hærra varðandi netávana.

A5.5 Fræðsla á vegum grunnskóla Kópavogs – opin spurning

Svör bárust frá 30 foreldrum í opinni spurningu. Í sjö svörum komu fram óskir um upplýsingar varðandi notkun spjaldtölva í náminu:

- Að ég og [mitt] barn fáum meiri upplýsingar um hvernig tölvan er notuð í náminu
- Hvernig á að fylgjast með námi barnsins
- Hvernig skólinn nýtir spjaldtölvu í einstökum greinum
- Jákvæð áhrif tölvukennslu og netnotkunar barna og unglunga.
- Koma spjaldtölvur alfarið í stað blaðs og blýants?
- Skýrari yfirsýn foreldra yfir verkefnastöðu barns
- Vísindagreinar sem sanna að þetta sé gott kennslutól

En fjórir töluðu um að spjaldtölvur og börn ættu enga samleið, tölvur ætti ekki að taka með heim eða þær fjarlægðar.

Sex töluðu um málefni sem tengdust jafnvægi í notkun, stjórn á skjátíma, netfíkn eða truflun af spjaldtölvum.

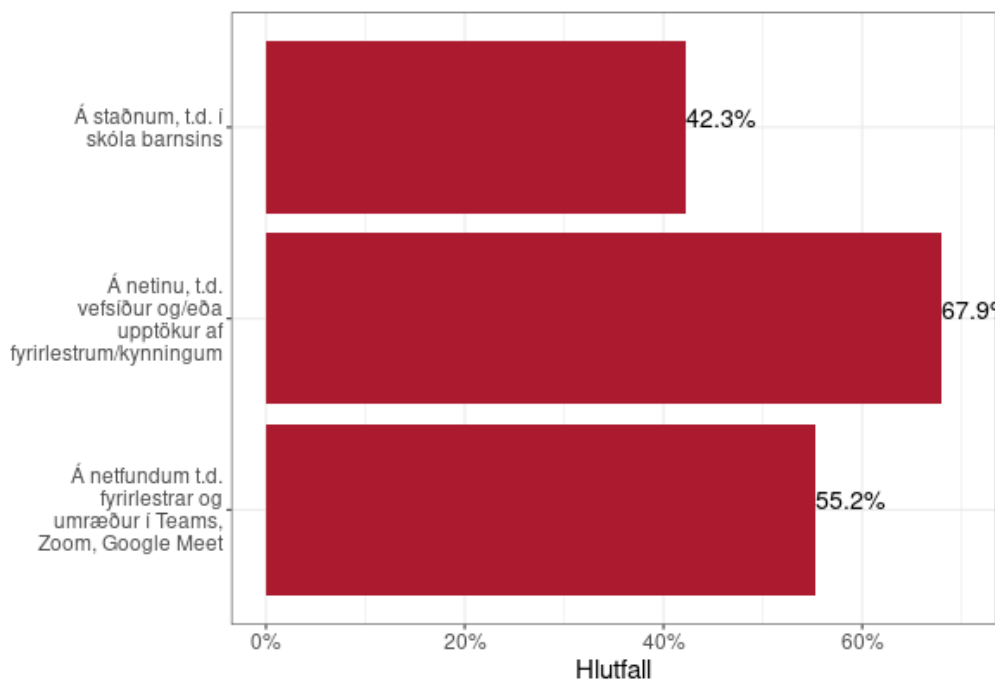
- Hvernig á að ná jafnvægi tölvu og án tölvu
- Mætti taka umræðu um að takmarka aðgengi barna að forritum?
- Möguleikann á að barnið noti aðgang sinn í spjaldtölvunni til að fara framhjá reglum heimilisins um spjaldtölvunotkun
- Notkun "screen time" / "parental control"
- Skaðinn er skeður. Grunnskólanemenur Kópavogsbæjar eru orðnir netfíklar í boði bæjarins.
- Hef heyrt frá mínum strák að krakkar fara inn á alls konar leiki á skólatíma sem veldur truflun og dregur úr áhuga á öðru sem er að gerast í skólastofunni.

Tveir nefndu umfjöllun um börn og samfélagsmiðla, t.d. meðvirkni og hjarðhegðun á netinu, stafræn samskipti, samfélagsmiðlanotkun, rafrænt fótspor og forritun. Þá voru einnig tveir sem nefndu aðstoð við lesblinda eða börn með námsörðugleika.

Þá nefndu tveir fræðslu til barna um alla liði sem spurt hafði verið um og einn nefndi fingrasetningu. Annar talaði um rétta líkamsbeitingu í notkun spjaldtölvu. Að lokum voru fjórir sem sögðust geta kynnt sér þættina sjálf sem spurt var um eða töldu sig ekki þurfa fræðslu.

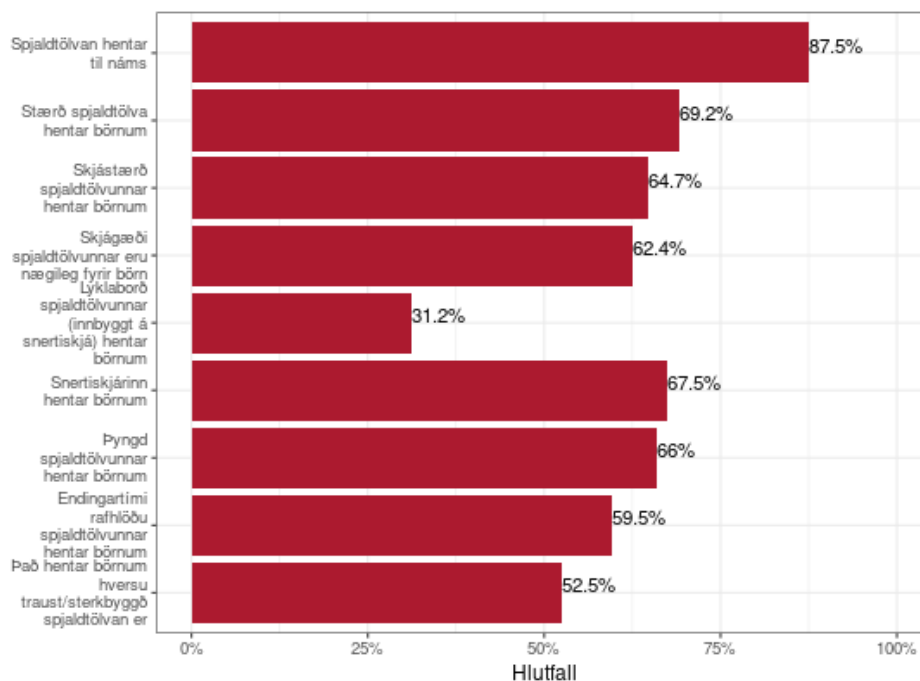
A5.6 Ef þú hefur áhuga á fræðslu frá grunnskólum Kópavogs varðandi tölvu- og netnotkun barna og unglinga hvernig vildir þú fá aðgang að henni? Merkið við það sem við á.

Rúmlega tveir þriðju hlutar svarenda (67,9%) gáfu til kynna áhuga á fræðslu frá Kópavogsbæ á netinu (t.d. vefsíður og/eða upptökur af fyrirlestrum/kynningum). Heldur færri (55,2%) voru áhugasamir um netfundum t.d. fyrirlestra og umræður í Teams, Zoom, Google Meet. Þá var talsverður hópur (42,3%) sem vildi fræðslu á staðnum t.d. í skóla barnsins. Ekki var munur á svörum eftir aldursstigi eða kyni barns.

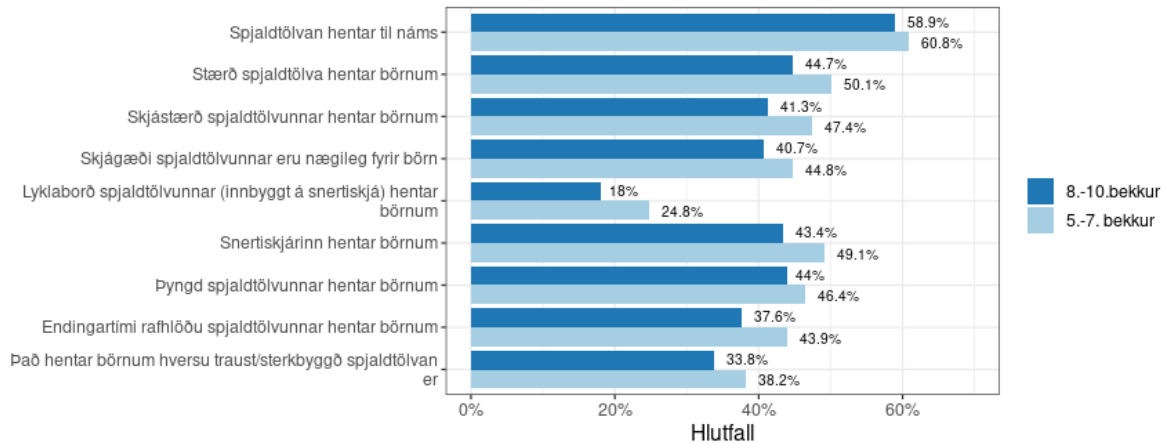

A5.7 Hvernig henta spjaldtölvur til daglegrar notkunar? Merktu við staðhæfingar sem þú ert sammála.

Mikill meirihluti svarenda taldi spjaldtölvuna henta til náms (87,5%). Þá töldu margir (62-69%) að stærðin, skjástærðin, snertiskjárinn og þyngdin hentaði börnum og að skjágæðin væru nægileg. Dálítið færri, en þó meirihluti (52-60%) taldi endingartíma rafhlöðu henta og hversu traust/sterkbyggð spjaldtölvun væri. Á hinn bóginn voru eingöngu 31,2% sem töldu innbyggða lykklaborðið (á snertiskjá) henta.

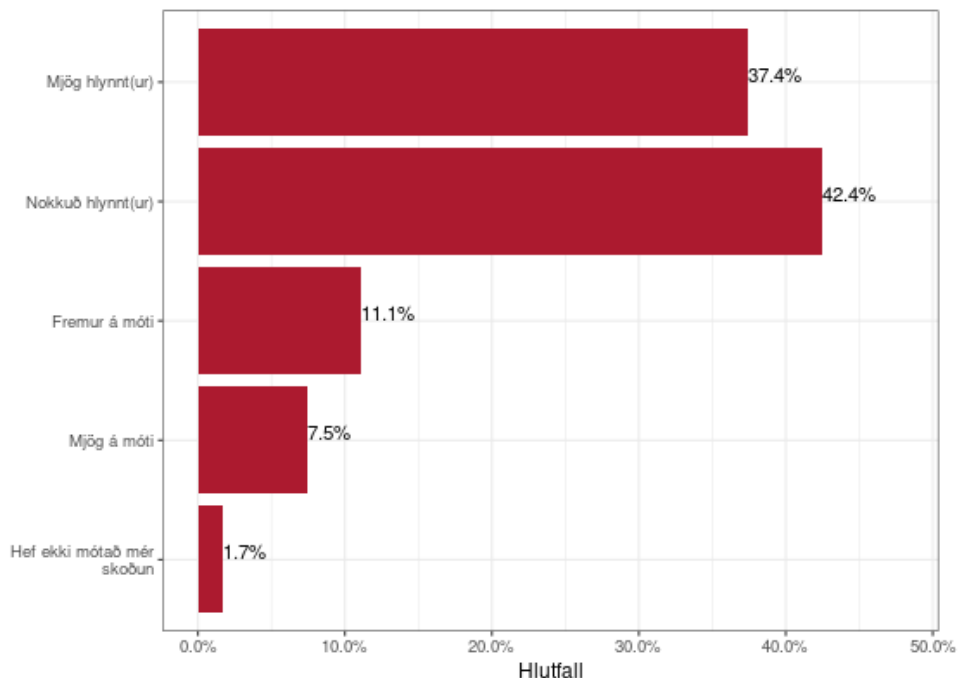

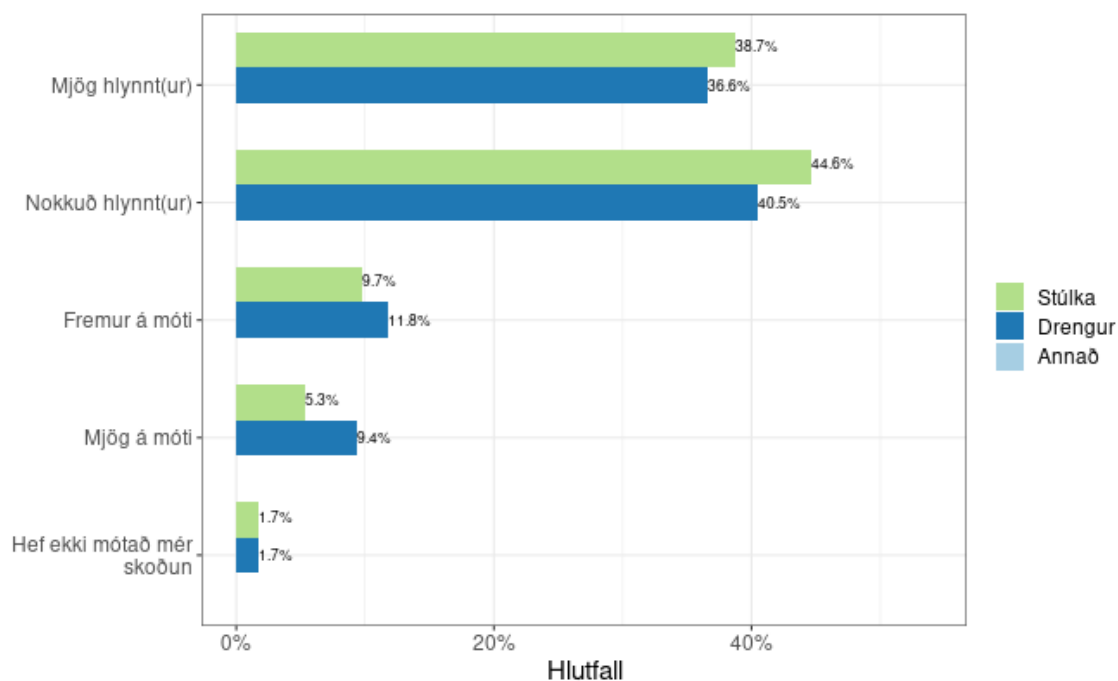
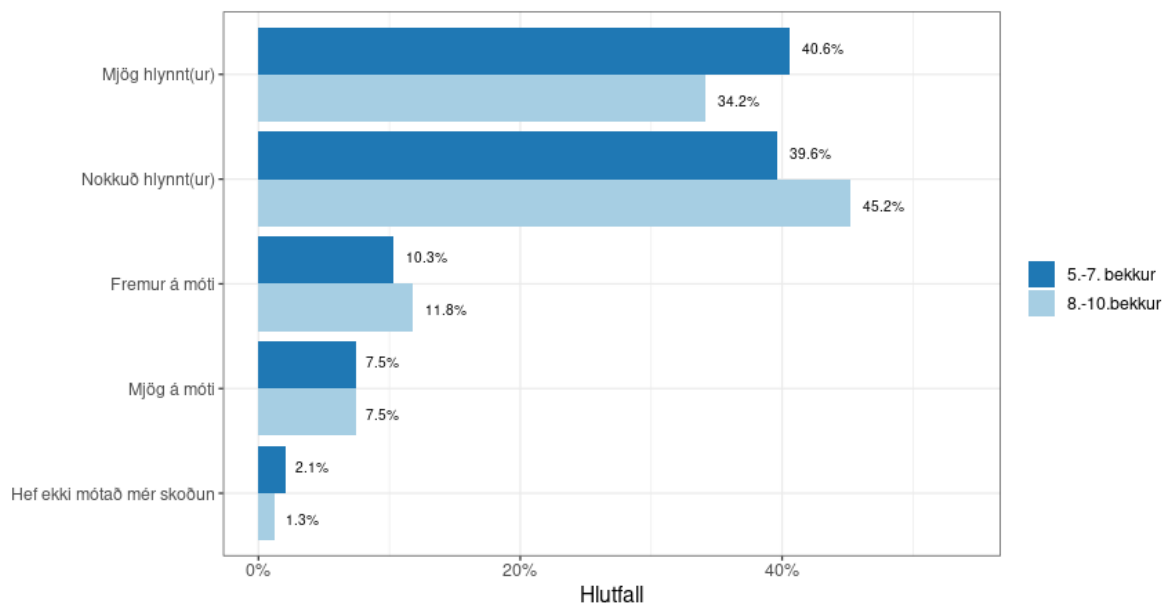
Ekki var munur á svörum eftir kyni en unglingastigsforeldrar virtust óánægðari en miðstigsforeldrarnari varðandi hentugleika lykklaborðsins, snertiskjásins og endingartíma rafhlaðna.

A5.8 Hver er skoðun þín á nýtingu spjaldtölva í námi og kennslu (almennt séð)?

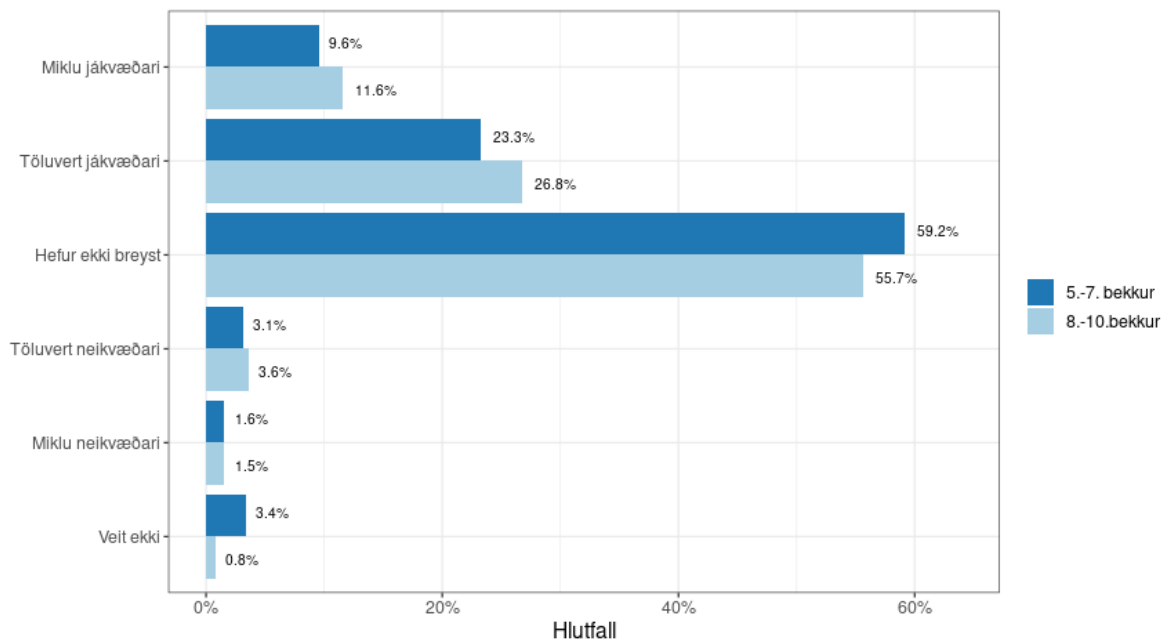
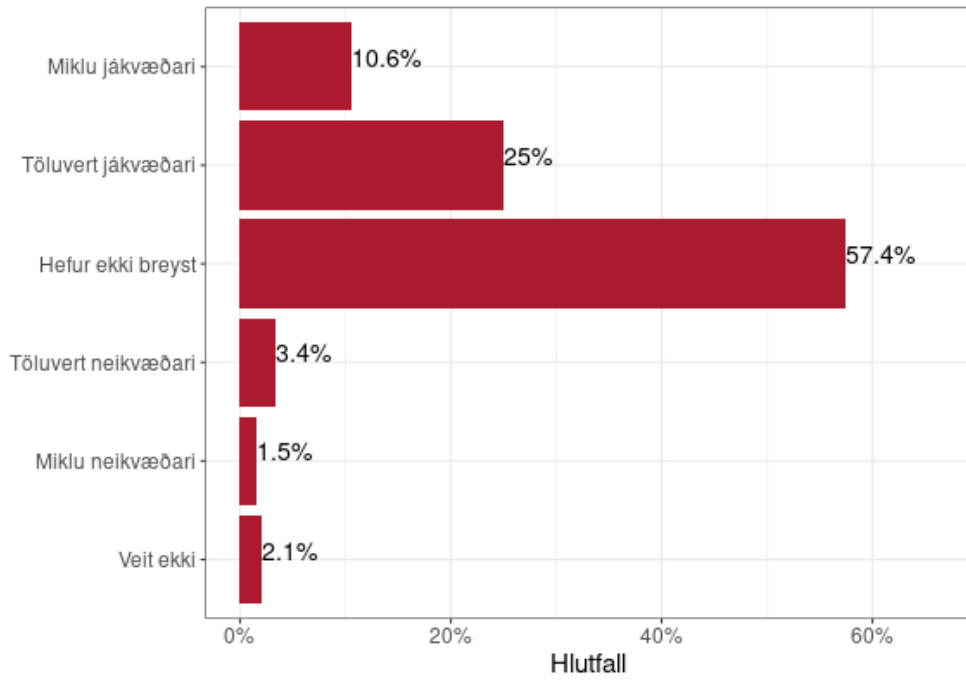
Töluverður meirihluti svarenda (79,8%) var mjög hlynntur (37,4%) eða nokkuð hlynntur (42,4%) nýtingu spjaldtölva í námi og kennslu almennt séð. Á hinn bóginn voru 11,1% fremur á móti og 7,5% mjög á móti en 1,7% hafði ekki mótað sér skoðun. Ekki var munur í svörum eftir aldursstigi eða kyni barns.

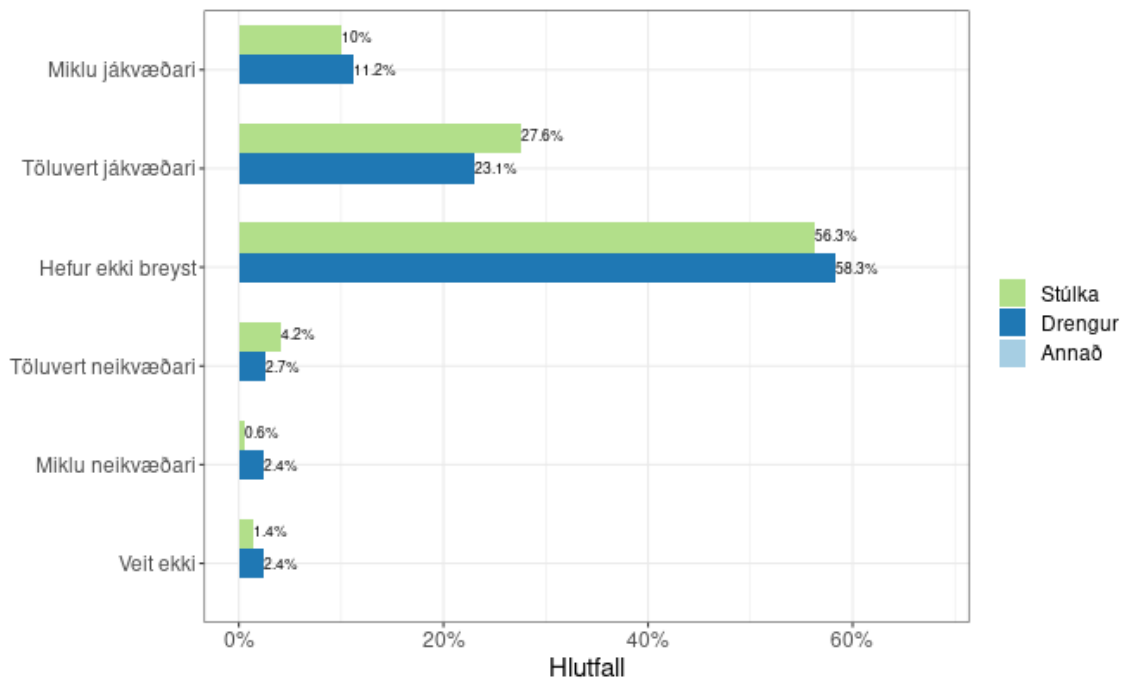

A5.9 Hefur afstaða þín til nýtingar spjaldtölva í námi og kennslu breyst á undanförunum misserum í COVID-19?

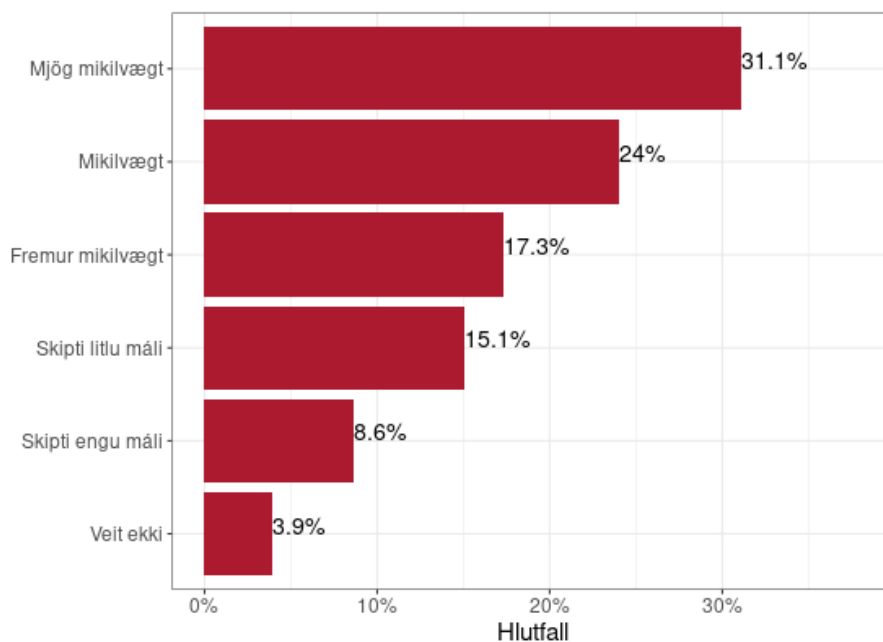
Afstaða yfir þriðjungs foreldra (35,6%) til nýtingar spjaldtölva í námi og kennslu hafði orðið jákvæðari í COVID-19, þar af hafði afstaðan orðið miklu jákvæðari hjá 10,6% og töluvert jákvæðari hjá 25%. En 57,4% sagði að hún hefði ekki breyst og nokkur prósent höfðu orðið töluvert neikvæðari (3,4%) eða jafnvel miklu neikvæðari (1,5%). Ekki var munur í þessum svörum eftir aldursstigi eða kyni barns.

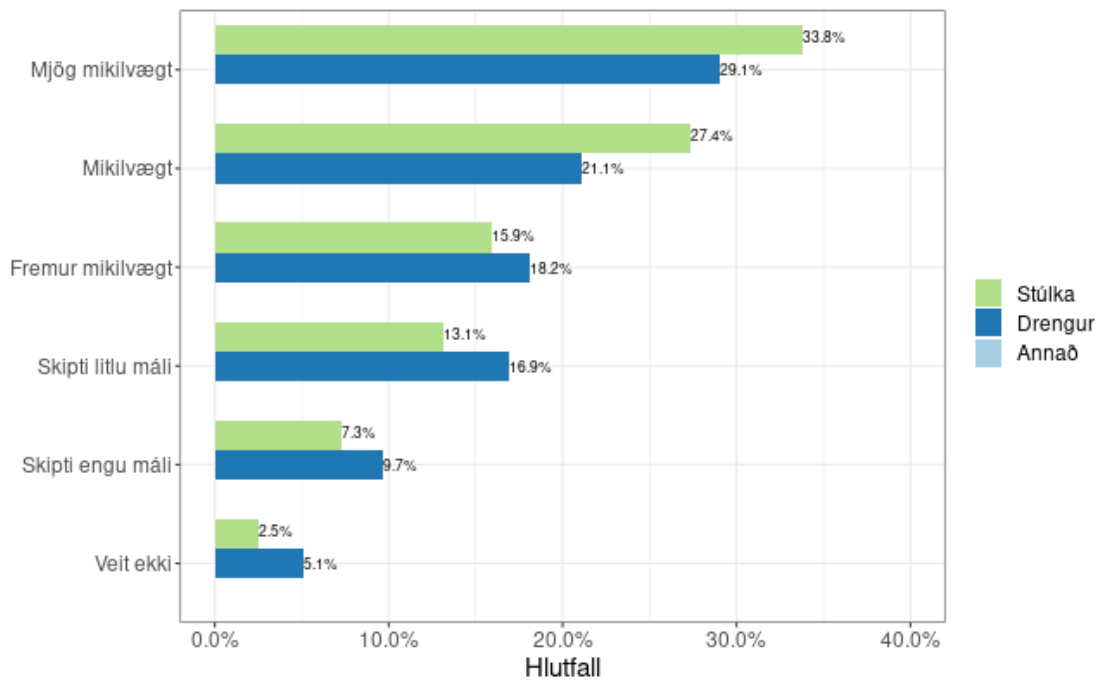
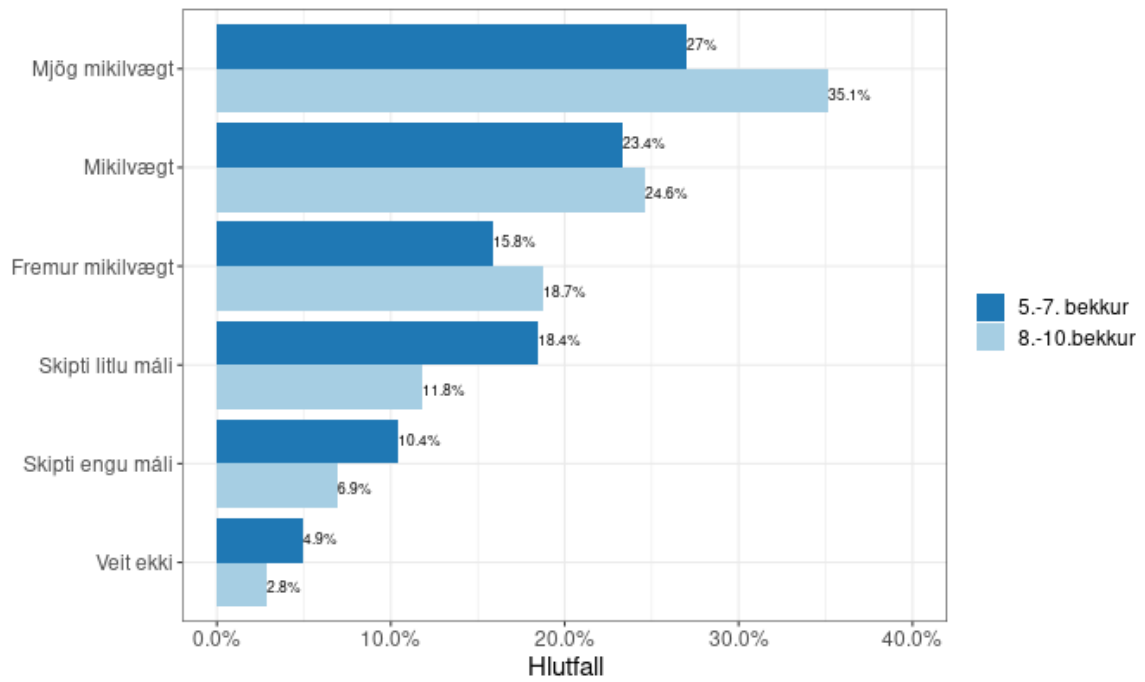

A5.10 Hversu miklu/litlu máli skipti fyrir barnið þitt að hafa spjalddölu í námi á undanförunum misserum í COVID-19

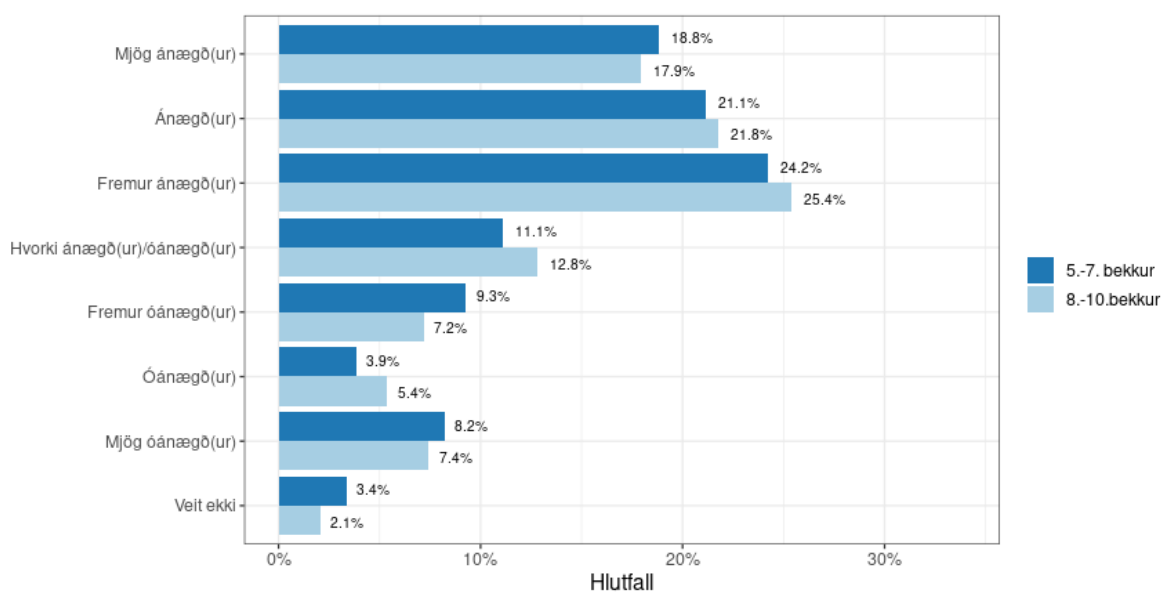
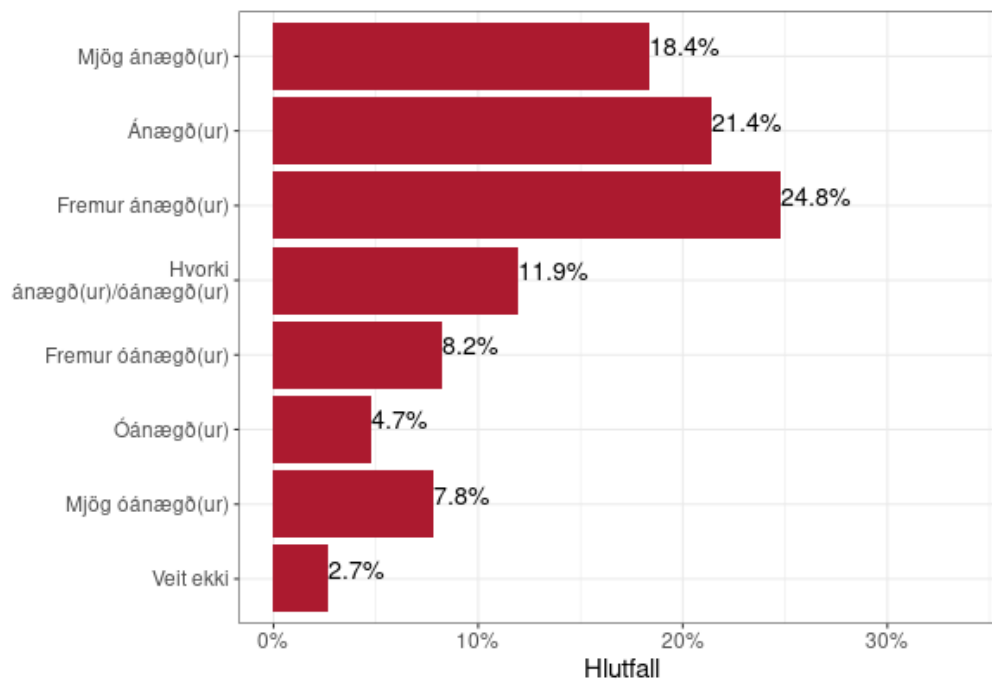
Foreldrar töldu yfirleitt (um 72%) að það hefði skipt máli fyrir börn þeirra að hafa spjalddölu í námi í COVID-19. Um 31,1% taldi það hafa verið mjög mikilvægt, 24% mikilvægt og 17,3% fremur mikilvægt á meðan 15,1% taldi það hafa skipt litlu máli og 8,6% engu máli. En 3,9% var ekki viss. Hærra hlutfall foreldra nemenda á unglingastiginu heldur en miðstiginu töldu það mjög mikilvægt (78% vs. 66%) og einnig var tilhneiging hjá foreldrum stúlkna frekar en drengja að telja það mjög mikilvægt.

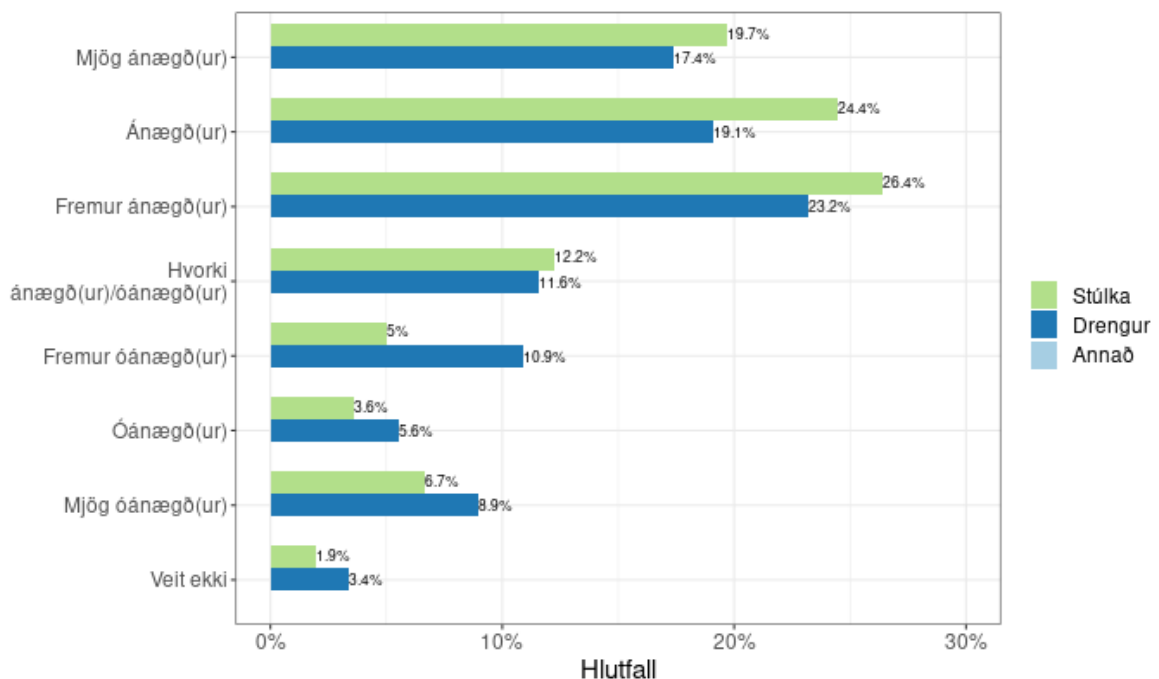

A5.11 Hversu ánægð(ur)/óánægð(ur) ertu með notkun spjaldtölva í námi barnsins þíns?

Meirihluti svarenda (64,6%) var ánægður með notkun spjaldtölva í námi sinna barna. Um 18,4% var mjög ánægður, 21,4% ánægður og 24,8% fremur ánægður. Þá voru 11,9% hvorki ánægðir né óánægðir. Á hinn bóginn voru 8,2% fremur óánægðir, 4,7% óánægðir og 7,8% mjög óánægðir en 2,7% voru óvissir. Ekki var munur á þessum svörum eftir aldrurstigi en foreldrar stúlkna voru heldur ánægðari en foreldrar drengja.

A6.1 Þér er velkomið að bæta við athugasemdum sem þú vilt koma á framfæri varðandi spjalddölvunotkun þíns barns – opin spurning

Alls bárust 269 svör við þessu boði eða rúmur fjórðungur svarenda (26-27%) sem var mjög góð svörun miðað við að um var að ræða opna lokaspurningu. Þá voru svör oft í lengri kantinum. Svipað hlutfall af miðstigs- og unglíngastigsforeldrum svaraði spurningunni en það virtist aðeins meiri tilhneiging til að foreldrar stráka svöruðu heldur en foreldrar stúlkna. Á miðstiginu var svarhlutfall 25% fyrir stelpur en 28% fyrir stráka og á unglíngastiginu voru hlutföllin 23% fyrir stúlkur en 30% fyrir drengi.

Mjög fáar athugasemdir voru alfarið jákvæðar (9 svör, 3% svara). Rúmur fjórðungur lýsti blendnum viðhorfum eða hlutlausum (70 svör, 26%). Flest svörin (um 70%) voru eingöngu á neikvæðum nótum. Algengast var að kvartað væri um að spjalddölvun væri ekki heppilegt verkfæri í námi (86 svör, 32% svara) og yfir vandamálum tengdum heimanotkun nemenda og skjátíma (79 svör, 29% svara). Mögulega litaðist þessi neikvæðni af orðalagi í fyrri spurningum í könnun. Nokkrir þátttakendur (11) kvörtuðu yfir að spurningarnar hefðu ekki tengst raunverulegum vandamálum nægilega mikið þó aðrir lýstu yfir ánægju með verkefnið (3 svör).

Neikvæðu svörin mátti flokka í viðhorf tengd spjalddölvunni sjálfri; jafnvægi í notkun; nám og kennslu; færni kennara; námsefni; námsmati; nemendum og áhrifum spjalddölvunotkunar á nám, samskipti og fleiri þætti; skipulagi og yfirsýn; og innleiðingu.

Hér verður gert nánari grein fyrir þeim viðhorfum sem þarna komu fram.

Jákvæð og blendin viðhorf

Fjórir svarendur voru mjög jákvæðir varðandi spjaldtölvunotkun sinna barna og töluðu um að skólaspjaldtölvun væri skemmtileg nýlunda, hefði opnar nýjar víddir, væri snilldartæki eða það hefði gengið mjög vel með spjaldtölvu í námi barnsins. Sjá þessi svör:

Skólaspjaldtölvun var skemmtileg nýlunda við þau töl sem hér eru fyrir en annað foreldrið er computer scientist og starfar í tölvuleikjajafnaðinum. Vandamál tengd spjaldtölvunni komu ekki frá okkur heldur upplifðum við gamaldags viðhorf annara foreldra til tölvuleikja og tölvunotkunar barna. Dóttir okkar hefur t.d. fengið að koma að tölvuleikja hönnun og forritun og fær að spreyta sig með leiðsögn en hefur mætt neikvæðni frá börnum og foreldrum sem trúa enn að tölvuleikir hafi neikvæð áhrif á börn. Foreldrar þurfa almennt meiri fræðslu þegar kemur að tölvunotkun og þá sérstaklega snjallsímanotkun barna. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Spjaldtölvun hefur opnað nýjar víddir í námi og persónulegum þroska hvað varðar okkar barn. Við foreldrarir lögðum strax áherslu á það við barnið að þetta litla tæki væri hægt að nýta skynsamlega til að stækka sig og þroska eða óskynsamlega til að týna sér og sóa tíma. Í upphafi var eðlilega áhugi á leikjum og þess háttar en áhugi barnsins færðist fljótt yfir í hagnýtari þætti. Við leyfðum þessu að gerast eðlilega með leiðbeinandi stýringu frá okkur. Í gegnum spjaldtölvuna hefur barnið hlustað á fjölmörg hlaðvörp innlend sem erlend um efni sem tengist áhugasviði þess og það hefur kynnt undir lestraráhuga sem ekki var mikill fyrir, en er í dag mjög mikill þar sem barnið les endalaust bækur bæði á íslensku og ensku og hlustar jafnframt á rafrætur. Við foreldrar erum mjög hlynnt því að skólastarfi allt taki mið af nútíð og framtíð frekar en fortíð og höfum stutt spjaldtölvuvæðingu í grunnskóla okkar barna. Tæknin er nútíðin og veruleiki barnanna og skólinn aðlagar sig að því. [Foreldri stráks á unglingsstigi].

Tveir svarendur nefndu sérstaklega ánægju með fjölbreytt eða myndræn verkefnaskil. Nefnt var að spjaldtölvur væru nauðsynlegar fyrir börn með lesblindu og annan námsvanda eða hefðu reynst vel í því sambandi.

Ég er með tvö börn í sínhvorum skólanum í Kópavogi þau eru mjög lesblind og hefur iPad komið sér vel fyrir þau í skólastofuni aðeins til að láta iPad lesa fyrir sig og eiga þau auðveldara með að fylgja bekknum.

Öðrum fannst spjaldtölvur draga úr mismunun barna/tengdum fjárhag og minntist á COVID í því samhengi:

Spjaldtölvurnar finnst mér minnka mismunun barna tengdum fjárhag/aðbúnaði/umhyggju á heimili barna, sérstaklega í tengslum við Covid. Það var hægt að senda rafræn verkefni á heimilin þar sem allir áttu jafnan möguleika á að leysa verkefni þar sem þau voru öll með spjaldtölvur. Kennarar í öðrum sveitarfélögum lentu í vandræðum þar sem ekki voru til tölvur á öllum heimilum barna í grunnskóla. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Um fjórðungur svarenda var eins og áður sagði blendnari í viðhorfum en þó komu jákvæð viðhorf að einhverju leyti, almennt séð, fram í 45 svörum (17%). Einhverjir töldu þróunina jákvæða og sumir lýstu sig hlynnta spjaldtölvum í námi sinna barna sinna en nefndu þó ýmsa annmarka eða lýstu vandamálum. Dæmi um slík svör:

Ég sé að þróunin er jákvæð en notkun spjaldtölvu í námi fer eftir því hversu tilbúinn kennarinn er að tileinka sér tækni í námi....

Ég er hlynnt spjaldtölvum í námi barnsins en það er erfitt að eiga við notkun barnsins heima. Stöðug barátta....

Ég lít á þetta á margan hátt sem sniðugt tæki en það er rosalega erfitt að fylgjast með námi barnsins og lesa þessar bækur á netinu til að reyna að hjálpa til með nám...

Spjaldtölvunotkun er eflaust ágætt tæki til kennslu en fyrir foreldra sem einungis lærðu á gamla máttann skapar þetta tæki mikla togstreitu og vanmátt að geta ekki hjálpað barninu með heimanám...

Spjaldtölvur í námi hafa marga kosti og ég er almennt mjög hlynnt þeim. Finnst hins vegar alveg galið að börnin fái ekki lykilorð með þeim...

Mér finnst spjaldtölvur henta frábærlega til náms á yngsta- og miðstigi, en námsáherslur breytast talsvert á unglingsstigi og myndi ég persónulega kjósa frekar Chromebook tæki fyrir unglingsstigi og nota þannig Google-umhverfið til að undirbúa þau undir frekari nám í framtíðinni í bóklegu greinum og hafa þá iPadana meira sem tæki til að grípa inn í list- og verkgreinum eða sköpunarvinnu í bóklegum greinum...

Ég hef ekkert á móti notkun spjaldtölvu í kennslu og ég geri mér grein fyrir að upplýsingatækni er stór hluti af framtíð barnsins míns. Hins vegar þarf að fræða barnið (ekki bara foreldrana) um ábyrga notkun! Sú fræðsla þarf að koma sem hluti af upplýsingatæknimenntuninni...

Í þessum flokki blendnari eða hlutlausari svara var einnig minnst á að æskilegt væri að fá tölvur heim og gefa nemendum meira traust (4 svör). Á hinn bóginn voru tveir ánægðir með að tölvurnar væru geymdar í skólanum. Þá var talið að gott hefði verið að hafa tölvurnar í COVID (3 svör), nefnt að gott væri að hafa aðgang að tækni (1 svar) eða efni, s.s. bókum á mms.is (1 svar) og að hafa yfirsýn í Google Classroom (1 svar). Tölvur væru ómissandi fyrir unglingsstigið (1 svar), í upplýsingaöflun (1 svar), samskiptum og verkefnavinnu (1 svar). Einnig kom ánægja fram varðandi takmörk á fjölda leikja í spjaldtölvum og lokun á vafasamar síður (1 svar).

Neikvæð viðhorf og vandamál: spjaldtölvur

Varðandi tækið sjálft þá voru mjög margir (tæpur þriðjungur), eins og áður sagði sem töldu það ekki nægilega hentugt verkfæri í námi, ekki síst á unglingsstiginu. Margir foreldrar kvörtuðu sáran um að lykilorð vantaði og börnin lærðu ekki fingrasetningu og væri erfitt að nota í ritun og þegar unnið væri með mörg forrit. Dæmi um svör eru eftirfarandi:

Eftir að ég upplifði að læra með barninu mínu heima á covid tímum í spjaldtölvu fór ég að skilja þirringinn hjá honum við að læra heima og skila verkefnum í gegnum spjaldtölvu. Oft þurfum við bara að byrja að gera verkefnið með blaði og penna, teikna það og skrifa það þannig upp til þess að hann næði einhverjum árangri og heildarmynd og svo færa það yfir í spjaldtölvuna - sem er alger tvíverknaður og reyndi verulega á þolinmæðina hjá honum og mér. Ég áttaði mig á því hvað þetta er seinvirk og erfiður máti að gera heimanám á. Að pikka allt með einu putta inn á spjaldtölvu er mjög seinvirk. Ég er mjög hlynnt tölvu- og upplýsingatæknikennslu en ekki á spjaldtölvu. Ég sé ekki gagnsemi þess fyrir framhaldsnám og vinnuþátt (það vinnur enginn í spjaldtölvu). Þar fer allt fram í venjulegri tölvu og krakkar læra alveg sjálf á spjaldtölvu/síma í dag sjálf til að öðlast þá þekkingu sem þau þurfa. Hins vegar er kennslu á venjulega tölvu mjög ábótavant. [Foreldri drengs á miðstigi].

Finnst að börnin ættu að fá lykilorð. Mín tilfinning er að það reynist erfitt þegar verið er að vinna með tvö skjöl sem leiða til þess að þau þurfa að flakka á milli skjala/síðna. Ég væri hlynnt því að börnin hefðu einnig fartölvu sem hefur stærri lykilorð og skjá. Þá hægt að vinna með bæði tækin. Myndi alltaf velja fartölvu fram yfir iPad. [Foreldri drengs á miðstigi].

Tölvurnar henta ágætlega til að skila inn verkefnum o.p.h., en það er skelfilegt að þurfa að pikka inn heilu ritgerðirnar þarna. Betra væri að handskrifa og þjálfa þá skriftina í leiðinni. Börnin sjá alveg sjálf um að þjálfa sig í tölvupíkki og því mætti skólinn einbeita sér meira að handritun. Einnig hentar illa að vera bæði með námsefnið og verkefnavinnu því tengt eingöngu á spjalddölvunni. Endalausar flettingar á milli og erfitt að vinna upp úr textum ásamt því að Apple forritin sem í boði eru, eru sérstaklega ónotendavæn. Sem dæmi er ekki hægt að leiðrétta einn staf inn í miðju orði, heldur þarf að eyða öllu orðinu og skrifa upp á nýtt. Bækur og blöð eiga klárlega góða framtíð þótt vissulega geti tölvurnar nýst með. [Foreldri drengs á miðstigi].

Mér finnst algerlega fátíðlegt að bærinn hafi verið að eyða pening í þetta rugl. Apple iPad er svo rangur hlutur fyrir svona verkefni. Ekki nóg með að tölvan sé dýr miðað við sambærileg tæki heldur er hún óhæf í skólaumhverfi, lykilorðið á snertiskjánum er óþægilegt fyrir lengri innslátt og er ekki til þess gert að styðja við að börnin læri rétta fingrasetningu á lykilorði. Annað sem er pirrandi við spjalddölvuinnleiðinguna er að það er engin miðlæg kerfisstyring á vegum skólans né bæjarins á tölvunum. Sem kerfisstjóri veit ég að apple tölvur vinna ekki vel í windows kerfum en hægt væri að nota microsoft intune til að stýra tölvunum en það er enn dýrari pakki ofan á of dýrar tölvur. Miklu nær hefði verið að kaupa litlar og léttar chromebook eða notebook fartölvur. Þær eru allar með snertiskjá og merkilegt nokk með almennilegu lykilorði líka. Margfalt ódýrari sem tæki og hægt að stýra með sama kerfi og kópavogsbær notar nú þegar. Einfalt væri að búa til notendaaðgang fyrir nemendur sem væru með réttindastýringu þannig það væri ekki hægt að setja upp hvað sem þeim sýnist án án aðkomu kennara sem gæti verið með admin réttindi á þeim vélum. Þá myndi það stuðla að betri notkun á lykilorði og aukinni æfingu í réttri fingrasetningu og innsláttarhraða. Það hefur verið vægast sagt þínlegt að sjá hvernig börnin hafa þurft að skrifa heilu ritgerðirnar á spjalddölvu og hversu seinlegt það er í samanburði við almennilegt lykilorð. [Foreldri stelpu á unglingsstigi].

Þar sem mitt barn er í 10. bekk hefði ég viljað sjá meiri kennslu á tölvu og notkun og minnka notkun iPads í staðinn. Það er alveg ljóst að þegar krakkarnir fara í menntaskóla er ekki verið að nota spjalddölvur og þau hafa þá nánast engan grunn fyrir þær kröfur sem eru gerðar á þau þegar þau mæta þar vegna þeirrar ofuráherslu sem hefur verið á spjalddölvurnar. Ég er búin að láta mitt barn vinna í sínu námi á tölvu með og minna í vetur til aðlögunar. Hún mun mæta tilbúin í leiki en mér finnst vanta þennan skilning í grunnskólanum [Foreldri stelpu á unglingsstigi].

Tel ekki góðan kost að fara yfir í spjalddölvur (úr hefðbundnum borðtölvum), ekki hentugt að skrifa td ritgerðir. nemendur læra ekki rétta fingrasetningu og sum koma með slaka tölvufærni upp í framhaldsskólann eftir að hafa fyrst og fremst notað snjalltæki eins og spjalddölvur. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Nokkrir nefndu einnig sérstaklega að tækið væri dýrt eða þeir væru óánægðir með að Apple tæki hefði verið valið (5 svör), sbr. eftirfarandi dæmi:

Ég er mjög ósátt við að tæki frá Apple varð fyrir valinu. Þetta eru allt of dýr tæki sem ég hefði kosið að barnið mitt hefði ekki verið kynnt fyrir og fengið uppí hendurnar svona ungur. Ýtir undir merkjasnobb. [Foreldri stráks á miðstigi].

Þá nefndi einn að það vantaði aðstoð með tækið og annar að tækið hefði verið í ólagi og ekki virkað og gengið illa að fá nýtt. Sá þriðji nefndi að tvö tæki hefðu eyðilagst í útikennslu um vorið.

Neikvæð viðhorf og vandamál: jafnvægi í notkun

Mörg svörin tengdust vandamálum varðandi jafnvægi í notkun spjalddölvunnar og annarra athafna en einnig jafnvægi í notkun leikja og afþreyingar á kostnað náms. Eins og áður kom fram þá var einnig mjög algengt að foreldrar (um 29%) kvörtuðu yfir vandamálum varðandi notkun spjalddölvunnar heima þar sem erfitt væri að hafa hemil

á skjánotkun barna sinna. Langflestir þeirra vildu ekki að nemendur kæmu með spjaldtölvurnar heim. Eftirfarandi dæmi lýsa þessum vanda:

Það gengur afskaplega erfiðlega að viðhalda aga í tengslum við spjaldtölvuna. Barnið missir mjög fljótt athyglina að náminu eða verkefninu og fer að gera eitthvað annað minna gagnlegt. Þetta er endalaus barátta. Spjaldtölvun fær alla athygli en önnur verkefni sitja á hakanum nema maður sé stanslaust að atast í barninu. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Þessu tæki var troðið inn á heimili okkar án heimildar.

Það er ekki búið að valda neinu nema ágreiningi milli foreldra og barna á heimilinu.

Tækið er búið að eyðileggja margar góðar stundir sem við foreldrarnir hefðum annars átt með barninu okkar. Takk fyrir þessa rannsókn og gangi ykkur vel. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Bæði börnin mín sem fengu spjaldtölvu nota hana eingöngu í samfélagsmiðla eða tölvuleiki - barnið mitt segir að það hafi gert námið leiðinlegra - nýttist ekki sem skyldi. Vandamálið við að þau eru komin með eigin spjaldtölvu er að mér fannst erfiðara að setja þeim mörk varðandi spjaldtölvuna - við áttum spjaldtölvu sem var okkar eign (foreldrarna) og þá stjórnunum við algerlega hvenær barnið fór í tölvuna - þegar þau voru komin með sína spjaldtölvu þá er það einfaldlega erfiðara - ég get ekki tekið hana af þeim því þau segjast þurfa að nota hana til náms - ekki færi ég að taka námsbækurnar af barninu - við höfum prófað að nota klukku til að stjórna tímanum sem fer í leiki og annað en það er bara erfitt að fylgja þessu eftir þegar maður er í vinnu og er ekki heima [Foreldri stráks á miðstigi].

Barnið mitt var sent heim með skrímsli sem við foreldrarnir höfum ekki ráðið við að temja. Jújú kannski værum við búið að kaupa spjaldtölvu sjálf ef hún hefði ekki komið frá skólanum, og kannski þykjumst við geta firrt okkur ábyrgð af því að þetta er ekki okkar tæki og það gerir okkur td erfiðara um vik að setja skorður (stilla hámarkstíma og þvíumlíkt sem við höfum ekki aulast til að setja okkur inn í). Allavega er niðurstaðan sú að allt heimilislífið snýst um rifrildi um spjaldtölvuna og við berjum okkur í höfuðið oft á dag fyrir að gera börnunum það að ná ekki tókum á ástandinu. Á meðan halda krakkagreyin áfram að skemmast (grínlaust) og þetta hefur áhrif á allt fjölskyldulífið. Það þarf að vera alveg roooosalega mikið gagn að þessum spjaldtölvukvikindum í skólanum til að það sé þess virði að missa börnin sín í algjöra skjáfíkn á móti og tilheyrandi neikvæð samskipti vegna skjáfíknarinnar nánast hverja einustu vökumínútu. [Foreldri stráks á miðstigi].

Það á að vera val foreldra að barn þess sé með eigin tölvu inn á heimilinu. Þessi tilraun á börnum er allt of langt gengin. Það er fullkomið gáleysi að ákveða fyrir hönd foreldra að senda börn í 4 bekk heim með fartölvu til eigin nota. Ef nota á fartölvu til náms þá á að geyma hana í skólanum ekki leggja það í hendur foreldra að reyna að setja barninu endalaus mörk um tölvunotkun þegar það hefur ekkert um það að segja að fá tölvu inn á heimilið. Þessi tilraun hefur reynt mjög á samskipti inn á heimilinu og ég bið að henni verði hætt strax. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Mér finnst að spjaldtölvurnar ættu að vera námstæki sem eigi að skilja eftir í skólanum en ekki leiktæki sem börnin eiga að taka með sér heim. Að senda börn heim úr skóla með spjaldtölvur sem eru þeirra en ekki foreldrana tekur tölverða stjórn af foreldrum varðandi bæði skjátíma og eftirlit með tölvunum [Foreldri stráks á unglíngastigi].

Þá var einnig nokkuð algengt að foreldrar kvörtuðu yfir litlum takmörkunum varðandi aðgang að efni, hömluleysi í notkun eða fíkn tengda notkuninni (15 svör).

Allt of frjáltslega með þær farið, sama og engar reglur um samskiptaforrit og annað slíkt. Allt of mikið leiktæki og of litið námstæki. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Ég er verulega ósátt við að barnið mitt sé með ótakmarkað aðgengi að Appstore. Veit að börn sem eru ári yngri eru það ekki og finnst glatað að ekki hafi verið lokað fyrir Appstore (og öppum eytt) hjá barninu mínu og börnum sem nú eru að klára 7.bekk. Börn á miðstigi eiga ekki að hafa frjálst aðgengi að tölvuleikjum í tæki sem á að vera ætlað til náms. [Foreldri stráks á miðstigi].

Ég á fjórar dætur, tvær fyrir tíma spjaldtölva og tvær eftir innleiðingu. Yngri tvær sem höfðu lítinn áhuga á tölvum og símum þar til þær fengu spjaldtölvu í 5 bakk. Eftir það ágerist net-, leikja- og spjallforritafíkn. Tilraunir til að takmarka skjátíma utan skólatíma hafa oft takmarkaðan árangur þar sem barn sem svarar t.d. ekki streaks í snapchat telur sig utan hópsins. Börn freistast til að vakna jafnvel á nóttinni til að [sinna] tölvunni. Félagslíf sem áður fór fram í eigin persónu fer að mestu fram á netinu í dag í gegnum spjaldtölvu sem er mjög óheilbrigð þróun. Spjaldtalan á að mínu viti ekki heima á heimilum fólks og ætti að vera skilin eftir í skólanum. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Já ég er þeirrar skoðunar að spjaldtölvuvæðing ætti alls ekki að eiga sér stað fyrr en í fyrsta lagi 8. bekk og þær ættu eingöngu að vera sem námstæki. En svo hefur ekki verið raunin. Spjaldtölvufíkn, erfiðleikar í sambandi við hvað fer inni þessar spjaldtölvu, spjallforit, leikir og alls kyns aðgangur að ýmsu efni. Ég var mótfallinn þessu frá upphafi og hef ekki séð jákvæðu hliðar þessarar spjaldtölvuvæðingar yfirtaka þær neikvæðu. Spjaldtölvur eru dægrastytting og það að eiga barn með ADHD og mínus áhuga á skólanum hefur gefið honum rúm til að leika sér bara í spjaldtölvunni þegar hann ætti að vera að læra í henni. Stöðug barátta. [Foreldri stráks á unglíngastigi].

Einnig var talað um að spjaldtölvunotkun í skólanum tengdist ekki alltaf nógu vel náminu eða truflaði það (21 svar), sjá eftirfarandi dæmi:

Segi enn og aftur að það hefði verið sniðugt að skólinn ætti slatta af þeim, svo börnin gætu nýtt sér tæknina á skólatíma. EN að afhenda hverju og einu barni sinn iPad, var gjörsamlega út í hött! Það sem sonur minn og hans vinir gera í I-padinum, kemur náminu lítið við - því miður. [Foreldri stráks á unglíngastigi].

Við foreldrarnir höfum mjög stífan ramma á skjátímanotkun á heimilinu en sjáum svo oft að barnið varði meiri tíma í tölvuleiki á skólatíma en það fær leyfi til að gera heima hjá sér. Afsökunin sem barnið kemur með er að kennarinn hafi leyft þeim sem kláruðu verkefni snemma að leika sér í spjaldtölvunni. Þetta finnst mér afleit nýting þeim tíma sem barnið ver í skólanum. Við heyrum einnig ítrekað af því (frá barninu) að bekkjarfélagar þess séu að laumast til að vera í leikjum þegar kennarinn sér ekki til. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Mér hefur fundist mjög ábótavant að skólinn hafi eftirlit með spjaldtölvunotkun barnsins á skólatíma. Barnið var að nota hverja lausa stund til að "stelast" í spjaldtölvuna þegar kennarinn sá ekki til. Tækið er auðvitað mjög freistandi og mér finnst skrytið að ég sem foreldri beri ábyrgð á stillingum í t.d. screen time þegar barnið er í skólanum og kennarar eiga að geta haft eftirlit með notkun. Eða að spjaldtölvun sé bara í töskunni þegar hún er ekki í notkun. [Foreldri stráks á miðstigi].

Getur líka verið erfitt að einbeita sér að því að læra þegar námstækið er líka afþreyingartæki. Allt of mikið sem truflar. Líka seinlegt að flakka stanslaust á milli rafbóka og vinnuskjals. Mín skoðun að þetta sé glatað tæki þegar verið er að vinna að stórri ritgerð og þess háttar. Margt sniðugt við þessi tæki en ótal gallar líka. Erfitt að halda utan um netnotkun þegar barnið segist þurfa netið til að vinna verkefni sín en stelst svo til að spjalla o.fl. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Neikvæð viðhorf og vandamál: nám og kennsla, námsefni og námsmat

Viðhorf sem komu fram í 12 svörum endurspegluðu það álit að draga ætti úr áherslu á spjaldtölvunotkun í skólum þar sem notkunin eða námið yrði of einhæft. Í staðinn vildu ýmsir meiri áherslu á bækur og hefðbundnari aðferðir.

Ég er hlynnt þeim með námi, þau þurfa að læra á þetta. Mér finnst hins vegar notkunin allt of mikil. Það mætti vera meira jafnvægi milli spaldtölva og bóka. Ég hef áhyggjur af einhæfni spjaldtölvanna. Mjög miklar áhyggjur. Ég vil helst ekki sjá þetta heima. Ég vil að hann sé skilinn eftir í skólanum og bækur unnar heima (ef þarf). [Foreldri stráks á miðstigi].

Mér finnst spjaldtölvun mikilvæg í náminu en megi þó ekki koma í stað bóka, eða hefðbundinnar uppsetningu stærðfræðidæma t.d. Jafnvægi þarna á milli er mikilvægt. [Foreldri stelpu á unglingastigi].

Mikil notkun á spjaldtölvum hefur komið mikið niður á skrift barnsins. Drengur sem skrifaði og teiknaði mikið hætti því nánast er spjaldtalvan kom til sögunnar. Of mikil áhersla er lögð á verkefnaskil í spjaldtölvum t.d. skil á myndböndum sem er eflaust gaman í grunnskóla en hefur enga þýðingu síðar. [Foreldri stráks á unglingastigi].

Þá kom fram í álíka mörgum svörum (13) að foreldrar vildu sjá meiri áherslur á ýmislegt annað, sem þeir töldu spjaldtölvurnar ekki styðja nægilega vel við, svo sem á ritun og lestur, útinám, skapandi nám eða forritun, sköpunargleði, frumkvæði eða sjálfstæða hugsun. Dæmi um svör:

Ég væri ánægðari með að vita að börn taka meiri kennslu í ritun og lestri og hafa aðgang að ókeypis orðabók á netinu og ókeypis og fjölbreyttan aðgang að rafbókum. Þetta myndi bæta ímyndunarafl þeirra, iðkun og sköpun og hjálpa þeim að læra þyngrri texta sem tengjast málfræðilegum viðfangsefnum. Börn myndu að lokum fá meiri áhuga á þungu efnunum sem stöðva þau eða gera aðstæður þeirra erfiðar þegar þau eldast. [Foreldri stráks á miðstigi].

Mín reynsla er sú að notkun spjaldtölva í skóla barnsins míns hafi síst aukið á skapandi nám, en fremur ýtt undir það að barnið stytti sér leið í námi - t.d. lítil áhersla lögð á endursögn texta sem fengin er af neti, sem er afleitun grunnur að textavinnu almennt. Spjaldtölvunotkunin hefur klárlega verið á kostnað t.d. útináms/hreyfináms og almennt náms þar sem notast er við sem flest skilningarvit. Hún hefur að mínu mati haft neikvæð áhrif á áhuga og færni til að (líta upp úr tölvunni og) lesa í umhverfið, úti jafnt sem inni. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Sumir foreldrar (16 svör) töldu þó vanta meiri kennslu/fræðslu sem þyrfti að veita nemendum um spjaldtölvunotkun, t.d. að kenna betur um sniðug öpp og hvenær mætti nota þau, kenna um ábyrga og örugga netnotkun og hvernig ætti að umgangast tölvuna. Einn stakk upp á að nemendur fengju að hafa tölvurnar á sumrin og þá væru sumarnámskeið í boði (netnám) þar sem þær gætu nýst.

Minnst var á fjölbreyttari verkefni eða fleiri verkefni í heimanámi (3 svör) en fjórir kvörtuðu yfir að kennslan í COVID hefði mátt vera betri ekki síst með fjarfundum.

Fannst í upphafi faraldar eins og kennarar væru ekki nógu vel að sér í því hvað væri hægt að gera með tækið þegar staðkennsla féll niður. Metnaðarleysi skjólastjóra var mikið fannst mér þar sem ekki var nein formleg kennsla þrátt f. að allir nemendur væru með spjaldtölvu. Hefði viljað sjá zoom kennslu strax í upphafi þar sem allir nemendur eru með spjaldtölvu. En í staðinn fengu þau leiðinleg verkefni hefði betur átt að leyfa öllum að hittast f. framan skjáinn. Veit að það var góð kennsla Hlíðaskóla en þar eru nemendur t.d ekki með spaldtölvu. Þetta kom á óvart, hefði viljað að Kópavogsbær hefði gefið línuna, við erum að tölvuvæða alla og þá á kennsla að fara fram í 2-3 tíma á dag í fjarkennslu. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Allmargir (21 svör) nefndu færni kennara sem vandamál varðandi notkun spjaldtölva í skólastarfinu og skortur væri á endurmenntun í því samhengi.

Margir kennarar ekki nægilega tæknilega sinnaðir og það hefur neikvæð eða hamlandi áhrif á kennsluna. Kennarar ættu að sitja færnisnámskeið til að kunna að kenna á spjaldtölvur. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Mér finnst lítil notkun á spjaldtölvunni vera í náminu, aðallega verið að skoða YouTube myndbönd og annað því tengt. Þegar ég hef spurt hvað sé verið að gera við iPad í skólanum segir barnið mitt og hans vina hópur eiginlega það sama að þeir séu ekkert að nota tölvuna í skólanum

aðallega bara skoða. Myndbönd á YouTube. Ef það er staðan finnst mér algjört rugl að vera með þetta sem namstæki [Foreldri stráks á miðstigi].

Mundi vilja sjá að spjaldtölvurnar væri nýttar meira og að betra námsefni væri í boði fyrir þær. Væri hægt að gera námið miklu skemmtilegra og nútímalegra með því að nota tölvutæknina betur. Jafnframt þyrfti að veiti kennurum betri endurmenntun varðandi notkun þeirra. Það er ekki nóg að tækin séu til staðar ef það vantar námsefni eða að kennararnir kunni að nýta sér þær nægjanlega vel. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Spjaldtölvur eru frábær leið til að gera námið meira spennandi en töluvert vantar upp á að kennarar kunni að nýta tæknina til að ná sem mestu út úr þessu tóli. Aðallega virðist notkunin snúast um að takmarka aðgang að tólinu og reyna að gera þetta eins óspennandi og hægt er. Fjarfundir með börnunum í Covid hefðu átt að vera augljósir þar sem öll börnin voru með iPad en ekkert fór fyrir því. Einnig eru skilaboðin sem við höfum fengið að það megi ekkert skemmtilegt gera á þessum vélum og eru bara notaðir til að leysa verkefni sem gætu allt eins verið á blaði. Tapað tækifæri. [Foreldri stráks á miðstigi].

Verkefnavinna á spjaldtölvu er oft mikil áskorun vegna takmarkana tækisins, skjályklaborð hentar ekki í ritgerðaskrif, það er erfitt að flakka á milli les- og verkefnabóka ss margir gluggar í gangi þegar verið er að vinna verkefni. Hugbúnaðurinn er oft ekki nógu góður td til að skila stærðfræðiverkefnum, setja upp dæmi, línurit og þh og tækið gerir því námið oft erfiðara og tímafrekara en ef þau fengju að skila á blaði. Kennarar treysta um of á þessa tækni og öll skil á verkefnum verða að glærुकyningum eða videoverkefnum og mat á gæðum fer að snúast um framsetninguna fremur en innihaldið. Oft mikill skortur á þekkingu hjá kennurunum til að geta stutt almennilega við krakka sem eru mjög tæknilega fær. Í atvinnu og námi nota fáir spjaldtölvu og því væri nær að bjóða upp á ódýrar fartölvur fyrir nemendur sem myndi gagnast þeim betur til framtíðar. [Foreldri barns með annað kyn á unglíngastigi].

Nokkrir nefndu að námsefni þyrfti að vera á betra formi (3 svör) eða kvörtuðu yfir skorti á náms- og kennsluefni ekki síst á íslenku (5 svör).

Námsefni þarf að vera aðgengilegt foreldrum og barni á hentugu formi. [Foreldri stráks á miðstigi].

Lang stærsti gallinn við spjaldtölvuvæðingu skólans er að mínu mati sá að námsbækur/námsefnið er mjög óaðgengilegt. Þess vegna getur verið erfitt að aðstoða barnið við heimanám ef það lendir í vandræðum og foreldrið veit ekki svarið eða þekkir ekki þær aðferðir sem á að nota. Hef oft lent í því að ég vil fletta upp á efninu eða hjálpa við að finna viðeigandi efni, svar eða aðferð - en það er ekkert námsefni til að skoða. Barnið segir að innlögnin sé í skólanum - ekki er hægt að finna leiðbeiningar á stafrænu formi (eða á pappír). Mjög mikill ókostur!!! [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Mundi vilja sjá að spjaldtölvurnar væri nýttar meira og að betra námsefni væri í boði fyrir þær. Væri hægt að gera námið miklu skemmtilegra og nútímalegra með því að nota tölvutæknina betur. Jafnframt þyrfti að veiti kennurum betri endurmenntun varðandi notkun þeirra. Það er ekki nóg að tækin séu til staðar ef það vantar námsefni eða að kennararnir kunni að nýta sér þær nægjanlega vel. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Hef áhyggjur af eftirfarandi: Efni á ensku er mjög aðgengilegt á meðan efni á íslensku er bæði lítið og síður áhugavert. Rétt fingrasetning á lykklaborð lærist síður með notkun spjaldtölva. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Einn kvartaði yfir því að spjaldtölvur væru notaðar í samræmdum prófum.

Neikvæð viðhorf og vandamál: skipulag, upplýsingar og yfirsýn

Allmargir foreldrar kvörtuðu yfir skipulagi og að upplýsa þyrfti foreldra betur eða hafa skýrari reglur og ramma (25 svör) eða að þá skorti betri yfirsýn yfir námið hjá börnum sínum (19 svör). Þá var kvartað yfir skorti á stýringu (11 svör). Sjá eftirfarandi dæmi:

Mér finnst ekki skýrt koma fram hvaða reglum Kópavogur fer eftir varðandi aðgengi barna eftir aldri með spjaldtölvu. Sum smáforrit eru með aldurstakmark, önnur ekki, það er misjafnt og sum vilja foreldrar leyfa og önnur ekki. Hvaða samtal er um það á milli Kópavogs/skólans og foreldra? T.d. mögulegt ósamræmi á Apple ID barnsins í skólanum og Apple ID barnsins á heimilinu, og screentime reglur fyrir farsíma barns vs. skólaspjaldtölvu. Geta nemendur náð sér í hvaða smáforrit sem er í spjaldtölvunni í gegnum sinn skólaaðgang, þegar t.d. takmörkun á heimilinu er á notkun sumra smáforrita (en þá ekki á skólaspjaldtölvunni)? [Foreldri stelpu á miðstigi].

Vantar skýrar reglur og samtal um Screentime á spjaldtölvunni, og hvaða smáforrit eru alltaf leyfð (t.d. SeeSaw, iBooks, o.fl. sem notuð eru í skólanum), og hvaða önnur eru með tímatakmörkunum á. T.d. nota alþjóðleg/innlend viðmið um hámarksskjátíma, kynna það fyrir foreldrum, og nemendum, og nota tækifærið og kenna börnum um ábyrga notkun tíma í spjaldtölvu. Flétta það inn í kennslu um fyrirtaks heilsuhegðun. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Mér finnst mikilvægt að takmarka aðgengi barna að forritum/leikjum/öppum. Mér finnst erfitt að fylgjast með forritum/leikjum/öppum sem að barnið mitt er með í spjaldtölvunni þar sem að hann hefur tök því að eyða út og ná í forritið aftur eins oft og honum hentar. Þessi spjaldtölva er hugsuð sem námstæki, er þá ekki hægt að hafa einhvern ramma utan um þau forrit sem ættu að vera inn á viðkomandi spjaldtölvu? Af hverju þarf 11 ára gamalt barn að hafa sér aðgang að Appstore? Af hverju þarf að vera tik tok og snapchat? Leikir fullir af ofbeldi og byssum? [Foreldri stráks á miðstigi].

Það er afskaplega mikilvægt að skólar upplýsi foreldra um hvað og hvernig þeir eru að nota spjaldtölvur í náminu og hvaða kennslugögn er hægt að hlaða niður og eru þannig aðgengileg heimanað. [Foreldri stráks á miðstigi].

Ég hef mikið aðstoðað barnið mitt í stærðfræði og mér finnst ómögulegt að hafa stærðfræðibókina í tölvu. Maður þarf að hafa yfirsýn yfir dæmin, lausnir. Mér þótti þetta ekki gott allavega ekki í þessu fagi. . [Foreldri stráks á unglíngastigi].

Ég myndi vilja að spjaldtölvur væru geymdar í skólanum. Mér finnst mikilvægt að börnin fái áfram t.d. stærðfræðibækur, óhentugt að vera með bækur í spjaldtölvu þegar þarf að fletta fram og til baka til að leita að upplýsingum. [Foreldri stráks á unglíngastigi].

"Finnst mjög erfitt að hafa minni yfirsýn yfir nám míns barns þar sem námsefni, gátlistar og margs konar upplýsingar er nú á google classroom í spjaldtölvunni sem ég hef ekki aðgang að og get ekki nálgast nema í viðkomandi spjaldtölvu. Þar með eru 2 system sem þarf að fylgjast með (mentor er hitt). [Foreldri stráks á miðstigi].

Fræðslu til foreldra er verulega ábótavant. Foreldrar eru mis vel í stakk búin til að setja mörk og fylgja þeim. Að senda tölvurnar heim þarf meiri undirbúning og samráð við foreldra. Tölvurnar komu heim í stuttan tíma svo [ég] var ekki búin að kynna mér almennilega hvernig væri hægt að stýra notkun á ákveðnum öppum eða forritum/svæðum. Geri slíkt í snjallsíma barnsins. Slíkt þarf að fræða foreldra um. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Neikvæð viðhorf og vandamál: nemendur og áhrif á nám og fleiri þætti

Nokkrir foreldrar töldu nemendur á miðstigi of unga til fá persónulegan aðgang að spjaldtölvu eða fá að fara með hana heim (11 svör) og fáeinir að ekki hefði gengið vel að nota spjaldtölvur með börnum með sérþarfir, ekki síst ADHD (5 svör)

Mér finnst notkun spjaldtölva algerlega mega missa sín á miðstigi, en mætti mögulega koma inn sem viðbót aðrar kennsluaðferðir á unglíngastigi. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Svarað út frá aldri barns. Spjaldtölvur komu inná heimilið í 4. bekk og ég var alls ekki jafn jákvæð þá og ég er í dag. Mér fannst spjaldtölvunni lítið notuð við nám heima við fyrr en í kringum 7. bekk og mikið notuð á unglíngastigi. Mér finnst mikilvægt að hafa spjaldtölvurnar á unglíngastigi en alls ekki svona snemma eins og í 4. bekk. Þá var maður líka mikið uppteknari af því að fylgjast með skjátíma og óæskilegu efni, frekar en í dag með 15 ára gamlan unglíng sem þekkir rétt frá röngu. Hefði viljað að spjaldtölvur væru í skólanum í 4. - 6. bekk en kæmu ekki heim. Í raun algjör óþarfi. En kannski er það breytt í dag með aukinni reynslu kennara. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Of snemmt er að innleiða spjaldtölvur á miðstigi grunnskólans, að mínu mati. Margt annað ætti að leggja áherslu á í námi barna á þeim aldri, svo sem eins og útiveru, náttúrulæsi, aukið frumkvæði og sköpunargleði, tónlist, kórastarf, heimspeki og guðfræði, svo eitthvað sé nefnt. [Foreldri stráks á miðstigi].

Spjaldtölvunotkun er eflaust ágætt tæki til kennslu en fyrir foreldra sem einungis lærðu á gamla máttann skapar þetta tæki mikla togstreitu og vanmátt að geta ekki hjálpað barninu með heimanám. Í fjarkennslunni í Covid lokun skólanna var þetta skelfilegt fyrir barn með ADHD sem þarf mikinn stuðning. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Það þarf að aðstoða börn við að skipuleggja þau öpp sem þau eru að nota, gera þau meira aðgengileg í tölvunni (t.d. hjá börnum með skipulagserfiðleika eins og ADHD)... [Foreldri stráks á unglíngastigi].

Vantar að aðstoða börn með lesblindu í gegnum spjaldtölvuna. Finnst það alveg hafa dottið upp fyrir. Mætti vera miklu betra utanumhald á því. [Foreldri stráks á miðstigi].

Töluvert var um að foreldrar hefðu áhyggjur af neikvæðum áhrifum á nám barna sinna og ýmsa þætti, s.s. lestur, skrif, frammistaða í prófum, heilastarfsemi, einbeitingu, andlega líðan og félagsleg samskipti (18 svör).

Samfara tölvuvæðingu (með tilheyrandi kostnaði (tölvubunaði og menntun kennara) í grunnskólum hefur framistaða nemanda í Pisa prófum farið versnandi. Greinilegt að breytt kennsluform er ekki að skilað nægilegum árangri :/” [Foreldri stelpu á miðstigi].

Fyrir 10-15 ára stráka sem eiga nægjanlega erfitt eitt og sér við það að þjálfa upp félagsfærni, einbeitingu, lesskilning og rithönd er þetta verkefni bara hreint eitur. Er ekki nógu flókið fyrir þá að ná að þjálfa þessa eiginleika upp án þess að þurfa að gera það í gegnum leikfang/afþreyingartól sem reynir við hvert skref að draga athyglina burt frá lærdómnum? Hvað þá að velja því yfir á foreldra að þurfa að taka slaginn um spjaldtölvurnar, þar sem var einfalt að setja reglur áður er nú orðið óskýrt svæði þar sem um er að ræða “lærdómstól”. [Foreldri stráks á miðstigi].

Hef allt mjög jákvætt að segja um spjaldtölvur nema í sambandi við skrift hef tekið eftir því að skriftin hennar hefur versnað talsvert mikið eftir notkun spjaldtölvunnar byrjaði [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Spjaldtölvur eru góðar. En þær letja til lesturs bóka, bæði til yndis og fræðslu. Vantar algjörlega að kenna innslátt á tölvur meðfram. Allt slegið inn í spjaldtölvuna, ritgerðir og slíkt. Sem leiðir mögulega til minni tilfinningar fyrir textagerð og skrift almennt. Góðar með en þarf meira til.)... [Foreldri stráks á unglíngastigi].

Tveir nefndu vandamál með ljót skilaboð eða neteinelti, annar nefndi sérstaklega COVID í því samhengi og nokkrir að spjaldtölvunotkun kæmi niður á leik og samskiptum við önnur börn t.d. í frímínútum í skólanum (4 svör). Þá voru tveir sem nefndu neikvæð áhrif á færni í þeim fögum þar sem spjaldtölvur væru mest nýttar.

Ég er ósátt með það að krakkarnir í unglingadeild skólans séu að spila tölvuleiki í frímínútum, þau ættu mun frekar að vera að spjalla hvert við annað. Ég vil að skóli barnsins míns verði síma- og snjalltækjalaus skóli. Það þýðir sem sagt að tækin eru notuð í kennslu en ekki í frímínútum. Þetta hefur gefist mjög vel í mörgum skólum. Ég get alveg lofað ykkur að ég er ekki eina foreldrið með þessa skoðun. Þar sem vilji foreldra hefur verið kannaður í þessum efnum (aðallega í skólum í Reykjavík) þá er það stór meirihluti sem hefur verið á þessari skoðun. Ég hvet ykkur til að kanna hug foreldra í þessum efnum! [Foreldri stráks á unglingastigi].

Það er góð hugmynd að kenna á spjaldtölvur og nýta þær til upplýsingaöflunar en skil verkefna og almenn skólavinna á spjaldtölvu hefur haft augljós neikvæð áhrif á færni minna barna í þeim fögum sem nýta spjaldtölvur mest. [Foreldri stráks á miðstigi].

Þá voru nokkrir sem höfðu áhyggjur af líkamsbeitingu og töldu nauðsynlegt að fræða nemendur um það (5 svör), sjá eftirtalin svör frá foreldrum stúlkna á unglingastigi:

Mikilvægt að nýta tæknina en finnst spjaldtölvun sjálf ekki eiga að vera námstækið heldur fartölva þar sem hægt er að sitja betur við hana og nota lykllaborð/fingrasetningu, fer illa með líkamsstöðu barnanna að bogra við svona lítil tæki við gerð verkefna. Finnst það griðarlega mikilvægt!!!

Það er eitt sem mér hefur fundist vanta og það er kennsla eða fræðsla fyrir kennara, nemendur og foreldra um það hvernig líkamsbeiting hentar best við notkun Spjaldtölva. Og hvort ekki séu til hentug hjálpartæki til að hækka spjaldtölvur upp svo að nemendur þurfi ekki að horfa niður (álag á háls og herðar) á skjáinn á borði.

Mætti vera meiri fræðsla um rétta líkamsstöðu og mögulega boðið hreinlega uppá sjúkrapjálfun þar sem þau sitja rangt og fá vöðvabólgu við að vinna stöðugt í spjaldtölvunni.

Neikvæð viðhorf og vandamál: innleiðing

Allmargir tjáðu sig um innleiðingu spjaldtölvanna, gæði náms, stefnuleysi o.fl. (18 svör)

Sumir voru mjög óánægðir með innleiðinguna eins og þessi svör bera með sér:

Þetta er illa heppnað verkefni frá A til Ö. Það er séns að nýta tækni og spjaldtölvur til að gera nám nútímalegra, en að láta þetta ung börn fá spjaldtölvur með litlum sem engum takmörkunum var algjört glapræði. Það hefði átt að vera regla frá fyrsta degi að spjaldtölvurnar ættu bara heima í skólanum. Krakkar letjast í að eiga eðlileg samskipti, og ef ég tek þá afstöðu að spjaldtölvun sé ekki notuð heima þá gerist það auðveldlega að barnið útilokast frá öðrum félagsskap þar sem ekki eru slíkar reglur. Ég þekki of mörg dæmi um erfiða klemmu foreldra vegna þessa. iPad vélarnar styðja ekki við að foreldrar geti haft eftirlit eða takmarkað tíma í spjaldinu (skólinn er með eina slottið í vélinni til þess). Notkun kennara hefur verið fullkomlega tilviljunarkennd í gæðum, sumir voru klókir og aðrir gerðu þetta allt saman bara lélegra og flóknara. Ég myndi segja að þetta sé versta tilfelli af stóru breytingastjórnunarverkefni sem ég hef séð eða heyrt af á ævinni. [Foreldri stráks á unglingastigi].

Vandinn við spjaldtölvuvæðingu í Kópavogsbæ er sú staðreynd að tækin eru í skólunum í 20-26 klst í viku og þá með handleiðslu/leiðsögn kennara. Síðan er ábyrgð með tækjunum og notkun þeirra varpað á foreldra, án þess að samtal hefur átt sér stað um notkunarviðmið, getu til þess að aðgreina á milli notkunar í nágu náms, leikja, miðlunar osfr.

Þá er það alveg undir því komið að kennarar hafi hæfni og áhuga til þess að hagnýta tækin þannig að þau auðgi námið. Kennarar voru ekki í fararbroddi þessa verkefnis, heldur áhugasamur verkefnastjóri í upplýingataekni. Afleiðingin á því er að það eru í raun ekki skilgreind kennslufræðileg markmið í verkefninu, heldur snérist þetta um tækni og afhendingu. Foreldrar höfðu í fyrstu engin tæki til þess að stýra notkun heimafyrir sem var afleitt.

Afskaplega illa að þessu staðið, illa útfærð stefna og óhjákvæmilega illa framkvæmd innleiðing. Ég held því miður að það verður merkjanlegur munur á getu þessa fyrstu árganga í lestri, samskiptum og einbeitingu en enginn merkjanlegur munur á tölvuhæfni. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Því miður hefur innleiðing á tölvum hjá Kópavogsbæ valdið mér vonbrigðum. Ég tel snjalltæki vera frábær tæki með óteljandi möguleika til gagns og gamans séu þau notuð rétt. Þó margt hafi tekist ágætlega og spjaldtölvur haft jákvæð áhrif á marga þætti námsins þá virðist vera áberandi lítil meðvitund um að kenna börnum ábyrga notkun og að setja heilbrigð mörk. Þá er ég ekki að tala um ytri hættur heldur daglega notkun og umgengni. Slíkt er alfarið sett í hendur foreldra. Engin samvinna er í gangi um uppbyggilegan ramma um notkun eða aðstoð við að setja slíkan ramma. Flest forrit, leikir, myndefni er hannað til að halda athygli barna og þau hafa ekki þroska til að vinna með og þurfa aðstoð frá foreldrum OG skóla til að læra að takast á við það. Ég er undrandi hve lítið hefur verið rætt um áhrif snjalltækjanotkunar á geðheilsu barna. Rannsóknir sýna að geðheilsa barna og unglínglinga fer versnandi, aukinn kvíði og þunglyndi og há fylgni er við notkun sjalltækja. Stjórnendur virðast ekki vera meðvitaðir um ósækilegar afleiðingar og ekki er áhersla á samtal um slíkt í skólalastarfið. Svo virðist sem það sé einkamál foreldra og það veldur mér áhyggjum. Það er einlæg ósk mín að stjórnendur taki átak í að kynna sér þessa hlið snjalltækjanotkunar og láti sig það varða. Ég trúir því að góð samvinna um þessa þætti sé börnunum fyrir bestu og án hennar sé því miður á brattann að sækja hvað varðar geðheilsu hjá börnum og ungmönnum. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Spjaldtölvuvæðing skólans var of hröð og illa ígrunduð. Skrift datt út sem og ritlist. Og það hefði mátt bæta þá allavega velritun! En þeim var ekki einu sinni kennt á lykilorð af viti! Pólitísk ákvörðun og peningasóun í stað þessa nýta íþáða í skóla í einstökum greinum og kennara réðu meir um notkun. Ekki á móti tækni og skemmtilegt framtak en margt annað fékk að víkja! [Foreldri stráks á unglíngastigi].

Nokkrir vísuðu í skort á rannsóknum eða betri rökstuðning fyrir notkun spjaldtölva í námi og kennslu, kvörtuðu um að börn þeirra hefðu verið tilraunadýr eða vísuðu í reynslu annarra landa (7 svör).

Vantar vísindaleg gögn um að börnum sem nota spjaldtölvu í námi vegni betur í námi en börnum þar sem hefðbundið nám er stundað. [Foreldri stelpu á miðstigi].

Mér finnst rökstuðningurinn fyrir innleiðingunni hafa verið óljós - og hvernig átti að mæla hvort vel eða illa gengi? Það var bara talað almennt um það að þau yrðu betri í upplýsingatækni. Það verður enginn íþróttamanneskja af því að fá íþróttaskó, það er hvað þú gerir við þá sem er afgerandi fyrir árangurinn. Á sama hátt lærir enginn upplýsingatækni af að fá spjaldtölvu, og hjá Kópavogsbæ var hvorki skýrt hvernig ætti að ná neinum markmiðum (enda óskýr) eða meta árangurinn, og því síður þau mögulega neikvæðu áhrif sem það getur haft fyrir börn að vera alltaf með spjaldtölvufreistinguna innan handar, á t.d. andlega og líkamlega heilsu. Ég vil meina að það að láta heilu árgangana hafa spjaldtölvur án almennilegrar eftirfylgni hafi verið stórt inngrip í lýðheilsu þessara krakka, og finnst frábært ef það er loksins verið að rannsaka almennilega og heildstæðara hvaða áhrif þetta hefur haft. [Foreldri stelpu á unglíngastigi].

Í svörum sex foreldra komu fram viðhorf varðandi kaup á spjaldtölvum sinna barna og voru fimm þeirra sem fannst að tölvan ætti að vera eign skólans en eitt foreldrið hefði frekar viljað hafa möguleika á að kaupa tækið.

Finnst fáránlegt að krakkar fái að kaupa spjaldtölvurnar og setja svo það sem þau vilja inn í þetta. Fullt að krökkum í bekk dóttur minnar [eru] með allskonar forrit í þessum tölvum sem þau mega ekki vera með eins og samfélagsmiðla. Dóttir okkar er bara útundan því við berjumst gegn þessu en skólinn leyfir að námsgagn sé notað ólöglega. Auðvitað á að stilla playstore í þessum tölvum þannig að þau geti bara ekki verið með forrit í þessu sem þau eiga ekki að vera með! [Foreldri stelpu á miðstigi].

Þá nefndi eitt foreldri að það þyrfti að huga miklu betur að persónuvernd og annar svarandi hafði áhyggjur af vistun gagna og utanumhaldi gagna og hvað yrði um öll námsgögn.

Skólinn hefur sent oftast en einu sinni reglur varðandi spjaldtölvur og ég hef áhyggjur af því að skólinn og Kópavogsbær virða alls ekki lög um Persónuvernd. Ég þekki mjög vel til þeirra mála og hef kvartað við skólastjóra bæði varðandi reglur um spjaldtölvur og aðrar persónuupplýsingar s.s. varðandi ferðamáta, sem svarar mér með neikvæðni og athugasemdum sem bera þess vott að viðkomandi virðist vita lítið sem ekkert um persónuverndarmál og hefur engan áhuga á að því að kynna sér málin, jafnvel þótt bent sé á augljós lögbrot. Ég hef líka bent persónuverndarfulltrúa Kópavogs á lögleysuna en veit ekki hvort það hefur verið brugðist við á réttan hátt. Það er stórfurðulegt að Kópavogsbær sjái ekki um að þessi mál séu í lagi, áður en foreldrum eru sendar yfirlýsingar skólastjóra um að starfsmenn bæjarins telji sig geta t.d. skoðað netnotkun barna án þess að láta barn og foreldra vita svo mjög einfalt dæmi sé tekið og án þess að það sé upplýst hver hafi aðgang að persónulegum gögnum og hvernig þau séu varðveitt. Vonandi er hægt að hafa þessi mál í lagi í framtíðinni og við verðum að hafa í huga að þeir sem brjóta á börnum sækjast í að starfa með börnum, eins og fjölmörg mjög alvarleg dæmi sýna, bæði nýleg og síðustu áratugi. [Foreldri stráks á miðstigi].

Hef meðal annars áhyggjur af því hvað verður um verkefni sem unnin eru í skólanum. Mikið til af sögum, myndum og verkefnum sem unnin voru af elsta barni sem ekki fékk spjaldtölvu fyrr en á lokametrum grunnskólanáms. Það er sama og ekkert til af slíku efni frá yngstu börnunum. Hvað verður um öll þessi verkefni þegar þau hætta. Hvar er þetta vistað? [Foreldri stráks á unglíngastigi].